

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: EKONOMIKA A MANAGEMENT

Studijní obor: OBCHODNÍ PODNIKÁNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Netolicko

Tourism development in microregion Netolicko

Autor: Bc. Viola Cepáková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Vladimír Dvořák

2010

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „**Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Netolicko**“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, 20. dubna 2010

PODPIS

PODĚKOVÁNÍ

Moje poděkování patří Mgr. Vladimíru Dvořákovi za odbornou a technickou podporu při zpracování diplomové práce.

Viola Cepáková

Abstrakt

Cílem práce bylo analyzovat rozvoj mikroregionu Netolicko se zaměřením na oblast cestovního ruchu, provedení situační analýzy a navržení jeho nových možností.

Terénní šetření se skládalo z ročního monitoringu tisku a řízených rozhovorů se starosty jednotlivých obcí. Z tohoto vyhodnocení byly navrženy dva produkty „Základní balíček“ a „Cyklistický balíček“ se zaměřením na poznávání přírodních, kulturních, historický památek a na cykloturistiku.

Základní balíček se skládá z ubytovacích a stravovacích služeb. Cyklistický balíček obsahuje zapůjčení jízdního kola, službu průvodce a nabídku cyklotras.

Klíčová slova: cestovní ruch, mikroregion Netolicko, monitoring tisku, řízené rozhovory se starosty, základní balíček, cyklistický balíček, cyklotrasy.

Abstract

It is the object of the paper to analyse the development of the Netolicko micro region with an emphasis on tourism, completion of a situational analysis and proposal of its new possibilities.

The field survey consisted in an annual monitoring of press and controlled interviews with mayors of the individual municipalities. The assessment yielded two main product designs, namely the “Basic Package” and the “Cycling Package” focusing on the getting to know of the natural, cultural and historic monuments and cycling tourism.

The basic package consists of accommodation and catering services. The Cycling Package contains a bicycle rental, a guide service and offer of cycling paths.

Key words: tourism, Netolicko micro region, press monitoring, controlled interviews with mayors, Basic Package, Cycling Package, cycling paths.

Obsah

1. ÚVOD	1
<hr/>	
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	3
2.1 CESTOVNÍ RUCH	3
2.1.1 VYMEZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU	3
2.1.2 POSTAVENÍ CESTOVNÍHO RUCHU V HOSPODÁŘSTVÍ	5
2.1.2.1 Kategorie tržní nabídky služeb	5
2.1.3 PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU	6
2.1.4 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	8
2.1.5 PODMÍNKY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU	9
2.1.6 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU	10
2.1.6.1 Typologie turistů	12
2.2 MARKETING	14
2.2.1 VYMEZENÍ MARKETINGU	14
2.2.2. MARKETINGOVÝ MIX	16
2.3 SLUŽBY CESTOVNÍHO RUCHU	19
2.3.1 PODSTATA A ZVLÁŠTNOSTI SLUŽEB CESTOVNÍHO RUCHU	21
2.3.1.1 Všeobecné znaky služeb	21
2.3.1.2 Speciální znaky služeb cestovního ruchu	22
2.3.2 KLASIFIKACE A CHARAKTERISTIKA SLUŽEB CESTOVNÍHO RUCHU	23
2.4 DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU	24
2.4.1 SPECIFIKACE DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU	25
2.4.2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU	26
2.4.3 TYPOLOGIE DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU	26
2.4.4 MANAGEMENT DESTINACE	28
2.4.5 MARKETING DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU	30
3. CÍL A METODIKA	32
3.1 CÍL PRÁCE	32
3.2 METODIKA A METODY PRÁCE	32
3.3 HYPOTÉZY	34
4. VYMEZENÍ DESTINACE	35
4.1 MIKROREGION NETOLICKO	35
4.1.1 HISTORICKÁ KRAJINA NETOLICKA - NAUČNÁ CYKLOSTEZKA	46
4.1.2 MĚSTO NETOLICE	49
4.1.2.1 Historie města Netolice	50
4.1.2.2 Historická krajina Netolicka - naučná pěší stezka	51
4.1.2.3 Technické památky	54
4.1.2.4 Významné události roku	55
4.2 SITUAČNÍ ANALÝZA	58
4.2.1 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	58
4.2.1.1 Geomorfologie (povrch)	58
4.2.1.2 Hydrologie (vodstvo)	59
4.2.1.3 Biogeografie (rostlinstvo a živočišstvo)	59
4.2.1.4 Pedografie (půda)	60

4.2.1.5 Klimatologie (podnebí)	60
4.2.2 EKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA	60
4.2.2.1 Ekonomické prostředí	60
4.2.2.2 Nezaměstnanost	61
4.2.3 CHARAKTERISTIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	62
4.2.3.1 Netolická obora	63
4.3 SOUČASNÝ STAV CESTOVNÍHO RUCHU VE ZVOLENÉ OBLASTI	63
4.3.1 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA BLANSKÝ LES - NETOLICKO, O.P.S.	64
4.3.2 CESTOVNÍ RUCH NA NETOLICKU	65
4.3.2.1 Cyklistické a pěší trasy	67
4.3.2.2 Charakteristika návštěvníka na Netolicku	68
4.3.2.3 Největší nedostatky mikroregionu	69
4.4 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU NETOLICKO	69
4.4.1 UBYTOVACÍ SLUŽBY	69
4.4.1.1 Město Netolice	69
4.4.1.2 Okolní obce	70
4.4.2 STRAVOVACÍ SLUŽBY	71
4.4.2.1 Město Netolice	71
4.4.2.2 Okolní obce	73
4.4.3 DOPRAVNÍ SLUŽBY	74
4.4.4 DOPLŇKOVÉ SLUŽBY	75
5. TERÉNNÍ ŠETŘENÍ	76
5.1 MONITORING	76
5.2 ŘÍZENÉ ROZHOVORY	82
6. SYNTÉZA POZNATKŮ	87
6.1 VYŘEŠENÍ HYPOTÉZ	89
7. NÁVRHY A OPATŘENÍ	90
7.1 MOŽNOSTI ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU VE ZVOLENÉ DESTINACI	90
7.2 OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ SITUACE	93
7.3 NOVÉ PRODUKTY	95
7.3.1 SEGMENTACE	96
7.3.1.1 Základní balíček	97
7.3.1.2 Cyklistický balíček	99
7.3.1.2.1 Pracovní zajištění	101
7.3.1.2.2 Ekonomická bilance	102
7.3.1.2.3 Přínos balíčků pro rozvoj mikroregionu	105
8. ZÁVĚR	107
9. SUMMARY	109
10. POUŽITÁ LITERATURA	111
10.1 INTERNETOVÉ ZDROJE	112
10.2 OSTATNÍ ZDROJE	113
11. PŘÍLOHY	114

1. ÚVOD

Cestovní ruch a s tím spojeno cestování mají své počátky již dávno v historii lidstva. První zmínky o cestování lze nalézt v souvislosti se starověkými civilizacemi. Ve starověkém Řecku a Římě byly objeveny písemné doklady o cestování za odpočinkem. Dobrým příkladem letních rekreací, byly výpravy k moři v letních měsících, kterých se účastnili právě Římané. V tomto období byly příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a to jak z hlediska budování silnic, tak i vzniku významných map.

Ve středověku cestování zaznamenává obrovský útlum. Účastnit se ho může nejprve pouze šlechta a po té i bohaté měšťanstvo a kupci. K rozvoji cestovního ruchu přispívají rozsáhlé cesty do zámoří, které zapříčiňují významné objevy. Též možnost používání kompasu a vynález knihtisku, lze zařadit mezi významné předpoklady pro cestování.

V období novověku nastává mnoho změn, které přispívají k pozitivnímu rozvoji cestovního ruchu. K těm nejvýznamnějším patří zrušení nevolnictví a tím získání volného pohybu. Dalšími důležitými událostmi bylo budování nové průmyslové společnosti; vznik tištěných průvodců; rozvoj organizovaného cestovního ruchu a zejména dopravy.

Vznik novodobého cestovního ruchu je datován na začátek 20. století. Cestovní ruch se v tomto období stává stále více masovou záležitostí a je zaznamenáván jeho dynamický rozvoj. Nejprve byl určen pro vyšší vrstvy společnosti a měl spíše luxusní charakter v podobě např. pobytu v lázeňských střediscích. Později je však rozšiřován i pro střední a nižší vrstvy a slouží zejména k reprodukci fyzických a duševních sil. S nárůstem využívání rekreačních, ubytovacích a stravovacích zařízení se zvyšují nároky návštěvníků na úroveň služeb a na infrastrukturu. S tím souvisí i velký důraz na odborné vzdělávání potenciálních pracovníků v oblasti cestovního ruchu.

V současnosti probíhá neustálý dynamický rozvoj cestovního ruchu. To je zapříčiněno zejména zrychlujícím se tempem životního stylu člověka a zvyšujícím se množstvím stresu. I když cestování patří mezi zbytečné statky, stává se určitým standardem a pro mnoho lidí je nepředstavitelné neúčastnit se ho. Tomu také odpovídá začlenění cestovního ruchu do národnostních ekonomik a jeho nezastupitelná role v tvorbě HDP jednotlivých států.

V poslední době se cestovní ruch stále více spojuje s přímým rozvojem regionů. Tuto činnost zastřešuje destinační management a marketing. Organizace destinačního managementu iniciují spolupráci subjektů a jejich komunikaci v jednotlivých regionech.

V těchto kooperacích lze spatřovat naději i pro malé mikroregiony v rozvoji cestovního ruchu.

Mezi turisticky nejvyhledávanější a nejatraktivnější místa v České republice řadíme jižní Čechy. Tato destinace nabízí návštěvníkům mnoho přírodního a kulturního potenciálu. Zejména bohaté historické dědictví, místní tradice a neporušené životní prostředí lákají turisty do těchto lokalit.

Při zpracování diplomové práce byl v praktické části zvolen mikroregion Netolicko. Tato destinace byla vybrána z důvodu zatím nedostatečného probádání a autor práce se domnívá, že může nabídnout návštěvníkům velké množství atraktivit.

Netolicko je region spojující všechny půvaby jižních Čech. Leží na okraji Českobudějovické pánve, poseté zadumanými oky rybníků. Jeho velká část zasahuje do zvlněného podhůří Šumavy, tvořeného mozaikou lesů, luk a polí. Tato krajina se formovala už v pravěku na konci doby bronzové a v průběhu doby železné. Již tehdy byly odlesněny nejprůhodnější kusy půdy a osídleny okraje četných mokřadů a jezírek. V raném středověku se starý netolický hrad stal správním centrem velikého území. Později, v období vrcholného středověku a zvláště pak v raném novověku, zde byla vybudována pozoruhodná síť rybníků, řada velkých hospodářských dvorů, kostelů, zámků, vsí a měst. Starý, sídelní útvar pod přemyslovským správním hradištěm se rozrostl v malebné město, které se stalo centrem oblasti (Beneš, Stejskal, Ouroda, 1998: 5).

V oblasti se nachází mnoho kulturně-historických památek a též přírodních předpokladů. Zároveň dochází k rozvoji materiálně technické základny v podobě ubytovacích a stravovacích zařízení, což působí pozitivně na další vývoj cestovního ruchu.

V závěru práce jsou představeny nové produkty, které by mohly být v budoucnosti realizovatelné a tím by přispěly k rozvoji cestovního ruchu ve zkoumané destinaci.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch patří mezi největší a nejrychleji se rozvíjející průmysly světa. Jeho vliv dopadá na zaměstnanost, na tvorbu hrubého domácího produktu, vytváření devizových rezerv státu, záchranu kulturních, uměleckých a historických památek a také zvyšuje všeobecnou vzdělanostní úroveň obyvatelstva.

Cestovní ruch je mnohostranným odvětvím, které zahrnuje zejména dopravu, turistická zařízení poskytující ubytování a stravování, služby cestovních kanceláří, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další infrastrukturu.

Postavení cestovního ruchu v ekonomice státu závisí zčásti na velikosti volného domácího, i na průniku zahraničního kapitálu. Rozhodnutí o tom, jestli je vhodné na daném území cestovní ruch rozvíjet, musí být podloženo kvalitním průzkumem a informacemi. Rozvoj cestovního ruchu musí být v této souvislosti politicky akceptovatelný, sociálně odpovídající a v souladu s ochranou životního prostředí (Királ'ová, 2003: 9).

Rozvoj cestovního ruchu a příliv návštěvníků mají pozitivní vliv na ekonomiku, ale též je nutné brát v úvahu jeho možný negativní vliv na přírodní prostředí, na supra a infrastrukturu apod. Jako nezbytná se jeví v tomto směru určitá regulace cestovního ruchu tak, aby se stal dlouhodobě udržitelným.

2.1.1 Vymezení cestovního ruchu

Pojem cestovní ruch je definován mnoha způsoby, což je zapříčiněno jeho mnohooborovostí a průřezovostí, které činí problém jej přesně a jednotně vymežit.

Při vývoji cestovního ruchu probíhaly změny v pojetí tohoto oboru. Na počátku 20. století lze nalézt nejstarší vymezení tohoto pojmu, mezi něž patří především Statdner, Schullard, Morgenroth a další, jejichž společnou snahou je odlišit cestovní ruch od širšího pojmu cestování (Indrová, 2004: 9).

V dalších definicích se klade důraz nejen na odlišení pojmu cestovní ruch od cestování, ale i na postižení různých sociálních či ekonomických stránek tohoto jevu. Podle Bormana je cestovní ruch chápán jako „cesty, jež se podnikají za účelem zotavení, zábavy, obchodu a povoláním nebo i z jiných příčin (za zvláštními událostmi), při nichž dochází k dočasné změně místa bydliště. Nepatří sem však dojíždění za prací“. Zdůrazňuje se zde

nepravidelnost a dočasnost cest, bez úmyslu usadit se (Indrová, 2004: 9).

Gluckmann definuje cestovní ruch jako „sumu vztahů mezi lidmi, kteří se nacházejí v nějakém místě přechodně, a mezi obyvateli tohoto místa“. Zde jde spíše o sociologické pojetí tohoto jevu (Indrová, 2004: 9).

Indrová poukazuje na Fedora, jenž spatřuje cestovní ruch jako „periodický příliv a odliv lidí do určitého místa nebo státu z jiného místa nebo státu“. Tady se zdůrazňuje další aspekt cestovního ruchu a to především přemístění, přeprava a vztah mezi místem bydliště a cílovým místem cestovního ruchu (Indrová, 2004: 9).

Podobně i Poser rozumí pod pojmem cestovní ruch „lokální nebo územní nahromadění cizinců s přechodným pobytem, které podmiňuje vznik vzájemných vztahů mezi cizinci na straně jedné a domácím obyvatelstvem, místem a jeho krajinou na straně druhé“. Zde vystupují především změny, které cestovní ruch způsobuje v místech cestovního ruchu, včetně vztahů mezi účastníky cestovního ruchu a místním obyvatelstvem.

Ogilvie a Norval chápou cestovní ruch jako „ekonomický jev spojený se spotřebou hmotných i nehmotných statků, hrazených z prostředků získaných v místě trvalého bydliště“. Tato definice se zaměřuje především na ekonomickou stránku cestovního ruchu (Indrová, 2004: 10).

Významným mezníkem v procesu zkoumání cestovního ruchu bylo zpracování a publikování Všeobecné nauky cestovního ruchu švýcarskými autory Hunzikerem a Krapfem v roce 1942. Cestovní ruch definovali jako „soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalý pobyt nebo výkon výdělečné činnosti“ (Hesková & kol., 2006: 10).

Dohnal určuje cestovní ruch jako „cestu uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky a kultury, pokud k němu dochází mimo běžné životní prostředí a ve volném čase“. Obdobně vymezuje cestovní ruch i Kopšo, i když v zúžené podobě „cestovní ruch je forma uspokojování potřeb reprodukce fyzických a duševních sil člověka mimo běžné životní prostředí a ve volném čase“ (Indrová, 2004: 11).

V 80. letech 20. století J. Kašpar prezentuje cestovní ruch jako „cestování a dočasný pobyt lidí mimo místo trvalého bydliště, obvykle ve volném čase a to za účelem rekreace, poznání a spojení mezi lidmi“ (Indrová, 2004: 11).

Naproti tomu švýcarský profesor C. Kaspar vnímá cestovní ruch jako „souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování a pobytu osob, pro které místo pobytu není ani místem trvalého bydliště ani místem pracoviště“ (Indrová, 2004: 11).

Po shrnutí všech podstatných stránek cestovního ruchu, je nutno uvést alespoň základní rysy cestovního ruchu:

- **dočasnost změny místa stálého bydliště** a dočasnost pobytu mimo něj
- **nevýdělečný charakter cesty a pobytu** (jsou obvykle realizovány ve volném čase)
- **vztahy mezi lidmi**, jež cestovní ruch vyvolává (Indrová, 2004: 11).

Nejpřesnější definicí tohoto pojmu je definice Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) z roku 1991, která rozumí cestovním ruchem „činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě“.

Stanovenou dobou se v mezinárodním cestovním ruchu rozumí jeden rok, v domácím cestovním ruchu šest měsíců. Definice UNWTO vylučuje z cestovního ruchu cestování v rámci místa trvalého bydliště, pravidelné cesty do zahraničí, dočasné přestěhování se za prací a dlouhodobou migraci (Hesková & kol., 2006: 11).

2.1.2 Postavení cestovního ruchu v hospodářství

Terciární sektor zahrnuje všechny druhy služeb (např. obchod, bankovníctví, zdravotnictví, školství, různé typy využití volného času, státní správu, osobní dopravu). Jde o nevýrobní činnosti, při nichž jedna skupina lidí poskytuje služby jiné skupině. Služby zajišťují nejen základní potřeby lidí, ale také přispívají ke zvyšování životní úrovně a k širším možnostem využití volného času.

Cestovní ruch řadíme do nevýrobních činností, do služeb. Zabírá široké spektrum lidských činností, spojených především s využíváním volného času (Holeček, Mariot, Střída, 1999: 17).

2.1.2.1 Kategorie tržní nabídky služeb

Rozlišuje se pět kategorií tržní nabídky služeb:

1. **Čistě hmotné zboží.** Nabídka se sestává pouze z hmotného produktu (např. mýdlo, zubní pasta, sůl). S hmotným produktem nejsou poskytovány žádné služby.
2. **Hmotný produkt spolu se službou.** Hmotný produkt (zboží) je nabízen spolu se službami (jednou nebo více). Například u prodejce automobilů může být hmotný produkt automobil a služba údržba, opravy či způsob prodeje apod.

3. **Hybrid.** Nabídka se skládá ze dvou stejných částí – ze zboží a služeb. Lidé si například oblíbí restauraci pro podávaná jídla i poskytované služby.
4. **Hlavní služba spolu s malým podílem zboží a dalších drobných služeb.** V nabídce převládá služba a spolu s ní je nabízen i malý doplněk ve formě zboží nebo další drobnější služby. Cestujeme-li letadlem, kupujeme si přepravní službu. Po vystoupení z letadla na místě určení nemáme za své peníze nic hmotného. Přesto to nelze tvrdit tak kategoricky, protože na palubě letounu jsme od letecké společnosti nějaké hmotné věci dostali, např. nápoje, jídlo, noviny nebo časopis.
5. **Čistá služba.** Nabídka se skládá pouze ze služby (např. hlídání dětí, psychoterapie, masáž) (Kotler, 2001: 422).

2.1.3 Předpoklady cestovního ruchu

Podmínky pro cestovní ruch se obvykle člení na předpoklady lokalizační, selektivní a realizační.

1. Lokalizační předpoklady umožňují umístění (lokalizaci) aktivit cestovního ruchu do určité oblasti či lokality. Jejich příznivé hodnoty určují místo, kde se cestovní ruch může rozvíjet. Dělí se na předpoklady převážně přírodní a převážně kulturní.

a) Přírodní předpoklady cestovního ruchu přímo souvisejí s rozmanitostí přírodního prostředí na Zemi. Jsou výsledkem dlouhodobého vzájemného působení různých přírodních činitelů. Patří k nim zejména tvárnost zemského povrchu (reliéf), nadmořská výška, poloha v rámci světadílu, poloha v určitém podnebném pásu, výskyt povrchových i podzemních vod, zastoupení rostlinstva a živočišstva.

Nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu vznikly v místech, kde se současně vyskytují příznivé hodnoty více než jednoho z přírodních činitelů.

b) Kulturní předpoklady (kulturněhistorické) vyplývají z výsledků tvořivé činnosti člověka a souvisejí s historickým vývojem území. Předmětem zájmu turistů jsou architektonické památky, muzea a galerie, archeologické lokality, technické památky, významné parky i památky lidové architektury. Mezi nejvýznamnější cíle cestovního ruchu patří proto kromě přírodně zajímavých území také města soustředující větší množství kulturních památek i jednotlivé kulturněhistorické lokality (Holeček, Mariot, Střída, 1999: 19 - 21).

2. Selektivní předpoklady cestovního ruchu uvádějí v činnost rekreační a turistické procesy. V nejobecnějším slova smyslu jsou to veškeré socioekonomické zdroje, předpoklady a možnosti, ovlivňující zejména rozdílnou intenzitu účasti obyvatelstva na cestovním ruchu a rekreaci (selekce).

Podle vlivu jejich působnosti se tyto předpoklady rozlišují na demografické, urbanizační, ekonomické a sociálně-politické.

a) Demografické předpoklady rozlišují vliv nejen na intenzitu účasti obyvatelstva na cestovním ruchu a rekreaci, ale i na specifické druhy aktivit volného času, např. jiné rekreační nároky a preference má rodina s dětmi či starší obyvatelstvo.

b) Urbanizační předpoklady patří mezi základní diferenciační faktory v rekreační aktivitě obyvatelstva, např. zcela jiné nároky zejména na víkendovou rekreaci má venkovské a městské obyvatelstvo, ať již po stránce kvantitativní či kvalitativní.

c) Ekonomické předpoklady zahrnují ekonomickou a životní úroveň, např. obyvatelé nejchudších zemí nebudou cestovat za rekreací a ani jejich země nebude centrem dění cestovního ruchu. Platí zde vzájemný vztah, že se stupněm růstu ekonomické aktivity státu roste i stupeň aktivity obyvatelstva v cestovním ruchu vyjádřený jeho podílem pohybu v jednotlivých formách cestovního ruchu.

d) Sociálně-politické předpoklady vystupují jako soubor činitelů, ze kterých zejména oficiální státní politika, hmotná a kulturní vyspělost obyvatelstva a fond volného času výrazně podmiňují dynamický rozvoj cestovního ruchu (Toušek, Kunc, Vystoupil & kol., 2008: 313 - 315).

3. Realizační předpoklady umožňují uskutečnit nároky účastníků cestovního ruchu v oblastech s příznivými lokalizačními podmínkami. Umožňují dopravit se do těchto míst a využívat je k pobytu, k rekreaci a k dalším aktivitám. Dělí se proto na předpoklady dopravní a materiálně-technické.

a) Dopravní předpoklady patří mezi základní podmínky. O přitažlivosti území rozhoduje nejen možnost dopravního spojení, ale zejména hustota a kvalita dopravní sítě (čím je síť silnic, železnic, leteckých spojů hustší a její kvalita lepší, tím má oblast lepší předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu).

b) Materiálně-technické předpoklady cestovního ruchu vyjadřují vybavení území ubytovacími, stravovacími, zábavními, sportovními a dalšími zařízeními, která uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu. Kapacita těchto zařízení je do jisté míry určující pro množství návštěvníků, kteří mohou dané území využít. Nejméně stejný význam jako

existence zařízení má kvalita poskytovaných služeb včetně nových technologií v rezervaci, propagaci, organizaci (např. hotelové řetězce apod.) (Holeček, Mariot, Střída, 1999: 22).

2.1.4 Typologie cestovního ruchu

1. Druhy cestovního ruchu

O druzích cestovního ruchu se jedná v případě, že za základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci účastníků, tj. účel, pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě.

V praxi se druhy cestovního ruchu nevyskytují v čisté podobě, ale ve vzájemné kombinaci, přičemž jeden z nich bývá dominantní.

Druhy cestovního ruchu se člení:

1. Rekreační cestovní ruch,
2. Sportovní cestovní ruch,
3. Dobrodružný cestovní ruch,
4. Myslivecký a rybářský cestovní ruch,
5. Náboženský (poutní) cestovní ruch,
6. Lázeňský cestovní ruch,
7. Zdravotní cestovní ruch,
8. Obchodní cestovní ruch,
9. Kongresový cestovní ruch,
10. Stimulační cestovní ruch.

2. Formy cestovního ruchu

O formách cestovního ruchu mluvíme, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které přináší. Formy cestovního ruchu umožňují blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků.

Základní formy cestovního ruchu jsou rozděleny:

1. z geografického hlediska,
2. podle počtu účastníků,
3. podle způsobu organizování,
4. podle věku účastníků,
5. podle délky účasti,

6. podle převažujícího místa pobytu,
7. podle ročního období,
8. podle použitého dopravního prostředku,
9. z hlediska dynamiky,
10. ze sociologického hlediska (Hesková & kol., 2006: 21 - 27).

2.1.5 Podmínky rozvoje cestovního ruchu

Základní podmínkou rozvoje cestovního ruchu je především **rozvoj výrobních sil**. Dalším nezbytným předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu jsou **mírové podmínky života**.

Mimo tyto dvě základní podmínky existuje celá řada dalších činitelů, které působí na rozvoj cestovního ruchu. Tyto předpoklady lze rozdělit do následujících skupin:

- ekonomické,
- ekologické,
- demografické,
- pracovní,
- materiálně-technické,
- administrativní.

Mezi **ekonomické** činitele patří především celková úroveň ekonomiky země, vyjádřená hrubým domácím produktem a složením platební bilance. Dále sem řadíme dosažený stupeň materiální stránky životní úrovně, fond volného času, výše disponibilních příjmů obyvatelstva a celková úroveň cen na trhu zboží a služeb.

Do **ekologických** činitelů se řadí příznivé přírodní a celkové životní prostředí. Patří sem dostatek atraktivního rekreačního prostoru, zajímavé přírodní atraktivity (krásky), příznivé klima a čisté ovzduší (Petrů, 1999: 6 – 7).

Demografické činitele zahrnují všechno, co se týká obyvatelstva, jeho stavu a složení. Patří sem hustota obyvatelstva, jeho věkové a rodinné složení, zdravotní stav. V souvislosti s těmito činiteli lze charakterizovat určité obecné rysy a tendence, které lze využít při tvorbě marketingových plánů cestovních kanceláří.

Nezanedbatelným faktorem je i zdravotní stav obyvatelstva. Příznivý zdravotní stav účast na cestovním ruchu podporuje, neboť umožňuje snášet námahu cestování a adaptaci na nové podmínky. Na druhé straně i špatný zdravotní stav vyvolává účast na cestovním ruchu formou léčení některých chorob (např. pobyty v lázních).

Mezi významné faktory, které ovlivňují a podporují cestovní ruch, patří i **pracovní zabezpečení**, resp. zabezpečení cestovního ruchu dostatečným počtem pracovníků s odpovídající kvalifikací, především:

- v institucích a zařízeních, které bezprostředně obsluhují účastníky cestovního ruchu, tj. cestovních kanceláří, stravovacích a ubytovacích zařízení,
- ve všech ostatních službách cestovního ruchu a ve všech místech soustředěného cestovního ruchu,
- ve vládních a správních institucích, které mohou svým rozhodováním ovlivňovat podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

Úroveň zajištění cestovního ruchu závisí na systému školství, a to nejen odborného, ale i všeobecného, kam spadá zejména připravenost pracovníků i po stránce jazykové.

Mezi **materiálně-technické** podmínky patří zejména materiálně-technická základna cestovního ruchu v užším slova smyslu, tj. ubytovací a stravovací zařízení, doprava, sportovně-rekreační zařízení, ale i dostatečná síť zařízení obchodu a služeb všech druhů, včetně zdravotnické a bezpečnostní služby.

Administrativní podmínky rozvoje cestovního ruchu jsou spojovány s výjezdními a vstupními formalitami, tj. pasovými, vízovými a směnářskými předpisy. Dále sem patří i formy zprostředkovacích a obchodních služeb cestovních kanceláří, praxe prodeje jízdenek, poskytování různých slev k cenám, opatření na podporu či omezení různých forem cestovního ruchu.

Působení jednotlivých podmínek je v praxi velmi složité. Téměř nikdy nepůsobí činitelé izolovaně, ale naopak ve vzájemné souvislosti, kdy se v některých případech ve svém působení navzájem podporují (Petrů, 1999: 8 – 9).

2.1.6 Základní pojmy v oblasti cestovního ruchu

Stálý obyvatel (rezident)

- v mezinárodním cestovním ruchu ve vztahu k dané zemi se pod tímto pojmem rozumí osoba, která žije v zemi alespoň jeden rok před příjezdem do jiné země na dobu kratší jednoho roku;
- v domácím cestovním ruchu ve vztahu k určitému místu je za stálého obyvatele považována osoba, která v tomto místě žije alespoň šest po sobě jdoucích měsíců před příjezdem do jiného místa na dobu kratší šesti měsíců.

Výletník (excursionist, sameday visitor)

- v mezinárodním cestovním ruchu je výletníkem osoba, která cestuje do jiné země, než v níž má své trvalé bydliště a běžné životní prostředí na dobu kratší než 24 hodin, aniž by v navštívené zemi přenocovala, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi;
- v domácím cestovním ruchu je výletníkem osoba trvale usídlená v dané zemi, která cestuje do místa odlišného od místa jejího trvalého bydliště a běžného životního prostředí na dobu kratší 24 hodin, aniž by v navštíveném místě přenocovala, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Návštěvník (visitor)

- v mezinárodním cestovním ruchu je osoba, která cestuje do jiné země, než v níž má své trvalé bydliště na dobu nepřekračující jeden rok, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi;
- v domácím cestovním ruchu je návštěvníkem osoba, která má trvalé bydliště v dané zemi a která cestuje na jiné místo v zemi mimo své bydliště na dobu kratší než šest měsíců, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Turista (tourist)

- v mezinárodním cestovním ruchu je za turistu považována osoba, která cestuje do jiné země, než v níž má své obvyklé bydliště, na dobu zahrnující alespoň jedno přenocování, avšak ne delší jednoho roku, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi;
- v domácím cestovním ruchu je za turistu považována osoba trvale usídlená v zemi, která cestuje do jiného místa odlišného od jejího běžného životního prostředí (v téže zemi), na dobu zahrnující alespoň jedno přenocování, ale ne na dobu delší šesti měsíců, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

V závislosti na délce pobytu se rozlišují:

- a) **turista na dovolené (holidaymaker)** – turista, který setrvává na daném místě více než určitý počet nocí nebo dnů;

b) krátkodobě pobývajícím turistu (short-term tourist) – který cestuje na dobu nepřekračující tento limit, ale trvající déle než 24 hodin a zahrnující pobyt alespoň s jedním přenocováním (Indrová, 2004: 13 - 14).

2.1.6.1 Typologie turistů

Cohen rozděluje turisty na čtyři typy:

- **Organizovaný masový turista** – kupuje si dovolenou jako balíček služeb, volí některou populární destinaci, většinou jede společně se skupinou přátel a často tráví převážnou část dovolené v hotelu nebo jeho bezprostředním okolí.
- **Individuální masový turista** – kupuje si volnější balíček umožňující větší svobodu pohybu, například letecký zájezd kombinovaný s použitím pronajatého automobilu. Obvykle se drží vyjetých cest, ale příležitostně se pustí i do odvážnějších akcí.
- **Turista – průzkumník** (objevitel) – plánuje si své cesty sám, záměrně se vyhýbá kontaktům s jinými turisty a pokouší se seznámat s místními obyvateli. Zároveň přitom požaduje určitou úroveň komfortu a bezpečnosti.
- **Turista – tulák** – touží stát se dočasně součástí místní komunity. Nemá žádný předem připravený itinerář a snaží se vyhnout jakémoliv formě cestovního ruchu.

Tento autor označuje první typ jako institucionalizované cestovatele a poslední dva typy jako neinstitucionalizované cestovatele.

Institucionalizovaní cestovatelé představují pro cestovní kanceláře cílový trh. Na neinstitucionalizované cestovatele se přednostně zaměřují destinace související s rozvojem udržitelného cestovního ruchu.

Dále rozlišuje turisty podle typu zážitků, které hledají:

- **rekreační** turista – spíše upřednostňuje fyzickou rekreaci než kulturní nebo společenskou náplň;
- **diverziální** turista (hledající rozmanitost) – snaží se zapomenout na starosti každodenního života;
- **zážitkový** turista – vyhledává autentické zážitky;
- **experimentální** turista – hledá užší kontakty s místní kulturou;
- **existenciální** turista – chce se plně ponořit do cizích kultur a životních stylů.

V dalším členění Smith vymezuje sedm typů turistů:

- **Objevitelé** patří k malé skupině a cestují téměř jako antropologové. Jejich působení omezuje skutečnost, že je stále méně a méně míst, kde se dá něco objevovat.
- **Elitní turisté** jsou regulérní zkušení cestovatelé a vybírají si drahé a často „na míru šité“ cesty.
- **Nekonvenční turisté** se snaží vybočovat z řad ostatních turistů.
- **Neobvyklí turisté** podnikají individuální výlety mimo organizovaný program, důvodem této jejich činnosti je seznámení se s místní kulturou.
- **Nastávající masoví turisté** cestují do zavedených rekreačních center, v nichž turistika dosud nedominuje. Nevyhledávají místní kulturu, ale spíše se zaměřují na to co je jim blízké.
- **Masoví turisté** jsou součástí masového toku, očekávají tytéž standardy zařízení, jaké znají ze svých domovů.
- **Charteroví turisté** se o cíl cesty zajímají jen málo, nebo se o něj vůbec nezajímají, předpokládají, že si užijí dovolenou podle svých představ, což znamená, že budou mít úroveň stravování a ubytování, na kterou jsou zvyklí.

Plog spojuje chování turistů s osobnostními rysy a určuje z toho dva typy turistů:

- **Psychocentri** jsou méně dobrodružní, do sebe uzavření lidé, kteří dávají přednost známým rekreačním centrům a společnosti dalších turistů.
- **Allocentri** jsou odváznější a rádi podstupují rizika. Dávají přednost neobvyklým, exotickým cílům cest a spíše individuálnímu cestování.

V nedávné době vznikl nový pojem v klasifikaci turistů a to **správný turista (good tourist)**. Turista je nabádán, aby se choval trvale udržitelným a odpovědným způsobem a aby se cítil dobře, pokud se takto chová. Pro organizace z oblasti cestovního ruchu tato skupina může představovat potenciálně lukrativní trh, kterému je třeba prodávat produkty vyvolávající v zákazníkovi pocit, že při jejich koupi se zachoval správně (Horner, Swarbrooke, 2003: 65 - 67).

2.2 Marketing

Marketing se zabývá vztahy mezi kupujícími a prodávajícími a činnostmi, které mají tyto vztahy dovést k uspokojivému závěru. Na rozdíl od ekonomiky, která se soustřeďuje na vztah mezi nabídkou a poptávkou, marketing vychází z myšlenky, že ústředním zájmem všech lidí pracujících v organizaci je zákazník. Orientace firmy na marketing znamená učinit zákazníka středem všech rozhodovacích procesů.

Marketing znamená, že pro organizaci je hlavní prioritou snaha sloužit potřebám a přáním zákazníka. Organizace se nepřetržitě snaží zjišťovat, co chce zákazník dnes a co bude chtít v budoucnu, a neúnavně pracuje na výrobcích a službách, které jsou od ní požadovány (Horner, Swarbrooke, 2003: 28).

Marketingový proces vyžaduje existenci tržní ekonomiky. Tržní ekonomika umožňuje a předpokládá tržní orientaci podniku, a ta je přímo spojena s marketingovou koncepcí a jejím specifickým uplatněním v podnikové sféře (Horáková, 2003: 15).

Marketing se řídí ideou uspokojení potřeb zákazníka prostřednictvím produktu a celé řady dalších věcí spojených s vytvořením, dodáním a spotřebou produktu (Horner, Swarbrooke, 2003: 32).

2.2.1 Vymezení marketingu

Existují různé definice marketingu a v současné době je jich více než padesát. Marketing je vymezen mnoha způsoby, které zdůrazňují odlišná stanoviska. Tato skutečnost může být chápána jako dosavadní nezralost rozvíjejícího se oboru marketingu.

Kotler definuje marketing jako „společenský a manažerský proces, jehož prostřednictvím uspokojují jednotlivci i skupiny své potřeby a přání v procesu výroby a směny výrobků či jiných hodnot“ (Kotler, Armstrong, 2004: 30).

Levitt vidí roli marketingu takto „pocitivě a solidně pojatý marketing se snaží vytvořit hodnotné, uspokojivé zboží a služby, které zákazníci budou kupovat.“ Tato definice zdůrazňuje potřeby a přání zákazníků jako ústředního zájmu marketingu. Ihned po jejich identifikaci, musí být splněny zbožím a službami tak, aby byl uspokojen zákazník i dodavatel (Horner, Swarbrooke, 2003: 29).

Drucker dodává, že „marketing je mnohem širší záležitostí než prodej, ale není vůbec žádnou specializovanou aktivitou. Je přítomen v celém podniku. Je to celý podnik viděný z pohledu konečného výsledku, tedy z pohledu zákazníka. Zájem o marketing a odpovědnost za něj tedy musí prostupovat všemi oblastmi podniku“.

Autorizovaný Institut Marketingu vymezuje tento pojem jako „ziskové zjišťování, předvídání a uspokojování požadavků zákazníka.“ Podle této definice má marketingová filosofie považovat zákazníka za hlavního činitele pro rozhodovací procesy v podniku.

Lendrevic a Lindon chápou marketing jako „soubor metod a prostředků, které má organizace k tomu, aby zapůsobila příznivým dojmem na veřejnost a dosáhla svých cílů.“

Z výše uvedených pojetí lze určit jejich hlavní podstatu, která spočívá v tom, že:

- marketing znamená učinit zákazníka středem podnikání,
- marketing jsou metody vytváření příznivého dojmu,
- marketing jsou metody, jimiž podnik rozvíjí své trhy,
- marketing je organizování podnikové kultury, které má zaměřit podnik na trh a na zákazníka (Horner, Swarbrooke, 2003: 30 - 31).

Za nejkompexnější definici marketingu lze považovat vymezení od Kotlera, v kterém se uvádí, že marketing je „nepřetržitý proces analýzy, plánování, implementace a kontroly, jehož smyslem je vytvoření a udržení dlouhodobých vztahů s cílovými zákazníky, které umožňují podnikům a dalším subjektům dosáhnout stanovených cílů“ (Kotler, Armstrong, 2004: 43).

Marketing jako soubor metod, přístupů a činností je vystaven vlivu změn souvisejících s vývojem lidské společnosti a jejího myšlení (Horáková, 2003: 15).

Marketing je podnikatelská filozofie, která se prolíná všemi činnostmi podnikatelského subjektu. Znamená to, že podnikatelský subjekt pochopil co, komu, kdy, kde a v jakém množství je třeba na trhu nabízet.

Marketing jako podnikatelská filozofie, která vychází z podmínek na trhu a je na trh orientována, se v cestovním ruchu začal uplatňovat až v 60. letech minulého století. Krippendorff spatřuje v této souvislosti marketing cestovního ruchu jako „systematickou a koordinovanou orientaci podnikatelské politiky cestovního ruchu, jakož i soukromé a státní politiky cestovního ruchu na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni na co nejlepší uspokojování potřeb určitých skupin zákazníků při dosažení přiměřeného zisku“.

Morrison rozumí pod tímto pojmem „plynulý proces plánování, zkoumání, naplňování, kontroly a vyhodnocování činností potřebných k zajištění jak zákaznických potřeb a požadavků, tak i cílů organizace.“ K dosažení největší účinnosti vyžaduje marketing úsilí každého jednotlivce a jeho účinnost se dále může zvýšit či snížit činnostmi dalších komplementárních organizací (Királ'ová, 2003: 13 - 14).

Při aplikování marketingu v cestovním ruchu jsou určující tyto specifika cestovního ruchu:

- a) cestovní ruch velmi závisí na geografickém (rekreačním) prostředí;
- b) předpokladem pro výběr vhodné cílové skupiny jsou danosti geografického prostředí;
- c) v cestovním ruchu vystupují jako subjekty trhu podniky cestovního ruchu a destinace cestovního ruchu – světadíl, stát, region, středisko (obec);
- d) podstatou cestovního ruchu je uspokojování specifických potřeb člověka;
- e) potřeby se v cestovním ruchu uspokojují zbožím a službami různých odvětví činnosti (např. hostinské služby, doprava, obchodní služby), které na sebe navazují, často na sobě závisí a jsou tudíž vnímány jako komplex služeb;
- f) poznání uvedených potřeb umožňuje co nejvíc přizpůsobit produkt potřebám a požadavkům vybrané cílové skupiny;
- g) produkt cestovního ruchu nelze vyrábět na sklad;
- h) v cestovním ruchu se projevuje zvýšená kolísavost mezi poptávkou a nabídkou, což je způsobeno sezónností, módností, tradicemi a dalšími nepředvídatelnými faktory;
- i) poptávku v cestovním ruchu výrazně ovlivňuje fond volného času, disponibilní příjmy potenciálních účastníků cestovního ruchu, cenová hladina nabízených služeb, životní styl a rozvoj techniky;
- j) na nabídku v cestovním ruchu silně působí rozvoj a využívání techniky a technologií;
- k) při změně cen nabídky a při změně objemu disponibilních příjmů potenciálních účastníků cestovního ruchu se projevuje těsný vztah mezi nabídkou a poptávkou;
- l) pro cestovní ruch je charakteristický vysoký podíl živé práce (Királ'ová, 2003: 14).

2.2.2. Marketingový mix

Marketingový mix je soubor nástrojů, které musí podnik kombinovat tak, aby dosáhl ve zvolených tržních segmentech stanovených cílů. Cíle sledované realizačními programy jsou dosažitelné více způsoby. Marketingový management bude volit nejvhodnější variantu a pro ni pečlivě vybere i elementy marketingového mixu. Vhodnou kombinací nástrojů je možné docílit uspokojení zákazníka a současně dosáhnout i záměrů podniku. Dobrý mix je „určitým receptem“ na úspěch při působení na zvolené cílové trhy.

Klíčovým nástrojem mixu je **výrobek** se všemi atributy zastupujícími na trhu skutečnou nabídku podniku. Zákazník musí najít na cílovém trhu právě to, co skutečně hledá – produkt musí být tím, co zákazník chce a potřebuje. **Cena**, kterou bude zákazník za výrobek platit, musí být přiměřená hodnotě nabídky. Produkt musí být pro účastníka

tržních operací prodejny. **Distribuce** znamená zajištění fyzické přítomnosti výrobků na trhu, jejich snadnou dostupnost pro cílové zákazníky. A pomocí nástrojů **promotion** mixu podnik informuje zákazníky o přednostech a užitečných výrobcích, které nabízí a snaží se je přesvědčit o výhodnosti jejich koupě (Horáková, 2003: 147 - 148).

Velmi důležitou částí marketingového mixu je promotion. Vedle propagace existuje též marketingová komunikace, což je širší pojetí než promotion, protože zahrnuje i ústní komunikaci a další formy nesystematické komunikace. Zároveň se liší od propagace tím, že je dialogem, zatímco promotion je jednosměrný tok informací a přesvědčování (Nagyová, 1994: 11).

Komunikační mix kombinuje nástroje: reklamy, podpory prodeje, public relations, osobního prodeje a direct marketingu. Součástí komunikačního mixu jsou osobní prodej a neosobní prodej, který zahrnuje reklamu, podporu prodeje a public relations (Nagyová, 1994: 18). Nástroje komunikačního mixu:

1. **reklama** – placená forma neosobní prezentace nabídky ve sdělovacích prostředcích (Foret, 2003: 172). Reklamními nosiči jsou masová média jako noviny, televize, rozhlas, časopisy či billboardy (Nagyová, 1994: 18).
2. **podpora prodeje** – představuje krátkodobé podněty pro zvýšení nákupu nebo prodeje produktu (Foret, 2003: 172).
3. **public relations** – vytváření a rozvíjení dobrých vztahů s veřejností, zejména prostřednictvím aktivní publicity ve sdělovacích prostředcích (Foret, 2003: 172).
4. **osobní prodej** – reprezentovaný přímou osobní komunikací s jedním nebo i několika potenciálními zákazníky (Foret, 2003: 172). Především v oblasti obchodu se spotřebním zbožím a službami je vhodnou formou, jak vstoupit do povědomí lokálních zákazníků (Bednářová, Parmová, 2003: 66).
5. **direct marketing** – zahrnuje bezprostřední kontakt s přesně určenými individuálními zákazníky s cílem získat jejich okamžitou reakci a pěstovat s nimi dlouhodobý vztah. Používá telefon, poštu, fax, e-mail, internet a další nástroje umožňující přímou komunikaci s individuálním zákazníkem (Kotler, Armstrong, 2004: 630 – 631).

Pro určité oblasti jsou čtyři základní nástroje úzkým rámcem, a proto dochází k jejich rozšíření. Většinou se to týká oblastí služeb (Horáková, 2003: 148). Ke klasické podobě mixu se přidávají další dva nástroje **lidský faktor (People)** a použité **technologie (Process)**. Realizace služeb se neobejde bez pracovníků. Zaměstnanci osobně ovlivňují

kvalitu a hodnotu služeb. Pracovníci první linie působí bezprostředně i na spokojenost zákazníka. Rozvoj technologií působí stále více na jednotlivé fáze realizace služeb. Pracovní postupy a moderní technologie ovlivňují přímo jejich kvalitu (Hesková, Štarchoň, 2009: 16).

Marketingový mix cestovního ruchu pracuje s modelem 8 P, v němž dochází k dalšímu rozšíření původních 4 P a to o **Packaging (příprava package)**, **Programming (zpracování programů)**, **People (lidé)** a **Partnership (spolupráce)** (Morrison, 1995: 190). Spotřebitel v cestovním ruchu z valné části kupuje hotový produkt v podobě např. zájezdu do určité destinace, tedy celý balík služeb. Nabízený výsledný produkt (zájezd) byl sestaven z různých komponentů (doprava, ubytování, stravování, dodatkové služby) a je prodáván pod jednou cenou. Od dobře sestaveného programového balíku nabízených služeb se odvíjí úspěšnost realizace produktů cestovního ruchu. Zatímco činnost package je orientována více na technickou stránku pobytu, programming se stará o využití času klientů např. nabídkou sportovních, společenských a zábavních aktivit, vzdělávání apod. Je zřejmé, že obě části mixu se podmiňují a úzce doplňují. Partnership vyjadřuje kooperaci mezi různými firmami. Výběr spolehlivých obchodních partnerů znamená základ úspěchu podnikání ve službách (Hesková, Štarchoň, 2009: 16).

Existují též další podoby 4 P, kde jsou klasické nástroje nahrazeny nástroji 4 C a 4 S. V případě 4 C jsou všechny nástroje zaměřeny na spotřebitele a řešení jeho potřeb.

- **Řešení potřeb spotřebitele (Consumer solution)** – z důvodu rozdílnosti a různosti trhů jde o výběr a určení správného spotřebitele, tedy provádění adekvátní segmentace.
- **Výdaje spotřebitele (Customer cost)** – posouzení výdajů na produkt ve srovnání s cenami konkurence.
- **Dostupnost řešení (Convenience)** – ve vztahu k činnosti konkurence. Znalost konkurence bude mít vliv na volbu použité marketingové strategie.
- **Komunikace (Communication)** – přenos souboru adekvátních informací pro rozhodování spotřebitele.

V praxi koncept funguje na principu: produkt chápeme z pohledu spotřebitele, cena je chápána jako náklad spotřebitele, distribuce je posuzována jako základní výhoda, marketingová komunikace se orientuje na interaktivní komunikaci ve smyslu souboru komplexních informací (Hesková, Štarchoň, 2009: 15).

Marketingoví odborníci jsou v úloze těch, kdo prodávají výrobky, zákazníci se naopak vidí v pozici těch, kdo získávají při řešení svého problému hodnotu. A zákazníci se zajímají nejen o cenu, ale i o to, jaké budou jejich celkové náklady spojené se získáním výrobku, s jeho užíváním i případnou likvidací. Zákazníci chtějí, aby výrobek a služba byly co nejdostupnější. A především vyžadují intenzivní oboustrannou komunikaci. Marketingoví odborníci by tudíž měli nejprve přemýšlet o 4 C, a až posléze budovat koncepci 4 P (Kotler, Armstrong, 2004: 108).

Marketingový mix ve smyslu 4 S se zaměřuje na zákazníka s důrazem na:

- **Segmentaci zákazníků** – se záměrem definovat, identifikovat a získat cílovou skupinu zákazníků, která bude cílovým segmentem.
- **Stanovení užítku** – určujeme konkrétní užitek a výhody, které právě náš produkt nebo služba zákazníkovi přinese. Nezbytností je dostatečně diferencovaný produkt a adekvátní forma prezentace produktu.
- **Spokojenost zákazníka** – má být ve středu pozornosti a všech aktivit firmy, většina činností je orientována na tento cíl.
- **Soustavnost péče** – se zaměřuje na budování vzájemného vztahu firmy a zákazníka. Cílem marketingového plánování je dlouhodobá spolupráce s kmenovými zákazníky (Hesková, Štarchoň, 2009: 16).

2.3 Služby cestovního ruchu

Velmi důležitou roli v cestovním ruchu sehrávají služby. Podle A. Payne je služba „činnost, která má v sobě určitý prvek nehmamatelnosti a vyžaduje určitou interakci se zákazníkem nebo s jeho majetkem.“ Výsledkem služby není převod vlastnictví. Služba může vést ke změně podmínek a její produkce může či nemusí být úzce spojena s fyzickým produktem.

Pro služby jsou charakteristické čtyři vlastnosti, a to:

- **nehmatatelnost** (intangibility) – služby jsou ve své podstatě nehmamatelné,
- **proměnlivost** (inconsistency) – proces poskytování služeb závisí na lidech, což znamená, že jsou subjektivní a nelze je standardizovat,
- **nedělitelnost** (inseparability) – poskytování a spotřeba služeb je spjata s místem a časem poskytování a je vázána na přítomnost zákazníka,
- **pomíjivost** (inventory) – služby nelze skladovat (Királ'ová, 2003: 14).

Služby cestovního ruchu jsou specifické ještě dalšími charakteristikami, které se k jejich poskytování a koupi vážou, a to především:

- a) **zvýšenou mírou emocionálních a iracionálních faktorů při koupi** (prestiž, móda, následování idolů);
- b) **důrazem na ústní reklamu** (tzv. word-of-mouth advertising);
- c) **rostoucími nároky na jejich jedinečnost** (luxus, nutnost překonat určitou bariéru v zájmu koupi a spotřeby služby);
- d) **důležitostí image při koupi** (např. při výběru destinace, restaurace, ubytovacího zařízení);
- e) **důležitostí zprostředkovatelů prodeje, která vyplývá z časového nesouladu mezi koupí a spotřebou služby** (pobyty v destinacích se kupují i několik měsíců před cestou);
- f) **zvýšenou potřebou kvalitních podpůrných materiálů** (vzhledem k jejich nehmataelnosti a nemožnosti si je před koupí vyzkoušet);
- g) **prudkým nárůstem využívání informačních technologií při porovnávání konkurenčních nabídek a následném rozhodování o koupi, což motivuje poskytovatele k stále novým aktivitám podpory prodeje;**
- h) **zvláštním důrazem na komunikační dovednosti poskytovatelů služeb** (interpersonální komunikace, argumentace, přesvědčování, ale i jazykové znalosti) (Királ'ová, 2003: 15).

Kotler chápe službu jako „jakoukoliv činnost nebo schopnost, kterou může jedna strana nabídnout druhé straně. Svou podstatou je nehmotná a nevytváří žádné hmotné vlastnictví. Poskytování služby může být spojeno s hmotným produktem“ (Kotler, 2001: 421).

Cestovním ruchem se rozumí soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest (Orieška, 1999: 5).

Potřeby účastníků cestovního ruchu jsou uspokojovány jednak volnými statky, jimiž rozumíme působení vlastností rekreačního prostoru (sluneční svit, čistý vzduch, vliv moře, klid atd.), jednak také hmotnými statky (zbožím) a užitečnými efekty nehmotného charakteru (službami).

Trhem cestovního ruchu rozumíme souhrn směnných vztahů mezi subjekty prodávajícími zboží a služby cestovního ruchu (představujícími nabídku) a subjekty

kupujícími zboží a služby cestovního ruchu (představujícími poptávku). Trh cestovního ruchu je specifickou, relativně samostatnou součástí trhu zboží. Jeho zvláštnost spočívá v tom, že se na něm prodávají především služby (Orieška, 1999: 5).

2.3.1 Podstata a zvláštnosti služeb cestovního ruchu

Služby cestovního ruchu představují činnosti nehmotného charakteru, jejichž výsledkem je buď individuální, nebo společenský užitečný efekt. Individuální efekt, který je obvykle součástí cíle účasti na cestovním ruchu, může mít různorodý charakter podle zvolené formy účasti, například rekreační, kulturní, zdravotní apod. Společenský efekt zpravidla podmiňuje nebo umožňuje dosažení individuálního efektu (například služby související s udržováním čistoty a hygieny veřejných prostranství, zeleně atd.).

Struktura služeb, jimiž se uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu, je rozličná a uspokojuje dvě skupiny potřeb. Jde jednak o **primární** – cílové potřeby účastníků cestovního ruchu (např. potřeba sportovního vyžití, poznávání kulturních a historických pozoruhodností, odpočinku, společenské komunikace, rozptýlení, zábavy), jednak potřeby **sekundární** – realizační, které podmiňují efektivní uspokojování cílových potřeb (např. potřebu přepravit se do rekreačního prostoru, přenocování, hygieny, zprostředkování služeb) (Orieška, 1999: 6).

2.3.1.1 Všeobecné znaky služeb

Nemateriálnost služeb vyjadřuje skutečnost, že na rozdíl od výrobku, který je možné vnímat smysly (vidět a uchopit výrobek), v případě služeb tomu tak není. Služby není možné vnímat smysly před jejich spotřebou a po ní, spotřeba služeb se spojuje se změnou stavu vnějšího faktoru (zákazníka), tj. uspokojení jeho potřeb. Část služeb má však i materiální podstatu, pokud se potenciál služby dá materializovat, např. zaznamenání služby na mediální nosič (film, videokazetu, CD, DVD).

Nemateriálnost služeb souvisí s **vysokou spotřebou živé práce**, protože poskytování služeb vyžaduje přítomnost zástupců, výrobce nebo zprostředkovatele (zaměstnanec recepce hotelu, číšník, referent cestovní kanceláře) v místě poskytování služby.

Začleněním vnějšího faktoru do procesu poskytování služeb rozumíme účast zákazníka na procesu poskytování služeb. Producent služby může s jejím poskytováním začít až poté, co se vyskytne poptávka (vnější faktor), tj. zákazník, který se zúčastňuje poskytování služby tím, že jí osobně zažije.

Soulad poskytování služeb s jejich spotřebou se označuje také jako tzv. **simultánnost** poskytování služeb a jejich spotřeby. Služby není možné produkovat do zásoby, jsou neskladovatelné, „vyrábějí se a realizují se jen tehdy, když je jejich spotřebitel přítomný v místě spotřeby“.

Z toho vyplývá jejich další znak, a to **pomíjitelnost služeb**, který zároveň potvrzuje, že služby není možné před jejich použitím testovat tak jako běžné spotřební předměty (Hesková & kol., 2006: 101).

2.3.1.2 Speciální znaky služeb cestovního ruchu

Časová a místní vázanost služby na primární nabídku cestovního ruchu souvisí s lokalizací podstatných prvků nabídky na určité cílové místo cestovního ruchu, což předpokládá příchod účastníka cestovního ruchu na místo spotřeby služeb, např. poskytování lázeňských služeb se váže na výskyt přírodního léčivého zdroje a určuje charakter spotřeby lázeňských služeb.

Účastník cestovního ruchu obvykle nespoteblovává jen jednotlivé služby, ale má zájem i o jejich rozličné kombinace (soubor, balík, řetěz služeb), ve kterých se služby vzájemně podmiňují a vystupují vůči sobě komplementárně. Komplementárnost služeb v cestovním ruchu vyplývá z nevyhnutelnosti komplexního uspokojení různorodých, vzájemně se podmiňujících potřeb, když uspokojení jedné potřeby určitou službou podmiňuje (vyvolává) uspokojení další potřeby jinou službou. Například na potřebu přepravit se do určitého rekreačního prostoru (dopravní služby) navazuje potřeba přenocování (ubytovací služby), potřeba výživy (stravovací služby) atd. **Komplexnost** a **komplementarita** je proto významným znakem služeb cestovního ruchu.

Ve spotřebě služeb cestovního ruchu existuje kromě toho určitá **zastupitelnost** (substituce), tj. vzájemné nahrazení jedné služby jinou službou (např. přeprava letadlem místo vlakem).

Služby cestovního ruchu mají **mnohooborový charakter** (informační, dopravní, ubytovací, stravovací, sportovně-rekreační, kulturně-společenské a další), proto je nevyhnutelné jejich zprostředkování směrem k zákazníkovi. Zprostředkovateli služeb cestovního ruchu jsou především cestovní kanceláře a cestovní agentury.

Za službu se obvykle platí při její dodávce nebo po její realizaci. V cestovním ruchu se praktikuje tzv. **akontace**, tj. platba za službu, resp. za jejich balík, předem.

Poptávka po službách cestovního ruchu závisí na množství činitelů ekonomických, demografických, sociálních, psychologických a jiných (chování domácího obyvatelstva,

estetika místa cestovního ruchu apod.), jejichž dynamika se následně projevuje i v **dynamice poptávky po službách cestovního ruchu**, ke které se přidružuje **sezónnost**.

Sezónnost má mimořádně velký vliv na poptávku, která se v našich podmínkách projevuje jak vlivem přírodních podmínek (střídání ročních období), tak i speciálních činitelů (tradice v čerpání dovolených, prázdniny, svátky).

Nevyhnutelnost informací o službách cestovního ruchu a jejich kvalitě vyplývá z požadavků zákazníků, jejichž rozhodnutí o účasti na cestovním ruchu jsou podmíněná právě dostatečným objemem věrohodných informací. Komunikace se zákazníkem na trhu služeb cestovního ruchu je proto jedním z významných nástrojů marketingu v cestovním ruchu.

Účastník cestovního ruchu, na rozdíl od spotřebitelů na trhu spotřebního zboží, vystupuje obvykle jako **neanonymní**, např. při ubytování v ubytovacím zařízení, při koupi zájezdu v cestovní kanceláři nebo cestovní agentuře (Hesková & kol., 2006: 101 - 103).

2.3.2 Klasifikace a charakteristika služeb cestovního ruchu

Různorodost služeb cestovního ruchu umožňuje jejich klasifikování z více hledisek. Často se podle významu ve spotřebě účastníků cestovního ruchu rozlišují na **služby základní** a **doplňkové**. Do základních služeb se zařazuje přemístění účastníků cestovního ruchu z místa jejich trvalého bydliště do rekreačních prostorů a zpět a služby spojené s pobytem v rekreačním prostoru (dopravní služby, ubytovací a stravovací. Doplnkové (komplementární) služby jsou spojeny s využíváním atraktivit, vlastností charakteristických pro konkrétní rekreační prostor (např. sportovně-rekreační služby, společensko-kulturní služby, lázeňské služby). Kvalita doplňkových služeb podstatnou mírou ovlivňuje užitečný efekt účasti na cestovním ruchu a tím i spokojenost jeho účastníků.

Podle charakteru spotřeby se služby cestovního ruchu člení na **osobní** a **věcné**. V případě osobních služeb (např. odnesení zavazadel v ubytovacím zařízení) se užitečný efekt dostaví přímo, bezprostředně, u věcných služeb prostřednictvím hmotného statku (např. úprava lyžařské výstroje, servis pro testování lyží).

Z hlediska ekvivalentnosti výměny při poskytování služeb jde o **služby placené** a **neplacené**. Placené služby jsou hrazeny z individuálních příjmů obyvatelstva, neplacené přímo z příjmů společnosti, firmy, organizace apod.

Z prostorového hlediska se služby cestovního ruchu člení na služby poskytované v místě trvalého bydliště, během přepravy do rekreačního prostoru a zpět a služby

v rekreačním prostoru. **S územním hlediskem** úzce souvisí **časové hledisko**, podle kterého jde o služby poskytované v sezónním, resp. mimo sezónním období, o sezónní služby v letní či zimní sezóně cestovního ruchu.

Podle způsobu zabezpečování služeb jde o **vlastní služby** poskytované tzv. dodavatelským způsobem, kdy mezi dodavatelem a účastníkem není žádný mezičlánek (např. ubytovací, stravovací nebo jiné služby) a **služby zprostředkované** (obstarávané) cestovní kanceláří, která je mezičlánkem mezi dodavatelem služby a účastníkem cestovního ruchu.

Nejčastěji se služby cestovního ruchu dělí podle jejich funkcí ve vztahu k jednotlivým uspokojovaným potřebám účastníků, v širším kontextu i ve vztahu ke společnosti. Z tohoto hlediska jde o služby dopravní, ubytovací, stravovací, zprostředkované, lázeňské, kongresové, průvodcovské, společensko-kulturní, sportovně-rekreační, animační, směnářské, pojišťovací, obchodní, komunální, o horskou službu aj. (Orieška, 1999: 8).

Služby volného času jsou další specifickou součástí cestovního ruchu. Mezi ně lze zařadit animační služby. Animací se rozumí oživení, resp. aktivní využívání volného času nebo organizování a uskutečňování různých aktivit (Orieška, 1999: 160).

Osoba, která se zabývá animací jako svým povoláním, se nazývá animátor (animátorka). Animátor je subjekt, jenž aktivně působí ve skupině hostů, díky němuž dostávají klienti všechny informace. Zároveň jim umožňuje plnit naplánovaný program. Pro vykonávání povolání animátora existuje mnoho všeobecných požadavků, k těm nejdůležitějším patří: **sociální schopnosti** (zájem a kladný vztah k lidem), **psychologické schopnosti** (komunikativnost a citlivost), **organizační schopnosti** (racionální plánování, umění improvizovat), **sportovní schopnosti** (zdraví, síla), **jazykové znalosti** (cizí jazyky, umění mluvit a vést rozhovor) a **všeobecné znalosti** (odpovědnost, upřímnost, pevnost charakteru, angažovanost) (Parmová, Parmová, 2003: 29 – 30).

2.4 Destinace cestovního ruchu

Destinace je představována **svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti**, které jsou poskytovány v návaznosti na **potenciál cestovního ruchu (atraktivitu) místa nebo oblasti**. Atraktivita destinace tak představují podstatu destinace a hlavní motivační stimul návštěvnosti destinace. Destinace nabízí služby jako ubytování, stravování, sportovní aktivity a zábavu. Za nejmenší možnou destinační jednotku je považován rezort (Palatková, 2006: 16).

Určení velikosti a charakteru destinace závisí na základní nabídce destinace (atraktivity) a na nabídce odvozené (služby), dále také na dvou faktorech strany nabídky (Palatková, 2006: 16 - 17).

Pro rozvoj cestovního ruchu je velmi důležitá existence vhodného potenciálu, jež má výrazný teritoriální aspekt a je vázaný na krajinný systém. Přírodní i antropogenní (vytvořený lidskou činností) potenciál vyjadřuje způsobilost územního celku vytvořit podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, je rozmístěn nerovnoměrně a kvalitativně různorodě a obvykle se liší v rámci velkých územních celků.

Destinace cestovního ruchu je **přírozeným celkem**, který má z hlediska podmínek rozvoje cestovního ruchu **jedinečné vlastnosti, odlišné od jiných destinací** (Királ'ová, 2003: 15).

2.4.1 Specifikace destinace cestovního ruchu

Bieger vymezuje destinaci jako „geografický prostor (stát, místo, region), který si návštěvník vybírá jako svůj cíl cesty“ (Palatková, 2006: 16).

Bartl a Schmidt označují destinace cestovního ruchu za „vzájemně si konkurující jednotky, jejichž společným cílem je prodej služeb v destinaci“. Tyto jednotky plní řadu funkcí. První je funkce marketingová, druhá je funkce nabídková, třetí funkce je zastoupení různých zájmových skupin a čtvrtá je funkce plánovací (Palatková, 2006: 16).

Jansen rozumí pod pojmem destinace „nejen konkrétní oblast (místo), ale i souhrn v destinaci nabízených komodit“. Z tohoto důvodu je destinace někdy označována jako „rekreační produkt“ (Palatková, 2006: 19).

Výkladový slovník cestovního ruchu chápe pojem destinace cestovního ruchu v užším smyslu jako „cílovou oblast v daném regionu, pro kterou je typická významná nabídka atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu“ a v širším smyslu „země, regiony, lidská sídla a další oblasti, které jsou typické velkou koncentrací atraktivit cestovního ruchu, rozvinutými službami a další infrastrukturou cestovního ruchu, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků“. Pro mezinárodní návštěvníky je destinací buď celá navštívená země, nebo její některý region, případně město (Királ'ová, 2003: 15).

Za jednu z nejužitečnějších definic lze označit definici od UNWTO, která charakterizuje destinaci jako „místo s atraktivitami a s nimi spojenými zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník cestovního ruchu nebo skupina vybírá pro svou návštěvu a které poskytovatelé přinášejí na trh“ (Királ'ová, 2003: 15).

2.4.2 Základní charakteristika destinace cestovního ruchu

Buhalis stanovuje pro destinaci cestovního ruchu šest charakteristických komponentů, nazývaných též „šest A“, a to:

- **attractions** – primární nabídka cestovního ruchu, která množstvím, kvalitou a atraktivitou vyvolává návštěvnost (přírodní, kulturně-historický potenciál);
- **accessibility** a **ancillary services** – všeobecná infrastruktura, která umožňuje přístup do destinace, pohyb za atraktivitami destinace, patří sem také služby využívané především místními obyvateli (telekomunikační, zdravotnické, bankovní, poštovní);
- **amenities** – suprastruktura a infrastruktura cestovního ruchu, které umožňují pobyt v destinaci a využití jejich atraktivit (ubytovací, hostinská, sportovně-rekreační, kulturně-společenská a jiná zařízení);
- **available packages** – připravené produktové balíčky;
- **activities** – rozmanité atraktivity.

Pro rozvoj cestovního ruchu v destinaci je velmi důležitá kvalitní nabídka, která je schopna přilákat návštěvníky a následně uspokojit jejich potřeby a požadavky.

Podle Malé je nabídka cestovního ruchu reprezentována souhrnem všech komponentů nutných k realizaci účasti na cestovním ruchu a k naplnění očekávaných efektů. Nabídku cestovního ruchu lze rozdělit na primární a sekundární.

Komponenty **primární nabídky cestovního ruchu** jsou utvářejícími podmínkami pro uspokojení potřeb a požadavků návštěvníků destinace; struktura, rozmístění a úroveň **sekundární nabídky cestovního ruchu** je určujícím faktorem využitelnosti destinace pro aktivity cestovního ruchu (Királ'ová, 2003: 16).

Pro produkt „destinace cestovního ruchu“ je typická komplementarita, a to jak na mikro úrovni (mezi jednotlivými součástmi produktu), tak i na makro úrovni (mezi jednotlivými destinacemi). V zájmu dosažení ekonomického efektu je nutné, aby destinace cestovního ruchu vystupovala na trhu jako konkrétní produkt určený pro vybraný segment trhu (Királ'ová, 2003: 18).

2.4.3 Typologie destinace cestovního ruchu

Destinace cestovního ruchu je možné typologizovat na základě různých kritérií. V praxi se obvykle používá vymezení typu destinace na základě nejtypičtější atraktivity primární či sekundární nabídky.

Buhalis určuje destinace podle hlavní atraktivity, kterou nabízejí, a to na typ:

- městský,
- přímořský,
- horský,
- venkovský,
- autentický třetí svět,
- jedinečný,
- exotický,
- exkluzivní (Királ'ová, 2003: 16).

Laws rozlišuje destinace podle aktivit, které je v nich možné uskutečňovat, a to na:

- hlavní města,
- rozvinutá tradiční centra cestovního ruchu,
- střediska cestovního ruchu,
- účelově vybudované resorty (například Disneyland).

Pro Českou republiku byla použita typologizace destinací podle atraktivit i aktivit, na jejímž základě byly destinace rozděleny na typy:

- lázeňský,
- přírodní,
- u vodní plochy,
- venkovský,
- kulturně-poznávací,
- historický,
- zimních sportů,
- náboženský (poutní),
- rekreační,
- příhraniční,
- atrakční (s komplexem uměle vytvořených atraktivit) (Királ'ová, 2003: 17).

Lue, Crompton a Fesenmaier stanovují na základě předpokladů a využitelnosti destinací pro turismus pět typů:

- „**Jediná (hlavní) destinace**“, kde klienti setrvávají a která je dominantní a sama o sobě cílem cesty.
- „**Tranzitní destinace**“ sloužící jako průjezdové místo (např. Calais).
- „**Výchozí destinace**“, tedy základna, kde klienti přenocují a čerpají většinu služeb, ale pohybují se víceméně mimo tuto destinaci.
- „**Regionální destinace**“, kterou vnímá klient pouze jako součást nějakého většího celku.
- „**Řetězová destinace**“, která evokuje propojení a přání klienta cestovat do dalších destinací (Palatková, 2006: 176).

2.4.4 Management destinace

Management destinace (destinační management) je podle Bartla a Schmidta „strategie a cesta pro silné regiony, které mají odvalu ke koncentraci sil pro společný rozvoj, organizaci a aktivní prodej svých klíčových konkurenčních výhod.“ Touto cestou vznikají destinace, které nabízejí klientovi perfektně zorganizovaný řetězec služeb odpovídající jeho volbě, jež zahrnuje celý proces od informace a pohodlnou rezervaci přes bezchybný průběh pobytu až po návrat domů (Palatková, 2006: 23).

Destinačním managementem rozumíme „soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci cestovního ruchu v destinaci za účelem dosažení jeho udržitelného rozvoje a zachování konkurenceschopnosti na trhu“ (Királ'ová, 2003: 22).

Management destinace je obvykle řízen samostatnou organizační jednotkou, která je budována z hlediska věcného a prostorového. Ve **věcné rovině** se jedná o lokální a regionální organizace cestovního ruchu (spolky, sdružení, destinační management). V **prostorové rovině** jde o vymezení funkčních turistických destinací, marketingových turistických regionů a oblastí (Hesková & kol., 2006: 155).

V případě, že je management kvalitní, nastává situace, která označuje působení cestovního ruchu v destinaci za přínosné. Týká se to zejména oblasti ochrany životního prostředí, sociálně-kulturní a ekonomické oblasti.

V oblasti ochrany životního prostředí se cestovní ruch stává pro destinaci přínosem především, když:

- jsou příjmy ze vstupného do národních parků, jeskyní použity na financování ochrany přírody;
- daně a poplatky (např. daně z příjmů, poplatky za rybářský a lovecký lístek, lázeňské poplatky, pronájem rekreačních zařízení) pomáhají financovat ochranu přírodních zdrojů;
- přispívá k uznání důležitosti ochrany životního prostředí veřejností a k výchově místních obyvatel k jeho ochraně;
- důsledkem atraktivity přírodního prostředí a přírodních zdrojů pro cestovní ruch je vytvoření národních parků, přírodních rezervací apod.;
- vytváří pracovní příležitosti a tím může zabránit devastování přírodního prostředí místními obyvateli (např. pytláčení, ilegální kácení lesů);
- reguluje počty návštěvníků v chráněných územích (např. Karlštejn, Bečov, Sněžka) (Királ'ová, 2003: 22).

Pozitivní působení cestovního ruchu **v sociálně-kulturní oblasti** se v regionu projevuje:

- vytvářením pracovních míst a podporou sociálního rozvoje, přerozdělením příjmů, zmírňováním chudoby, což má za následek posilování komunity v destinaci;
- prostřednictvím kulturně-výchovné funkce cestovního ruchu, kdy se lidé kontaktují a vnitřně se navzájem obohacují, více si rozumějí a ztrácejí předsudky;
- prostřednictvím funkce cestovního ruchu jako mírotvorného činitele;
- zvyšováním životního standardu místních obyvatel, kdy mohou využívat zařízení vybudovaná pro návštěvníky destinace;
- prostřednictvím záchrany kulturních tradic, historie, tradičních řemesel;
- zainteresováním místních obyvatel na ochraně přírodních a kulturních hodnot, stimulací jejich pocitu hrdosti na tradici a historii.

V ekonomické oblasti je pozitivní vliv cestovního ruchu na destinaci výrazný především:

- ve zlepšení platební bilance státu prostřednictvím aktivního cestovního ruchu (tzv. neviditelný export);
- prostřednictvím daní a poplatků, které zvyšují příjmy do místních i do státního rozpočtu;

- v oblasti podpory rozvoje malého a středního podnikání;
- ve zvyšování zaměstnanosti;
- v oblasti stimulování investic do místní infrastruktury (vodovody, kanalizace, elektrifikace, telekomunikace, silniční a železniční síť, letiště) (Királ'ová, 2003: 23).

2.4.5 Marketing destinace cestovního ruchu

Pojem marketing destinace (destinační marketing) vychází z obecně platných definic marketingu. Podle Seaton a Bennetta je marketing destinace upevněn na pěti stavebních prvcích: za prvé je to filozofie orientace na zákazníka, za druhé analytické postupy a koncepty nutné k rozvíjení filozofie, za třetí techniky sběru dat, za čtvrté plánovací funkce a okruh strategických rozhodnutí, za páté organizační struktura nutná pro uskutečnění plánu.

Coltman stanovuje dvě vymezení destinačního marketingu: za prvé marketing destinace jako filozofie řízení, stanovující umístění produktu na trh na základě spotřebitelské poptávky zjištěné výzkumem a předpověďmi s cílem realizace maximálního zisku; a za druhé marketing jako řízený souhrn cílených aktivit vyvažujících cíle destinace s potřebami klientů (Palatková, 2006: 23 - 24).

Podstata marketingu destinace spočívá v orientování se všech zainteresovaných subjektů na uspokojení potřeb a požadavků návštěvníků regionu za účelem dosažení zisku.

Úspěch destinace na trhu cestovního ruchu závisí na schopnosti identifikovat vlastní nabídku – produkt, potenciální návštěvníky (kteří disponují volným časem, penězi a chtějí navštívit destinaci), cílový trh, ohrožení a příležitosti na trhu a způsob, jak potenciální návštěvníky aktivizovat k návštěvě regionu (Királ'ová, 2003: 28 - 29).

Destinační management a marketing představuje soubor činností na vybraných úrovních řízení a koordinace, strategické plánování, různé formy spolupráce na úrovni mikroregionů a regionů, využívání podpůrných fondů (Hesková & kol., 2006: 152).

Velmi dobrým příkladem úspěšně fungujícího destinačního managementu je DM Český Krumlov. Tato organizace společně s Infocentrem Český Krumlov a Oficiálním informačním systémem Český Krumlov spolupracují s vedením města a podílejí se tak na oficiálním managementu cestovního ruchu města. Posláním DM je koordinace, podpora a rozvoj cestovního ruchu v Českém Krumlově a okolí.

Českokrumlovský DM vznikl v roce 2001 a od té doby se neustále zdokonaluje v provádění svých činností. Za významný přínos v oblasti cestovního ruchu byla tato

organizace již odměněna v podobě získání ceny Czech Tourism Prize. Z těchto a dalších skutečností je DM Český Krumlov právem řazen mezi špičkové organizace zabývající se destinačním managementem na území České republiky.

Mezi nástroje jeho činností patří:

- partnerská spolupráce s kompetentními subjekty v lokálním, regionálním, celorepublikovém i mezinárodním měřítku;
- marketingová a komunikační strategie destinace Český Krumlov;
- management kvality, profesionalizace služeb, vzdělávání;
- koordinace místních subjektů a aktivit;
- tvorba a iniciace kompletních turistických produktů;
- public relations – zejména krizový management cestovního ruchu aj.
(www.ckrumlov.cz, 2010-02-08).

3. CÍL A METODIKA

3.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce bylo analyzovat možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Netolicko.

Dílním cílem bylo provedení situační analýzy, analýza současných podmínek pro cestovní ruch, analýza služeb cestovního ruchu a navržení nových možností rozvoje cestovního ruchu ve zkoumané destinaci.

3.2 Metodika a metody práce

Diplomová práce je rozčleněna na dvě části a to na teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá teorií cestovního ruchu, vymezuje základní pojmy a stanovuje činitele ovlivňující cestovní ruch.

V praktické části je provedena celková charakteristika mikroregionu a podle zjištěných skutečností byly stanoveny opatření vedoucí ke zlepšení stávající situace a navrženy nové produkty.

Tato práce logicky navazuje na autorovu bakalářskou práci „Analýza služeb cestovního ruchu na Prachaticku“, v níž bylo prováděno dotazníkové šetření, které pomohlo vytvořit ucelenější náhled a zjistit názor samotných návštěvníků a jejich spokojenost s poskytovanými službami v regionu. Toto šetření bylo důležité pro stanovení výchozí situace cestovního ruchu v této diplomové práci.

Metodický postup, podle kterého tato práce probíhala, je stanoven do několika bodů:

1. Studium odborné literatury

Z důvodu hlubšího poznání dané problematiky, bylo nejprve důležité prostudovat odbornou literaturu vztahující se k tomuto tématu. Získané poznatky z této činnosti byly podkladem pro napsání literární rešerše.

2. Vymezení mikroregionu Netolicko

V této části práce byla použita situační analýza, na jejímž základě byla destinace zkoumána z hlediska geografických, ekonomických předpokladů a charakteristiky životního prostředí.

3. Analýza současného stavu cestovního ruchu v dané oblasti

Důležitým zdrojem pro určení stávající situace bylo dotazování návštěvníků, které již bylo uskutečněno a zhodnoceno ve výše uvedené bakalářské práci. Ze zjištěných informací byl následně popsán současný stav cestovního ruchu v tomto regionu.

4. Realizace terénního šetření

Při sběru informací byla použita metoda pozorování. Sledování bylo započato 15. února 2009 a ukončeno 15. února 2010. Jeho podstatou bylo sbírání článků z novin „Prachatický deník“. Kritéria k jejich výběru byly příslušnost k destinaci Netolicko a k problematice cestovního ruchu. Novinové články byly trvale zaznamenány vystřihnutím a následně vyhodnoceny.

Další metodou, s jejíž pomocí byly získány potřebné informace, je šetření spočívající v provedení řízených rozhovorů se starosty jednotlivých obcí mikroregionu Netolicko. Rozhovory probíhaly na základě předem definovaných otázek a jejich formulář je uveden v příloze – obrázek 1.

5. Provedení analýzy cestovního ruchu

Pro další zpracování bylo nutné analyzovat nabízené základní a doplňkové služby. Výsledky z analýz byly prezentovány formou přehledných tabulek.

6. Navrhnutí možnosti budoucího rozvoje cestovního ruchu

Použitím výše zmíněných metod byly získány podstatné a přínosné poznatky, které umožnily vytvoření návrhu, jak by se mohl region vyvíjet a též které nedostatky by měl zlepšit.

7. Tvorba nových produktů

V posledním kroku byl vytvořen projekt, který představuje nové produkty a jejich následné uplatnění v praxi. Zároveň zde byly stanoveny závěry diplomové práce.

Celá práce byla sepsána v programu MS WORD a v případě potřeby byly pomocí programu MS EXCEL zpracovány přehledné tabulky.

3.3 Hypotézy

Hypotézu lze označit jako dohad, podmíněné tvrzení o možných vztazích nebo systémových souvislostech. Má být pravděpodobná a její výsledky musí být ověřitelné. Vyhodnocení přezkoumání je možno potvrdit nebo vyvrátit.

Byly stanoveny tyto hypotézy:

1. Mikroregion Netolicko je navštěvován turisty celoročně.
2. Pro obce má přínos zapojení oblasti Netolicka do MAS Blanský les z důvodu informovanosti a čerpání dotačních titulů.

4. VYMEZENÍ DESTINACE

4.1 Mikroregion Netolicko

Netolicko je typický venkovský region, který se rozkládá v okrese Prachatice na rozhraní Šumavy a jihočeských Blat. Zaujímá atraktivní polohu mezi nejvýznamnějšími turistickými centry jižních Čech – Českým Krumlovem, Českými Budějovicemi, Hlubokou nad Vltavou a Prachaticemi. Množství pravěkých památek, hradišť a mohylových pohřebišť dokládá stáří zdejšího osídlení.

Mikroregion Netolicko tvoří 9 obcí: Babice, Chvalovice, Hracholusky, Lužice, Mahouš, Malovice, Němčice, Olšovice, Vitějovice (obrázek 2 viz přílohy). V čele tohoto mikroregionu stojí město Netolice ležící na křižovatce dávných obchodních stezek (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Romantické hráze rybníků, lesy a množství kulturních památek jsou rájem jak pro turisty, milovníky architektury a jihočeské přírody, tak i pro houbaře a sportovní rybáře. Síť značených pěších stezek, cyklotras i dopravních komunikací nově doplňují také dvě naučné stezky, vybudované v rámci projektu Historická krajina Netolicka, a vznikající archeopark v Netolicích. Z těchto důvodů je prioritou rozvojového plánu mikroregionu rozvoj cestovního ruchu a drobného podnikání (www.mas-netolice.cz, 2010-02-14).

Tabulka 1: Základní informace o obcích k 1.1. 2009

Obec	Počet obyvatel	Počet částí obce	Celková plocha (ha)	Nadmořská výška	První písemná zpráva (rok)
Babice	91	2	579	447 m n.m.	1 259
Hracholusky	479	4	2 138	496 m n.m.	1 334
Chvalovice	166	1	396	465 m n.m.	1 300
Lužice	40	1	319	460 m n.m.	1 210
Mahouš	150	1	596	425 m n.m.	1 300
Malovice	638	6	2 514	411 m n.m.	1 315
Němčice	184	2	414	431 m n.m.	1 220
Olšovice	39	2	357	438 m n.m.	1 248
Vitějovice	483	1	1 180	509 m n.m.	1 283
Netolice	2 702	2	2 634	432 m n.m.	1 088
10 obcí	4 972	22	11 127		

Zdroj: www.risy.cz, 2010-02-14

1. Babice

Babice leží v mírně zvlněné krajině na rozhraní Českobudějovicka a Prachaticka v nadmořské výšce 447 metrů nad mořem. První písemná zmínka o obci ještě s názvem Vávíce pochází z roku 1259, plnou samostatnost s vlastním obecním úřadem Babice získaly roku 1990 (www.netolice.cz, 2010-02-14).

K obci patří unikátně dochovaná vesnička **Zvěřetice**, která je vesnickou památkovou zónou. Nachází se asi kilometr od odbočky z hlavní silnice mezi Němčicemi a Netolicemi. Zástavba završená na počátku 20. století byla ušetřena novodobých přestaveb a adaptací. Díky tomu může návštěvníkům nabídnout zcela původní atmosféru. V zátočinách cesty se malebně rozkládají zděné zemědělské usedlosti s prostou plastickou výzdobou. Mimořádně hodnotná je zejména **usedlost č.p. 6**, připomínající barokní charakter zástavby obce (dnes v havarijním stavu – zřícený štít) a **návesní kaple** blatského typu z roku 1820. Statky ale nemají typickou Blatskou výzdobu, jak je obvyklé v okolních obcích. Jediný zdobený štít je obrácen do dvora a z ulice prakticky neviditelný. Časté jsou polovalbové střechy, které se v této oblasti považují ještě za pozůstatek rožmberské gotiky. Při cestě do Babic stojí výklenková **kaplička** (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Obec se zapojila do programu obnovy venkova a podílela se na opravách a údržbě obecních objektů a komunikací, které přispěly k obnovení jejich pěkného vzhledu, např. Jubilejní školy v Babicích a **kaple** na návsi. Pro společenský život v obci jsou důležité hlavně aktivity mysliveckého sdružení a sboru dobrovolných hasičů. Babicemi a Zvěřeticemi prochází **cyklistická stezka „Historická krajina Netolicka“** a směrem na Lužice se nachází bývalé záložní vojenské letiště, které se v současné době využívá jako letiště modelových a paraglidingových letadel (www.netolice.cz, 2010-02-14).

2. Hracholusky

Jednotlivé části obce Hracholusky, Obora, Vrbice a Žitná, vsazené ve výšce přesahující 496 metrů nad mořem do romanticky zvlněného předhůří Šumavy, nabízejí ideální prostředí pro turistiku všeho druhu včetně jezdeckví.

Původní obora založená v 16. století jako součást rožmberského panství na Kratochvíli, které za obět' padlo několik vsí, byla ve své době jedna z největších v Evropě. Hrazení postupně zaniklo koncem 19. století, ale krajina s bohatým zastoupením porostů a zvěře si do značné míry podržela svůj původní charakter. V lesní části lze také nalézt **pradávné mohyly**. Název **Obora** si uchovala přilehlá část obce (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Hracholusky je jedna z větších obcí na Netolicku ležící u Zlatého potoka. Celé kotlině vévodí vrch Osule se zříceninou stejnojmenného hradu nad Vitějovicemi, se kterými Hracholusky sdílely mnohé osudy. Díky obchvatu obce na hlavní silnici Netolice – Prachatice – Vimperk, ji ale většina projíždějících turistů mine bez povšimnutí. První písemná zmínka o Hracholuskách je z roku 1334.

I když je v obci zachována řada velmi zajímavých lidových zemědělských usedlostí ve stylu selského baroka, není bohužel zapsána jako vesnická památková zóna. Je to hlavně zapříčiněno necitlivou socialistickou zástavbou kulturního domu, obchodu a bytovek na návsi, které narušili celkově jinak nedotčený ráz obce.

Mezi atraktivitu, které mohou návštěvníci shlédnout, patří řada pozoruhodných lidových **zemědělských usedlostí**, u kterých lze vysledovat staré stavební postupy, uspořádání a povrchové úpravy. Příkladem náročnější výzdoby vesnických štítových průčelí je zapsaná kulturní památka, **usedlost č.p. 31** z roku 1846, která je ale ukrytá před zraky návštěvníků v uličce vedoucí z pravého horního konce návsi. Zajímavostí je, že při velkém požáru obce v roce 1866 tento dům nevyhořel. Prostorné návsi dominuje **kostelík** z 19. století a rybníček.

U mostu přes Zlatý potok stojí „**Fučíků**“ **mlýn**, těsně za ním proti proudu k Vitějovicům je „**Balounů**“ **mlýn** a na druhou stranu po proudu se nachází ještě bývalý **hamr**. V současné době do Hracholusk zatím nevede žádná cyklostezka. Určitou náhradou chybějící cyklotrasy je krásná cesta s výhledy ze Žitné na Oboru, zadem z Obory malou asfaltkou do Hracholusk a dále zkratkou, kolem Fučíků mlýna, přes můstek a kolem Zlatého potoka do Vitějovic (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Krásné prostředí malé vesničky **Vrbice** vynikne až při bližším a detailnějším pohledu. Vedle pečlivě udržovaných obytných a zemědělských stavení zaujme unikátní druhý zvon na **návesní kapliče**, sloužící k ochraně proti krupobití (www.netolice.cz, 2010-02-14).

V **Žitné** se na návsi dochovala původní **kovárna**, historicky hodnotné jsou **zemědělské usedlosti č.p. 1 a 18** a u křižovatky komunikací je situována **novogotická kaplička**. O sportovní aktivity se zde mimo jiné stará **Jezdecký klub Žitná**. Věnuje se výcviku koní a jezdců, organizuje pravidelné jezdecké závody, trénink drezúry a skoků. Jezdecká hala disponuje malou tribunou, která je vybavena novou podlahovou krytinou a umělou podlahovou rohoží. K tréninku a výcviku koní je možno využívat více jezdeckých areálů. V roce 2005 byl zřízen nový závodní areál (30 x 80 m, písek) se zavlažovacím systémem. Na podzim roku 2006 byl areál rozšířen o velké travnaté skokové kolbiště (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Rozlehlá stavba **Schwarzenberského dvora** 2 km od Žitné je ukázkou jednoho z projektů, kterými známý šlechtický rod přispěl nejen k hospodářskému rozvoji území, ale i tvorbě krajiny (www.netolice.cz, 2010-02-14).

3. Chvalovice

Chvalovice jsou menší, málo známá obec se zajímavou historií. Její vznik je spojen s kolonizačními aktivitami cisterciáckého kláštera ve Zlaté Koruně na konci 13. století. O hospodaření chvalovického klášterního dvorce se zápisy dochovaly z počátku 15. století. V této době byl také položen základní kámen pro stavbu **kaple**. Roku 1445 jsou Chvalovice uváděny pod názvem Dirnhof. V roce 1513 daroval král Vladislav Jagelonský ves a celé panství Netolice Petrovi z Rožmberka.

Asi o dvacet let později Jan z Rožmberka udělil právo vařit bílé a červené pivo v domě č.p. 2 právozářníkovi Jiřímu Púhlerovi. Objekt se dodnes, byť v zanedbaném stavu, zachoval. Značný hospodářský význam pro Chvalovice měla výstavba **tuhových dolů**, které kolem roku 1880 vystavěla společnost Pierron. Závod za 1. světové války odkoupil kníže Kinský a od roku 1930 se majitelem stalo Chvalovické těžařstvo. V současnosti patří doly do vlastnictví obce. Dá se říci, že právě **těžba grafitu** proslavila tuto obec nejvíce. Pozůstatky po jeho důlní těžbě je možno dodnes vidět v polích kolem silnice z Chvalovic na Lužice a na Netolice (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Chvalovice leží asi 5 km jihovýchodně od Netolic stranou hlavních cest. Silnice z Netolic na Dobčice prochází pouze krajem obce, takže málokterý motorista a turista zabloudí do jejího centra, přitom i tato vesnice nabízí řadu atraktivit, mezi něž patří: **starodávné statky**, tři **typické blatské štíty** a mnoho **zajímavých detailů**. Např. často se zde na fasádách objevuje zajímavý štukový detail, iniciály IHS se srdcem v písmenu H. Stejný je i v blízkých Dobčicích, což ukazuje na jednoho stavitele. Některé domy mají polovalbovou střechu, což je interpretováno jako pozůstatek rožmberské gotiky.

Velkou zajímavostí je **statek č.p. 2** poměrně mohutné dřevěné stavení s přistavěným čelním zděným štítem a z boku nahozený hliněnou mazaninou. V tomto regionu je to velmi neobvyklé, protože tradice zděného domu je zde velmi stará, obdobné dřevěné stavby se většinou nedochovaly a jako možnost se jeví její středověký původ. Bohužel dům je ve velmi špatném stavu, a že je dřevěný odhalilo pouze to, že upadla část zděného rohu a tím se odkrylo dřevěné jádro.

Za obcí směrem na Dobčice se na hranici okresu Prachatice zachoval **starodávný rozcestník**. Archaická jsou i **boží muka s křížkem** z roku 1850, která se nachází na kraji vsi na rozcestí směrem na Babice a Netolice.

Pole mezi Chvalovicemi a Lužicemi jsou také známým **nalezištěm** jihočeských „drahokamů“ – **vltavínů** neboli moldavitů. Jejich pěkná sbírka je uložena v netolickém muzeu. I touto vesnicí prochází cyklotrasa směřující na Lužice a dále na Netolice. V obci bohužel již „nefunguje“ ani hospoda, pouze na kraji vsi směrem na Netolice je koloniál (www.blanet.cz, 2010-02-14).

4. Lužice

Vesnička leží na jih od Netolic na samém okraji výběžku Českobudějovické pánve ve výšce 460 metrů nad mořem. První písemná zmínka o ní se objevuje již roku 1210. Název Hoid, německy Merica znamená vřes. U cesty do Netolic je situována **výklenková kaplička**.

Mezi zajímavosti, které tato obec může návštěvníkům nabídnout, patří: **dřevěná zvonička** na návsi, **naleziště vltavínů** a ideální podmínky pro **jezdeckví**. Obcí též prochází cyklotrasa, která směřuje do Netolic (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Jízdárna Lužice nabízí jezdecký výcvik, vyjížděky v doprovodu instruktora i pro děti do 10 let a ustájení koní. Trasa pro koně nazývaná se Dobčice-Lužice vede kolem Netolic, Kratochvíle a na Lomec, je značena červenou barvou a její celková délka dosahuje 3 km (www.blanet.cz, 2010-02-14).

5. Mahouš

Obec asi 4 km na východ od Netolic byla prohlášena vesnickou památkovou zónou. Nejstarší dochovaná zmínka pochází z roku 1300. Vesnice osídlená v rámci kolonizace území z cisterciáckého kláštera Zlatá Koruna byla součástí netolického panství, samostatnost obci přinesla až reforma politické správy v polovině 19. století. V letech 1976 až 1992 byla Mahouš připojena k obci Němčice.

Z doby založení se dochoval návesní půdorys, vliv na podobu vsi mělo založení Vlhavského rybníka roku 1387, které vedlo k zatopení části pozemků. Důsledky třicetileté války a zejména o století později velký požár z roku 1784, kterému podlehl celkem 36 domů, ovlivnily další stavební rozvoj vsi.

Zemědělské usedlosti v dnešní podobě pocházejí převážně z 19. století, památkově chráněná je **usedlost č.p. 26. Obecní kovárna** na návsi je jednou z nejlépe dochovaných památek svého druhu v jižních Čechách vůbec. Na západní straně návsi s rybníčkem stojí **gotická kamenná boží muka** a při cestě na Němčice se nachází **barokní výklenková kaplička** Panny Marie (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Tato obec je jednou z mnoha zastávek na naučné **cyklostezce „Historická krajina Netolicka“**.

6. Malovice

Obec, která se rozprostírá několik kilometrů severovýchodním směrem od Netolic na pomezí Prachaticka, Strakonicka a Českobudějovicka, má šest částí: Holečkov s usedlostí Rábín, Hradiště, Krtely, Malovice, Malovičky a Podeřiště se zříceninou hradu Poděhusy. Na celém území převládá zemědělská výroba včetně ovocnářství.

Malovice jsou původním sídlem jihočeského šlechtického rodu Malovců z Malovic. Na místě osady, která je v písemných pramenech poprvé zmiňována roku 1315, byl vybudován opevněný vodní hrad, v 16. století již opuštěný. Roku 1559 Malovice koupil Vilém z Rožmberka, který založením rybníka rozdělil jeden sídelní útvar na dvě vsi, Malovice a Malovičky (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Prostor tvrziště v dnešních Malovičkách, který vybíhá jako poloostrov do rybníka, je dnes zastavěný usedlostmi. V Malovicích je cenná hlavně **roubená stodola č.p. 1 s doškovou střechou**. Zajímavostí je i divadelní stan u „Švestkového dvora“, kde sídlí divadlo Continuo. Oble ukončená náves s **kapličkou** zasvěcenou **sv. Václavovi** a **pomníkem obětem I. světové války** je prostoupena parkem. Nová výstavba je situována jihovýchodním směrem. V kulturním domě s pohostinstvím se pořádají plesy, zábavy a diskotéky.

Malovičky odděluje vodní plocha Horního malovického rybníka a příjezd z Malovic lemuje **kaplička sv. Jana Nepomuckého**. Historicky zajímavý je také **můstek přes Krčínku**. Jádrem vsi tvoří zemědělské usedlosti, na které dále navazuje výstavba rodinných domků.

Málo známá vesnice **Krtely** nedaleko Netolic, ležící na okraji rozsáhlého masivu Krtelského lesa, má zajímavou historii i okolí. Rozprostírá se kolem značně velké a svažité návsi s **kaplí sv. Anny** a rybníkem. Je navíc obklopena řadou rozlehlých selských statků z 19. století. První zmínky o obci jsou z roku 1356, kdy měl obec Krtely v držení Oldřich

z Rožmberka. Roku 1380 byla již v držení Petra a Jana z Rožmberka, kterým patřil také hrad Poděhusy. Po vypálení hradu Poděhusy Janem Žižkou v roce 1421 byl zrušen purkrabský úřad a tím obec Krtely i s jinými vesnicemi byly podřízeny úřadu helfensburskému. Nynější název Krtely vznikl pravděpodobně z původního „Krtky“, „Krtly“. Podle jiné verze je od slova krtel, což byl ve staročeštině dřevěný korbel (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Málokterý z dnešních obyvatel ale tuší, že jejich vesnice stála původně asi kilometr jižněji. V roce 1579 byla totiž v souvislosti s budováním rozsáhlé „Netolické obory“ a stavbou zámku Kratochvíle Jakubem Krčínem „odsunuta“ za její hranice.

V rozlehlém Krtelském lese se nachází řada **mohylových pohřebišť** z pravěku i z doby slovanské, které dokládají tisícileté osídlení tohoto území. Stopy pravěkého člověka pocházejí ze střední doby bronzové (1500 – 1400 př. n. l.) a lze je nalézt v poloze **Na spálené**. Z doby halštatské (6. stol. př. n. l.) pochází další skupina mohyl v poloze **Na Slouních**. Do období raného středověku (7. – 9. stol. n. l.) spadají slovanské mohyly v lese **Na překážce**. Mohyly mají většinou kamennou konstrukci, někdy doplněnou dřevěnou konstrukcí symbolického domu mrtvého. K pohřbům většinou spálených těl byly přidávány keramické, zřídka i kovové milodary, které měly zemřelého provázet na cestě do záhrobí. Mohylové pohřební háje symbolicky oddělovaly v krajině svět mrtvých od světa živých (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Obcí i Krtelským lesem prochází modrá turistická značka a trasa naučné cyklostezky „**Historická krajina Netolicka**“ směrem od zámku Kratochvíle na nedaleké známé poutní místo Lomec. Od roku 2008 zde vede i nová Ovocnářská cyklostezka.

V lese směrem k Boru je u **kaple „Nejsvětější Trojice“ pramen s vodou**, uznávanou za **léčivou**. Krtely spolu se sousedními Chelčicemi jsou známou ovocnářskou oblastí a patří do Chráněné krajinné památkové zóny Libějovicko – Lomecko (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Řídce osídlená ves **Hradiště** vnořená do malebného údolí má silniční půdorys, **kaplička** je vystavěna v historizujícím stylu a také se zde nachází několik soukromých rybníčků (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Keltské kultovní ohrazení je situováno v bezprostředním severozápadním sousedství této obce. Obdélníkové ohrazení „Na šancích“ u osady Hradiště ležící mezi Netolicemi a Malovicemi, o rozměrech 120 x 90 m patří k pozoruhodným pravěkým památkám. Podobná ohrazení budovali Keltové po celé střední a západní Evropě v mladší a pozdní době laténské (3. – 1. stol. př. n. l.). Sloužila k náboženským obřadům kněží – druidů

a k shromažďování obyvatelstva. Dodnes jsou dobře patrné zbytky valů. Keltské hradiště je jedním ze zastavení na naučné cyklostezce „**Historická krajina Netolicka**“ (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Holečkov je malá a prakticky neznámá osada mezi Krtely a statkem Rábínem nedaleko Netolic, kde staví vlaky na trati Dívčice – Netolice. Oproti okolním obcím, některým s téměř tisíciletou historií, je Holečkov sice novou obcí, ale právě jednotnou typizovanou zástavbou z 20. let 20. století od netolického stavitele J. Štochla, ležící pouze po jedné straně komunikace, je unikátní. Založena byla totiž až v letech 1923 – 1925 v důsledku pozemkové reformy na Schwarzenberském velkostatku Netolickém, provedené v roce 1921, kdy došlo k jeho rozparcelování a rozdělení pozemků bezzemkům (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Tato vesnice je pojmenovaná podle jihočeského spisovatele, překladatele a publicisty Josefa Holečka, protože v září roku 1925 osadu slavnostně osobně otevřel. Na okraji vsi stojí **kaplička sv. Josefa** z 30. let 20. století, **pamětní kámen** s nápisem připomínající pozemkovou reformu a **státem chráněná lípa** (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Rábín u Netolic je rozsáhlý **zemědělský areál**, s objektem bývalého pozdně renesančního dvora pocházející z počátku 17. století, s věžičkou, se zbytky renesanční sgrafitové výzdoby, kašnou a hospodářskými budovami v typickém stylu schwarzenberské neogotiky z 19. stol. Leží pod památným vrchem Lomec a již z daleka se pozná podle vysokého komína bývalého lihovaru s čapím hnízdem (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Posledními majiteli tohoto dvora byli Schwarzenberkové, kteří zde roku 1838 založili poplužní dvůr s ovčínem. V roce 1851 byla v těchto prostorech založena česká rolnická škola – nejstarší škola tohoto druhu v Čechách. Jejím ředitelem byl jmenován František Horský, který zanechal v rozvoji českého moderního zemědělství významnou stopu.

V současné době jsou však interiéry obytné části záměčku novodobě přestavěné. Do dvora byly naprosto necitlivě vestavěny novodobé řadové bytovky z 80. let 20. století a samotné historické budovy jsou v těžce havarijním stavu.

Rábínský dvůr je zastavením na odbočce naučné cyklostezky „**Historická krajina Netolicka**“, při cestě z Lomce do Malovic. Areál dnes využívá zemědělská společnost ZEAS Agro, která se mimo jiné specializuje na ovocnářství. Rábín se svými sady patří do tradiční **Krtelsko-Chelčické ovocnářské oblasti** (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Podeřiště protíná silnice z Netolic na Týn nad Vltavou. V hustě ozeleněné vsi s **kapličkou** a výrazně vystupujícím průčelím Hasičského domu je stavebně historicky hodnotná **zemědělská usedlost č.p. 16** a **kamenná boží muka** u domu č.p. 40. Ke vsi

rovněž patří objekt **zaniklého hradu Poděhusy**. Zřícenina je pozůstatkem menšího středověkého šlechtického sídla. Hrad patřil od 13. století k majetku Rožmberků, ve 14. století k němu náleželo 17 vesnic a úřad purkrabího. Roku 1421 byl vypálen Janem Žižkou a nebyl již obnoven. Dnes je chráněnou archeologickou památkou. Dobře patrné jsou zbytky valů a příkopu. Je zastávkou naučné cyklostezky „**Historická krajina Netolicka**“ (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Obyvatelstvo obce hojnou měrou dbá na lidové zvyklosti, masopustní maškarní bál se pravidelně koná v Malovičkách a Podeřišti, k společenskému životu patří velikonoční koledování, pálení čarodejnic, stavění májek, letní táborové ohně nebo Svatováclavská mše svatá v Malovicích. Spíše podomácku se pak oslavuje velká Lomecká pouť v září a další křesťanské zvyklosti (www.netolice.cz, 2010-02-14).

7. Němčice

Obcí na severovýchodním okraji Prachaticka prochází hlavní komunikace spojující České Budějovice s velkou částí Šumavy. Část obce **Sedlovice**, tvořená převážně klasickými zemědělskými usedlostmi, je vzdálena asi 1 kilometr.

První písemný záznam o Němčicích pochází z roku 1220. Mají nepravidelný ulicový půdorys s bočně položeným kostelem a trojúhelníkovou návší při cestě.

Dominantou je **kostel sv. Mikuláše**, jedna z nejcennějších kulturních památek regionu. Z původně románsko-gotické stavby je patrné zdivo lodí a portál na jižní straně. Koncem 14. století byla loď navýšena a trémový strop nahradila klenba. Dvouloďní kostel se tak zařadil k předním dílům rožmberské huti. V interiéru se nachází 15 náhrobků okolní šlechty z 15. a 16. století a pozdně gotický skládací oltář, další oltáře jsou převážně barokní. Památkově chráněný je přilehlý **hřbitov** s ohradní zdí a **boží muka**, stejně tak **výklenková kaple sv. Václava** na rozcestí k Tupesům. V prostoru u kostela byl roku 1920 vztyčen **pomník padlým za první světové války**. K zajímavým zastavením patří **výhledové kaple** na východním a západním okraji obce. Také v **Sedlovicích** stojí dobře udržovaná **kaple Navštívení P. Marie**, datovaná roku 1885. Zástavba Němčic není jednotná. Na původní zemědělská stavení, velmi hodnotná je **usedlost č.p. 6**, navazuje moderní výstavba z druhé poloviny minulého století.

Němčice jsou součástí **naučné trasy „Historická krajina Netolicka“** a cyklostezek směrem na Radošovice a rybník Dehtář nebo též na Tupesy, Břehov a dále na Blata a Hlubokou nad Vltavou. Častou zastávkou pro turisty, směřující do šumavských středisek,

je obchod se smíšeným zbožím. Přímo v obci je fotbalové hřiště s tenisovým kurtem, které využívá jak místní mládež, tak i fotbalové kluby z širokého okolí. Do Němčic je díky jejich poloze velmi dobré autobusové spojení, motoristům též slouží místní autoopravna.

Společenský život je založen hlavně na tradičních oslavách. Populární jsou myslivecký a hasičský ples, dětský karneval a pouť, která se koná vždy poslední týden v dubnu. Dodržují se zvyky stavění májky, velikonočního koledování. Posvícení a posvícenecké zábavě třetí týden v říjnu předchází porážení a dražení májky. O hudbu se většinou postará **nejstarší jihočeská dechovka Babouci**, jejíž bývalý kapelník pocházel právě z Němčic (www.netolice.cz, 2010-02-14).

8. Olšovice

Malá, ale velmi stará vesnice nedaleko Netolic. První písemná zmínka o obci s původním názvem Volišovice pochází již z roku 1248. Patřila do rožmberského panství na katastru hradu Poděhusy spolu s osadou **Hláska**. Od zaniklého hradu Poděhusy vedla k Hlásce, dnešní části obce, ústupová chodba. Název osady vznikl podle činnosti, ke které ves sloužila – hlásná rozhledna. Zajímavostí jsou **zemědělské usedlosti**, které se nacházejí pouze na návsi, v jejímž středu je umístěna **kaplička** (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Olšovice mají téměř čtvercovou návěs s několika původními statky a komunikace vybíhající paprskovitě z jejích koutů. K památkově chráněným objektům patří **návesní kaplička** a **dům č.p. 28** blatského typu směrem na Mahouš. **Roubenka** na kraji obce je bohužel již v silně havarijním stavu. Velmi významná je chráněná, asi 400 let stará, ale stále plodící **hrušeň** u silnice na Netolice.

Nedaleko vsi v lese na Mužském vrchu, stávala kdysi rozhledna, postavená v roce 1924 Klubem českých turistů z Netolic a městem Netolice. Údajně z ní býval jeden z nejhezčích rozhledů v jižních Čechách a bylo to oblíbené výletní místo s hospodou a **kuželníkem** na samotě „U Papsů“. Dnes jsou z rozhledny zachovány pouze nepatrné zbytky základů. Vede tudy žlutá turistická značka z Dívčic do Netolic. Olšovice jsou i křižovatkou cyklistických tras (www.blanet.cz, 2010-02-14).

9. Vitějovice

První písemná zmínka je z roku 1283, kdy tuto ves získal Jan z Michalovic od krále Václava II. Obec asi deset kilometrů západně od Netolic, se rozkládá na návrší nad Zlatým potokem pod vrcholem Osule s rozsáhlou zříceninou nedostavěného hradu ze 14. století.

O jejím pradávném osídlení svědčí 18 nalezených slovanských mohyl. Historické jádro obce, které bylo prohlášené vesnickou památkovou zónou, je tvořeno návší s areálem barokního **kostela sv. Markéty**, obehnaného ohradní zdí. Přímo na návši stávala od 16. století tvrz, dnes již zaniklá.

Snad nejlépe z celého Pošumaví se zde dochovaly **lidové stavby s roubenými obytnými částmi** ještě z „předštitového“ období. Ves je tak mimo jiné důležitou a zatím málo známou pokladnicí starobylých stavebních zvyklostí v uspořádání usedlostí či domů, užitých konstrukcích a povrchových úpravách.

V **domě se sýpkou č.p. 15** se v obrovské roubené a omazané obytné místnosti nachází jeden z **nejstarších vesnických obytných prostorů v Čechách** vůbec, který navozuje představu vysokých středověkých místností. Unikátní je stavební konstrukce **špýcharového domu č.p. 32** z druhé poloviny 18. století, který je jedním z největších u nás, podobně jako o století mladší **stavba č.p. 18**.

Statek č.p. 2 se může pochlubit renesanční sýpkou se střílnovými okénky z počátku 17. století a zbytky valu původní tvrze. Stará **barokní škola č.p. 60** pochází z 18. století, stejně jako **srub č.p. 6**. Statky č.p. 8 a 30 zdobí štíty ve stylu tzv. selského baroka.

U silnice na Žernovice stojí **objekt bývalého pivovaru č.p. 4 a 120**. Na Zlatém potoce je zajímavou kulturní památkou bývalý **Bürgerův** či **Panský mlýn** z 16. století, přestavěný roku 1877, s barokním jádrem a ozdobnými vjezdy (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Hrad Osule (Vosule)

Je zřícenina gotického hradu na stejnojmenném vrchu, jinak též zvaného Vitějovický hrad. Hrad zřejmě založil Přemysl Otakar II. Po jeho smrti se stavba zastavila a rozestavěný objekt byl užíván jen částečně. V době, kdy se i s okolím stal majetkem Bavora II. ze Strakonice a později Rožmberků, zřejmě definitivně ztratil význam a byl pobořen, aby nemohl být zneužit.

O nedostavěnosti hradu názorně vypovídají rovné koruny vystavěného zdiva i hromady kamene připraveného jako stavební materiál. Zajímavé jsou i stopy boření podkopáváním. Hrad je krásnou ukázkou rozestavěného královského hradu typu s obvodovou zástavbou, která umožňuje nahlédnout jak do postupu výstavby, tak i do boření hradu. Nachází se směrem z Vitějovic po značené modré turistické značce a nelze jej minout. Hrad je volně přístupný a kromě pozůstatků zdiva jsou zde zajímavé výhledy na Šumavu (www.blanet.cz, 2010-02-14).

4.1.1 Historická krajina Netolicka - naučná cyklostezka

Historická krajina Netolicka je název projektu, který se zaměřuje na rozvoj cestovního ruchu na Netolicku. Jeho součástí jsou dvě naučné stezky, které vznikly v roce 1998.

Naučná cyklostezka tvoří okruh po historických památkách Netolicka, který dosahuje délky cca **50 km**. Vede nejatraktivnějšími přírodními a historickými lokalitami v tomto mikroregionu a nachází se na něm několik odboček k jednotlivým památkám.

Cyklotrasa prochází nenáročným terénem po zpevněných komunikacích a dá se rozdělit na několik menších etap, jejichž středem jsou Netolice a autokemp Podroužek. Z tohoto důvodu je vhodná zejména pro rodiče s dětmi. Značná část trasy prochází bývalou rožmberskou oborou ze 16. století, která je dodnes příkladem unikátně zachovalé historické jihočeské krajiny s řadou starodávných rybníků.

Cyklostezka je označena logem rožmberské růže, má 16 zastavení s trojjazyčnými informačními panely. Okruhem procházejí dálkové cyklotrasy směr Hluboká nad Vltavou, Holašovice, Český Krumlov, Prachatice, Vodňany (www.netolice.cz, 2010-02-14).

- 1. Renesanční statek Grejnarov**
- 2. Lhenice**
- 3. Pravěké hradiště Velký hrádeček u Třebanic**
- 4. Zaniklá rožmberská obora**
- 5. Petrův Dvůr**
- 6. Kratochvíle**
- 7. Mohylové pohřebiště v Krtelském lese**
- 8. Lomec – slovanské mohyly**
- 9. Lomec – mariánské poutní místo**
- 10. Malovice a Malovičky**
- 11. Rábín**
- 12. Hradiště u Malovic – keltské kultovní ohrazení**
- 13. Zaniklý hrad Poděhusy**
- 14. Mahouš**
- 15. Němčice**
- 16. Zvěřetice**

Renesanční statek Grejnarov

Statek býval kolem roku 1600 sídlem rodu Grejnarů. Tato bohatá sladovnická rodina patřila mezi netolickou městskou elitu již v 16. století, kdy pravidelně zasedali v městských radách. Vrcholu rodové kariéry dosáhl ve službách Petra Voka z Rožmberka Martin Grejnar z Veveří a z Mysletína, který se ve druhé polovině 90. let 16. století stal mocným radou na rožmberském panství.

Lhenice

Starobylé městečko s kostelem sv. Jakuba, které je v písemných pramenech uváděno již v roce 1283, patřilo původně klášteru Zlatá Koruna. V jádru obce lze spatřit pozoruhodný soubor tradiční žluto-bílé jihočeské architektury a renesanční zámeček.

Pravěké hradiště Velký hrádeček u Třebanic

Hradiště pochází z pozdní doby halštatské (6. st. př. n. l.). Ohrazení je tvořeno jednoduchým valem, který je pozůstatkem původní kamenné hradby pravěkého opevnění. Jeho budovatelé byli předchůdci historických Keltů. Hradiště využívali jako útočiště a pravděpodobně i jako místo náboženských setkání.

Petrův Dvůr, část obce 1 km od města. Tento typický renesanční zemědělský statek se uvádí již k roku 1378, byť se z tohoto období nedochovaly žádné stavební konstrukce. Severní a jižní křídlo objektu jsou dosud převážně renesanční. V období 1592 až 1600 Petrův Dvůr tvořil hospodářské zázemí Kratochvíle a byl odtud také veden vodovod s pitnou vodou do zámecké kuchyně. Během druhé poloviny 17. století vzniklo křídlo východní, kdy se přestavbou zvýšily hospodářské budovy. Koncem 19. století byl v jižní straně zřízen pivovar v neogotickém stylu (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Zámek Kratochvíle (národní kulturní památka) se nachází necelé 3 km severozápadně od Netolic. Renesanční letohrádek vznikl v 80. letech 16. století podle vzoru italských venkovských vil. Hlavní architekt Ital Baldassare Maggi zde vytvořil zcela nový a s okolní krajinou propojený zámecký areál, určený jako výletní sídlo pro Viléma z Rožmberka a jeho choť.

Jednopatrový zámeček s mansardovou střechou obklopil zahradou s vodním příkopem, ve východním rohu zahrady postavil renesanční kostelík Narození Panny Marie s věží.

Pozdějším přestavbám podlela jak manýristická vodní a fontánová díla v zahradě, tak do značné míry i štuková a fresková výzdoba interiérů (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Na Kratochvíli je k vidění především unikátní štuková a malířská výzdoba. V interiéru vyniká nádherný vstupní sál a jídelna s malbami G. Widmanna s loveckými výjevy. Vnější průčelí zdobí sgrafita a malby. K technickým zajímavostem patří, že stavba byla provedena na olšových a dubových pilotech, které v bažinatém terénu postupně zkameněly. Obora pro zvěř kolem zámku patřila k největším v Čechách (3000 ha, cca 30 rybníků).

Na zámek též navazuje renesanční zahrada. Záhony bylin a zemědělských plodin jsou komponovány tak, aby vytvářely geometrické obrazce. Celkový dojem ještě umocňuje vodní příkop.

V roce 1981 byla na zámku otevřena **stálá expozice historie loutkového a kresleného filmu**, jejíž součástí byly originály děl J. Trnky, H. Týrlové, K. Zemana, B. Pojara. Avšak od začátku sezóny 2007 byla tato výstava ukončena (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Takzvaný Zlatý sál s výbornou akustikou se často využívá ke koncertům i pro svatební obřady. V roce 1997 byl zrekonstruován a znovu vysvěcen zámecký kostel Panny Marie. Ve stejném roce se zahrada státního zámku Kratochvíle u Netolic poprvé stala také jedinečnou kulisou pro sérii každoročních představení skupiny divadla Continuo.

Od června roku 2006 byly samostatně otevřeny dvě renesanční místnosti zámku – Zlatý sál a Vladařův pokoj (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Od května roku 2007 probíhalo postupné restaurování zámku a bylo ukončeno v srpnu roku 2008. Během této doby byla připravena nová expozice věnovaná renesanci a Vilému z Rožmberka. Zámek nebyl během oprav uzavřen a návštěvníci tak mohli sledovat jedinečné restaurátorské postupy pěkně zblízka.

V září roku 2008 byla slavnostně představena nová akce pod názvem „Renesance renesance“, která bude pokračovat až do roku 2011. Při této příležitosti byl zpřístupněn nově zrestaurovaný Zlatý sál, ložnice a pracovna Petra Voka atd.

Správa zámku ve spolupráci s Městem Netolice a MAS Blanský les-Netolicko o.p.s. zavedli v roce 2009 i novou tradici, kterou je **Kratochvílská pouť** se staročeským jarmarkem. Tato akce podporuje nabídku produktů cestovního ruchu a je určena zájemcům všech věkových skupin. Koná se první týden v září, na svátek Panny Marie, které je zasvěcen zámecký kostel (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Velký horní sál s vlašským krbem byl plně zpřístupněn veřejnosti 15. června 2009. Jde o mimořádný prostor, který vždy sloužil především ke společenským setkáním. Tuto funkci si sál zachoval až dodnes a pořádají se zde nejvýznamnější kulturní akce návštěvní

sezóny. Dále byl v tomto roce nově otevřen pokoj Jana Zrinského ze Serynu (synovec Petra Voka) a též byla zpřístupněna Dvořanská světnice (www.zamek-kratochvile.eu, 2010-02-14).

V letních měsících se na zámku koná řada kulturních a sportovních akcí. Mezi ně patří představení divadelního souboru **Tyl** nebo večerní netradiční vystoupení divadla **Continuo**. Vedle zámku je dostihové závodiště, kde se každoročně konají známé Netolické dostihy (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Lomec – mariánské poutní místo na malebné, lesem obklopené samotě na vrchu Lomec (550 m) stojí pozoruhodná barokní centrální stavba s vysokou masivní bání.

Poutní kostel Jména Panny Marie vystavěl v letech 1692 až 1702 hrabě Filip Emanuel Buquoy pro kopii zázračné sochy Panny Marie, kterou přivezl z Nizozemí jeho otec Karel Filip. Centrální oltář s bohatými řezbami, který je variací na Borrominiho oltář v chrámu sv. Petra v Římě, patří k významným dílům vrcholného baroka ve střední Evropě. U kostela stojí lovecký zámeček z 18. století – středisko Kongregace Šedých sester III. Řádu sv. Františka, obklopený parkem s duby a kaštany (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Nově je zde vybudována i **meditační zahrada**. Na Lomec vede hned sedm cest. Jedna z nich, po které z Vodňan na Lomec chodíval básník Julius Zeyer, nese dnes název „Zeyerova stezka“. Podél další přístupové cesty k Lomci se nachází skupina slovanských mohyl ze 7. – 10. století. Jde o největší a nejzachovalejší mohylové naleziště v jižních Čechách. Místo je také významnou křižovatkou cyklotras (www.blanet.cz, 2010-02-14).

4.1.2 Město Netolice

Město Netolice leží ve zvlněné krajině obklopené rybníky, v šumavském podhůří v nadmořské výšce 432 m, zhruba na poloviční cestě z metropole jižních Čech, Českých Budějovic, do Prachatic (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Jedná se o typické jihočeské městečko patřící k nejstarším v Čechách. Jeho jméno je odvozeno od kmene Netoliců, který podle Kosmovy kroniky tuto oblast obýval (Podhorský, 2007: 17).

Mimořádně urbanisticky zachovalé středověké jádro města s množstvím význačných historických památek je od roku 1994 vyhlášeno městskou památkovou zónou.

Netolice jsou nevelkým městem s 2702 obyvateli, i přesto se zde nachází řada zajímavých architektonických památek. Tou nejvýznamnější je přemyslovský kastelánský hrad, na jehož akropoli vzniká v současné době **archeopark**.

Zajímavostí města jsou i **tři šikmé věže** (na radnici, u kostela P. Marie a u kostela na zámku Kratochvíle) a dva vodopády u rybníka Mnich (www.netolice.cz, 2010-02-14).

4.1.2.1 Historie města Netolice

Netolice patří mezi nejstarší sídelní města. Důkazem toho jsou četné mohyly, hradiště a ostatní historické prameny. Pod hradištěm „Ján“ v minulosti vznikala trhovářská osada, která se postupně měnila v město při staré obchodní cestě do Lince (Liščáková, Janota, 2009: 198).

Linecká stezka sloužila jako spojnice Čech s rakouskými zeměmi a její původní trasa tvořila přirozenou osu regionu od jihu k severu. Zprvu pouze **soumarská stezka** sloužila zejména pro dopravu strategické suroviny soli. Dále se po ní do Čech dopravovalo: měď, plátno, kvalitní sukna, hedvábí, zbraně, víno, mořské ryby, jižní ovoce, zámořské koření a další druhy kupeckého zboží. Vyváželo se obilí, máslo, sýry, dobytek, koně, sladkovodní ryby, slad, pivo, vosk, med, zemědělské produkty, řemeslnické výrobky a dokonce i otrokyně a otroci (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Netolický kastelánský hrad byl ještě v raném středověku významným obchodním, správním a vojenským centrem celého území (www.blanet.cz, 2010-02-14).

Poprvé toto sídlo zmiňuje Kosmas roku 981 jako jeden z pomezních hradů Slavníkovského panství. Další dochovaná zpráva pochází z roku 1167, kdy Netolice již byly pevnou součástí přemyslovské hradské správy. Roku 1263 Přemysl Otakar II. založil cisterciácký klášter Svatá trnová koruna, do jehož majetku se dostávají také Netolice. Za jeho vlády bylo založeno nové město s kostelem Nanebevzetí Panny Marie (Liščáková, Janota, 2009: 198).

Smrt krále Přemysla Otakara II. znamenala vpád Vítkovců, kteří vydrancovali město i okolní vesnice (Podhorský, 2007: 17). Roku 1513 získal Netolice i okolní krajinu Petr z Rožmberka od krále Vladislava Jagellonského. V rožmberských službách zde působili netolický rodák Štěpánek Netolický a Jakub Krčín z Jelčan, stavitelé rybníků (Liščáková, Janota, 2009: 198).

Pod vládou Rožmberků dosáhly Netolice, ale i okolí nebývalého rozkvětu. Nedaleko města nechal Vilém z Rožmberka postavit na místě tvrze Leptáč renesanční, lovecký zámek Kratochvíle, kolem kterého byla zřízena rozsáhlá obora pro zvěř. Zámek sloužil

k odpočinku rožmberského rodu, jak ostatně napovídá i jeho název. V roce 1599 se v letohrádku delší dobu zdržoval se svým dvorem poslední z Rožmberků Petr Vok (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Rozkvět města zastavila třicetiletá válka. Roku 1619 bylo město vypáleno císařským vojskem, došlo ke zničení většiny domů a povraždění téměř všech obyvatel.

Od roku 1621 byly Netolice v majetku Eggenberků a od roku 1719 patřily Schwarzenberkům, pod jejichž vedením byly zavedeny nové moderní způsoby hospodaření, meliorace a plánovitě lesní hospodaření (BESI a.s., 2004: 12).

Nová etapa dějin města nastala v 19. století, kdy se Netolice staly sídlem okresního úřadu a soudu. Hospodářský rozvoj byl provázen výstavbou nové školy, radnice ale též i zbudování železniční tratě roku 1895.

K tradicím města patřily koňské, dobytčí trhy a chov koní, jejichž pokračováním jsou současné jarmarky a dostihy (Liščáková, Janota, 2009: 198). Ještě v nedávné době se v okolí města těžila tuha (Fencl, 2000: 73).

4.1.2.2 Historická krajina Netolicka - naučná pěší stezka

Naučná pěší stezka vede po historických památkách a turisticky nejatraktivnějšími místy města Netolice. Prochází rovinným terénem, který dosahuje délky **3,2 km** a je vhodný i pro děti. Stezka je značená zelenou turistickou značkou KČT a má celkem 16 zastavení, o kterých informují tříjazyčné panely se znakem rožmberské růže.

1. Přemyslovské hradiště se rozkládalo na vrchu sv. Ján, ten se tyčí několik set metrů od historického jádra. Hradiště bylo opevněno mohutným hlinito-kamenitým valem v dominantní poloze nad potokem Rapačov. Nálezy slovanské keramiky pocházejí z 10. až 12. století. V roce 2004 bylo zahájeno budování **archeologického parku** jako turistického východiště s rozhlednou ve stylu strážní věže, s palisádou a ukázkami bydlení, řemesel a nálezů z archeologického průzkumu.

2. Kostel sv. Václava, původně gotická stavba s románskými prvky. Jeho vznik je datován do druhé poloviny 13. století, zástavba je ale patrně starší. Byl vystavěn v podhradí sv. Jána a kolem něj se soustředila trhová osada. Renesanční věž byla zvýšena v 18. století, do téže doby je datována nástropní malba s legendou o sv. Václavovi a nová výmalba přilehlé barokní kaple sv. Michala. Rekonstrukce kostela byla provedena v letech 1995 až 1997.

3. Děkanství představuje soubor pozdně klasicistních staveb, vzniklých přestavbou starší fary v letech 1840 až 1843. Na hlavní budovu navazuje nové dvorní křídlo a hospodářské budovy. Při plenění města roku 1619 bylo děkanství vážně poškozeno. Velké množství dochovaných detailů z doby přestavby řadí objekt k nejhodnotnějším kulturním památkám v regionu.

4. Škola na Starém městě byla vystavěná v místě dvou starších škol roku 1863. Architektonicky velmi výrazná dvoupatrová školní budova v neogotickém slohu je citlivě vsazena do komorního prostředí. Osvědčuje tak zdařilý rukopis zřejmě někoho ze schwarzenberských architektů.

5. Kostel Nanebevzetí Panny Marie vystavěný v druhé polovině 13. století v gotickém slohu patří k dílům stavební huti kláštera Zlatá Koruna. Po požáru roku 1619 došlo ke zhroucení krovu a klenby lodi i presbytáře, které byly obnoveny v raně barokní úpravě až na konci třicetileté války. Hlavní oltář je z roku 1634. Barokní klenba původně gotické kaple sv. Barbory nese malby datované k roku 1760. Chrám zdobí četné řezbářské práce z 2. poloviny 18. století z dílny rodiny Wernerů, usedlých v Netolicích. V rámci rekonstrukce zahájené roku 1997 získala věž zcela novou bání.

6. Solnice

Barokní špýchar ve Školní ulici sloužil podle ústní tradice jako solnice. Objekt odsouzený k zániku byl v letech 1996 až 1997 zachráněn a zrekonstruován.

7. Radnice, neorenesanční monumentální stavba dominuje prostoru náměstí. Byla vystavěna počínaje rokem 1869 podle projektu A. Niklase v místě starého domu, sloužícího potřebám města v 17. a 18. století.

8. Rožmberský dům (č.p. 248) – v němž sídlí **městské muzeum a infocentrum**, je nejhonosnější a nejlépe dochovaná renesanční budova ve městě.

Tento renesanční dům s podloubím JUDr. Otakar Kudrna (1853 – 1940) odkázal spolu s rozsáhlými národopisnými sbírkami nadaci netolického muzea. V padesátých letech 20. století bylo muzeum zestátněno, v současnosti je majetkem města Netolice a znovu nese svůj původní název „Muzeum JUDr. Otakara Kudrny“. V interiéru domu jsou zachovány

renesanční klenby, vstup je opatřen renesančním portálem s historickými štíty a lucernami. Expozice muzea informuje o historii města, regionu a místních řemeslnických ceších.

Proslulost muzeu přináší unikátní sbírka dobových pohlednic, čítající téměř 200 tisíc exemplářů (**druhá největší sbírka pohlednic v Čechách**), a **největší sbírka blatských lidových výšivek** vůbec. Roku 1997 byla ve zrekonstruované budově otevřena nová národopisná expozice, představující sbírky lidového nábytku, krojů, výšivek, zemědělského náradí, perníkářských forem, archeologických nálezů a jihočeských vltavínů (moldavitů) stejně jako skla, porcelánu a cínového nádobí, užívaného v měšťanských domácnostech. Hodnotná je též sbírka zbraní a interiér lidové světničky. Ve středověkém sklepení se připravuje expozice přemyslovského hradiště, archeoparku a raného středověku.

9. Hotel Beseda představuje areál, jehož hlavní barokní objekt směřuje průčelím do náměstí. Boční křídlo do Bavorovské ulice má renesanční konstrukce, mladší objekt, navazující do Gregorovy ulice, je hodnotný hlavně plasticky řešeným průčelím. V současné době je budova v rekonstrukci.

10. Kašna na náměstí z roku 1677 je z dílny českokrumlovského kameníka Jiřího Plánského. U barokní kašny s chrličí byla roku 1879 slavnostně vysazena pamětní lípa na počest stříbrné svatby císaře Františka Josefa I.

11. Sousoší sv. Jana Nepomuckého situované na náměstí mezi radnicí a kašnou je výrazem svatojánského kultu, šířeného v českých zemích v 18. století. Vysvěceno bylo roku 1738.

12. Měšťanský pivovar v Obecní ulici č.p. 58 stojí na místě renesančního pivovaru, který město založilo v roce 1663. V současném objektu z 2. poloviny 19. století se z původní stavby zachoval pouze kvalitní renesanční portál s rožmberskými růžemi, vezděný v ohradní zdi do ulice.

13. Ziegrosserův mlýn, svůj starobylý původ připomíná deskou ve štítě, která sem byla umístěna roku 1663 pro vzpomínku na velkou povodeň, kdy voda protrhla hráze několika rybníků.

14. Hrádek u rybníka Mních

Rybník Mních byl založen v 15. až 16. století. Na hrázi v místě zvaném Slepíčí vršek stával, na dnes již zastavěném skalnatém ostrohu, středověký hrádek. Hrádek měl zřejmě správní a obrannou funkci. Plocha areálu měla tvar rovnostranného trojúhelníka.

15. Most se sochou sv. Jana Nepomuckého

V hrázi rybníka Mních jsou dva historicky cenné kamenné mosty. Na jednom z nich je umístěna socha Jana Nepomuckého, ochránce před povodněmi.

16. Tradiční lidová architektura

Pod hrází rybníka Mních se nacházejí dva vodopády a romantické uličky. Řada drobných lidových staveb z 18. a 19. století lemuje potok Rapačov (www.netolice.cz, 2010-02-14).

4.1.2.3 Technické památky

Stoka Krčínka

Zapomenutá technická památka, umělá stoka, zvaná Krčínka, je vynikající měřičské dílo. Leží v bývalé rožmberské, tzv. Netolické oboře, je dlouhá asi 8 km. Nechal ji koncem 16. stol. vybudovat rožmberský regent Jakub Krčín z Jelčan. Přiváděla vodu od Hrbova z potoka Melhutka přes rybníky Dolní Nadýmač a Čichtický až na zámek Kratochvíle, kde sloužila k vodnímu pohonu různých, tehdy módních pohyblivých atrakcí, strojů, obrazů a fontán v zámecké zahradě. Kvůli ní vedlo město Netolice s Krčínem spor, protože odvedl velkou část vody z potoka, který napájel největší rybníky na této soustavě: Hrbovské, Podroužek a Mních, a poháněl i několik mlýnů ve městě. Podle pověsti stoku v noci proorává čert s Krčínem zapřaženým do pluhu.

Kálečka

Na hladině starobylého netolického rybníka Mních se nachází replika původní historické kálečky. Kálečka je netolickou raritou, která se již nikde jinde nedochovala. Byl to dřevěný vor na rybníku, ukotvený ke břehu, který sloužil ženám k máchání prádla, v netolickém nářečí také jako kálení. Kálečka se z tradice stále obnovovala a ta poslední se rozpadla při odbahňování rybníka před několika lety. Vrátila se na místo, kde sloužila možná stovky let.

Výpustní potrubí

Na hrázi rybníka Mnich se též nachází další turistická atraktivita a to dřevěný přístřešek s dřevěnými rourami. Jedná se o zrestaurované části historického výpustního potrubí z rybníka. Podle dendrologické expertízy byla jedle, ze které je potrubí vyrobeno, skácena v období léto 1694 až jaro 1695. Stáří druhého, borového kusu se nedá tak přesně určit, ale strom byl pravděpodobně skácen mezi lety 1799 až 1824 (www.netolice.cz, 2010-02-14).

4.1.2.4 Významné události roku

Jaro

Parforsní hon

Parforsní hon je jedinečná podívaná a ojedinělá akce tohoto druhu v celé ČR. Každoročně se koná v Netolické oboře a je určen pro milovníky koní, psů a myslivosti. Spočívá v tom, že předjezdec dělá pomocí liščího ocasu stopu a ostatní lovci ho pronásledují. Dalo by se říci, že je to spíše vyjížďka krajinou než hon v pravém slova smyslu. Jeho účastníci pocházejí z celé Evropy i ze zámoří a pro veřejnost je připravena ukázka na dostihovém závodisti Kratochvíle.

Netolický motokros

Každoročně se na motokrosové dráze Ingilinka v Netolicích jede několik závodů.

1. květen v Netolicích

Na 1. května 2010 se připravuje slavnostní zahájení turistické sezóny a oslavy 115 let výročí netolické dráhy, doprovázené kulturním programem a příjezdem historického parního vlaku **Peklík** z Českých Budějovic.

Májové oslavy v Netolicích

Oslavy výročí osvobození republiky se konají každoročně 7. května v podvečer. Zahájení je u kostela sv. Václava položením věnců. Následuje tradiční lampiónový průvod a po setmění slavnostní ohňostroj. Odpoledne a v průběhu oslavy se konají ukázky historické bojové techniky armády USA.

Léto

Divadlo Continuo

V Malovicích na Netolicku sídlí světoznámý divadelní soubor Continuo. Každoročně se tak na Netolicku odehrávají zajímavé inscenace s prvky improvizace a akrobacie. Zbrusu nový exteriérový projekt divadla navazuje na předešlé úspěšné pásmo Kratochvílení. Nový projekt nese název „Na hrázi“ a čtyři veřejná představení se proto uskutečňují na hrázi rybníka Trhanec v jihočeských Malovicích.

Divadelní léto na Kratochvíli

Na Kratochvíli v zámecké zahradě každoročně startuje pásmo představení pro malé i velké diváky. Představení hraje ochotnický soubor Tyl Netolice.

Netolické jarmarky

Netolické jarmarky se konají třikrát do roka. Na konci května je to Jarmark staročeský, v červnu jarmark u příležitosti Netolických dostihů a na podzim na Sv. Václava.

Staročeský řemeslný jarmark je asi nejzajímavější. Své řemeslo tu předvádějí tkalci, kováři, ševci, dřevořezbáři nebo perníkářka. Po celý den jsou na programu různá kulturní vystoupení, šermíři, divadlo, pohádka, muzikanti, výstava starých traktorů a automobilů. V roce 2009 byl ještě doplněn o tzv. **Parní den** – ukázkou historické techniky, parních strojů, aut, traktorů atd. a konal se u příležitosti 100 let výročí unikátní netolické parničky.

Kolem kolem Netolic

Kolem kolem Netolic je tradiční sportovní akce pro milovníky kol všech generací. Akce je pořádána s podporou nadace Jihočeské cyklostezky. Délka trasy bývá 20 - 30 km, lze na ní shlédnout zajímavosti z okolí Netolic a každý rok je obměňována.

Netolické dostihy – závodiště u zámku Kratochvíle

Netolické dostihy jsou tradiční akcí konanou každoročně ke konci června. Dostihy se na tomto místě konají již několik desítek let a jsou stále velice populární. V přestávkách mezi hlavními dostihy probíhají dostihy poníků, ukázky parkurového ježdění, dostihy neregistrovaných koní a chovatelské předvádění. Poslední funkční závodiště v jižních Čechách se nachází u zámku Kratochvíle nedaleko města.

Posezení pod kaštany

SDH Petrův Dvůr tradičně pořádá tuto akci v Petrově dvoře vždy začátkem července a letošní ročník již bude pátý. Na návštěvníky zde čeká bohatá tombola, mnoho zábavy, muzika a občerstvení v podobě pečeného prasátka a podomácku vyrobených klobás.

Posezení pod lipou

Posezení pod lipou se koná každoročně vždy první srpnovou sobotu na netolickém náměstí. K vidění je zajímavá divadelní hra, trocha hudby a něco na zub.

Kratochvilská pouť

Poprvé se tato akce uskutečnila v září 2009 v zahradě Státního zámku Kratochvíle. Při této události současně probíhá staročeský jarmark s ukázkou dobových řemesel, který doplňuje kulturní program určený jak dětským, tak dospělým účastníkům pouti. Zejména je připraveno divadelní a hudební představení, vystoupení na chůdách či možnost vyzkoušet si lukostřelbu. Při pouti se koná též mše v zámeckém kostele Panny Marie.

Podzim

Setkání příznivců starých traktorů

Koná se každoročně v Mahouši na Netolicku. K vidění je neobvyklá výstava a ukázka dobové orby. Na příznivce čeká i další doprovodný program. Akce se uskutečňuje v říjnu na mahoušské posvícení.

Výlov rybníka Podroužek

U tradičního podzimního výlovu tohoto třiceti hektarového rybníka u Netolic nechybí jihočeská muzika, občerstvení i možnost nákupu ryb a rybích specialit. Akci každoročně začátkem října pořádá Školní rybářství Protivín s Městem Netolice.

Zima

Mikulášský průvod v Netolicích

Sdružení dobrovolných hasičů Netolice pořádá každoročně tradiční Mikulášský průvod 5. prosince od hasičárny. Netolickou zajímavostí je, že spolu s tradiční trojicí postav zde chodí i smrtka a poustevník s lucernou.

Příjezd paní Zimy do Netolic

Poprvé se tato akce uskutečnila v polovině prosince roku 2009 na netolickém náměstí. Z nebe se na náměstí snesl anděl, přijela paní Zima na bílém koni, proběhlo vystoupení živého betléma a to vše za doprovodu muziky, s možností občerstvení v podobě pečeného prasátka a stánků s vánočním zbožím – punčem a perníčky.

Živý Betlém netolický

se koná každoročně v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Netolicích (www.blanet.cz, 2010-02-14).

4.2 Situační analýza

Situační analýza se podobá analýze trhu a představuje studii silných a slabých stránek a též podnikatelských příležitostí.

Slouží jako základ pro vypracování strategie i vlastních rozvojových programů regionu a funguje rovněž jako nástroj informování interních a externích partnerů mikroregionu (Janečková, Vašítková, 1999: 121).

Fakta a poznatky získané při zpracování situační analýzy mikroregionu jsou východiskem a hlavním podkladem pro vytvoření SWOT analýzy. Pro mikroregion se doporučuje používat následující strukturu situační analýzy: základní geografická charakteristika, historický vývoj, ekonomická situace, ekologická situace a charakteristika životního prostředí.

4.2.1 Geografická charakteristika

4.2.1.1 Geomorfologie (povrch)

Netolicko je malebnou, mírně zvlněnou krajinou, ležící na přechodu mezi Šumavským podhůřím a Českobudějovickou pánví. Většina území patří k Netolické pahorkatině, jejíž nejvyšší částí je hřbet Jedlového vrchu (606 m n.m.) a Kočičiny (607 m n.m.) mezi Netolicemi a Hracholusky. Severovýchodní část Netolicka mezi Malovicemi a Mahouší je součástí jihozápadního okraje Českobudějovické pánve s nadmořskou výškou 400 – 430 m n.m. (www.netolice.cz, 2010-02-14).

4.2.1.2 Hydrologie (vodstvo)

Výhodná zeměpisná poloha a přírodní podmínky byly příznivé pro zakládání zdejších rybníků. Z těchto důvodů má rybníkářství na Netolicku velmi staré kořeny. První zmínky o stavbě rybníků pocházejí již z 15. století (BESI a.s., 2004: 9).

Pro krajinu Netolicka jsou významné rybníky, které jsou převážně dílem Štěpánka Netolického a Jakuba Krčina z Jelčan. Nejslavnější místní rodák Štěpánek Netolický, rožmberský myslivec a později též třeboňský hejtman, byl zakladatelem jihočeského rybníkářství. Jeho největším dílem bylo vybudování **Zlaté stoky**, která napájí celou soustavu rybníků na Třeboňsku. K nejvýznamnějším rybníků Netolicka patří: Mnich (11 ha), Podroužek, Benýdkov, Hrbovské rybníky.

Vodní osou Netolicka je **Netolický potok**, který vzniká soutokem Melhutky a Stružky pod rybníkem Podroužek jižně od Netolic. Oba potoky pramení ve vyšším podhůří Šumavy a Blanského lesa. Na Netolickém potoku a jeho přítoku Třebánce byly vybudovány soustavy menších rybníků, z nichž největší jsou Velký Hrbovský a Podroužek. Netolický potok vtéká u Podeřiště do Českobudějovické pánve (www.netolice.cz, 2010-02-14).

V současné době patří rybníky na Netolicku k nejvýznamnějším krajinným prvkům přispívající ke zvýšení atraktivity území (BESI a.s., 2004: 9).

4.2.1.3 Biogeografie (rostlinstvo a živočišstvo)

Území mikroregionu původně pokrývaly převážně listnaté a smíšené lesy. V současnosti je krajina z velké části bezlesá, větší lesní komplexy se zachovaly hlavně v západní části v oblasti od Krtel a Velkého Boru po Žitnou, Hrbov a Horní Chrást'any. Tyto lesy jsou ve vyšších polohách převážně monokulturální s převahou borovice lesní a smrku ztepilého, v nižších částech jsou smíšené se zastoupením jedle bělokoré, buku lesního, břízy a dubu letního.

V místech s alespoň malou příměsí původních dřevin se objevuje velké bohatství bylinných druhů. V rozsáhlejších lesích Netolicka (Krtelský les, Třebánka) nepříliš hojně hnízdí sýc rousný, jehož jihočeské centrum výskytu leží v šumavských lesích.

Staré stromy, především duby, poskytují útočiště četným významným bezobratlým živočichům. Hnízdí zde například strakapoud prostřední, teplomilný druh s původním rozšířením v doubravách, dnes v jižních Čechách ojedinělý.

Na různých místech v toku Netolického potoka se objevuje ohrožená mihule potoční. U vodních toků v oblasti Netolicka hnízdí ledňáček říční a skorec vodní. Vegetaci v rybnících a jejich nejbližším okolí tvoří lemy rákosin podél břehů, zejména rákosu obecného, orobince velkého a zblochanu vodního, místy se vyskytují i menší porosty vysokých ostřic. V mokřadech se úspěšně rozmnožují některé druhy obojživelníků (www.netolice.cz, 2010-02-14).

4.2.1.4 Pedografie (půda)

Ve velké části Netolicka, zejména východní, převažuje dnes obdělávaná orná půda s mozaikou intenzivně využívaných kulturních luk bez významnějších rostlinných druhů (tabulka 2 viz přílohy). V okolí menších osad se ojediněle zachovaly zbytky přirozenějších lučních porostů, zastoupené na sušších, většinou svažitéch stanovištích tzv. ovsíkovými loukami, v nivách toků a u rybníků bezkolencovými a na obtížně přístupných trvale podmáčených lokalitách loukami pcháčovými (www.netolice.cz, 2010-02-14).

4.2.1.5 Klimatologie (podnebí)

Z hlediska členění ČR spadá území obcí mikroregionu Netolicko do klimatických oblastí B a C, klimatické podoblasti B5 – mírně teplá, mírně vlhká až vlhká, vrchovinná. Tato oblast je charakterizována průměrnými ročními teplotami do 7 °C a průměrným ročním úhrnem srážek nad 600 – 650 mm.

Vyšší polohy řešené lokality patří do chladné klimatické oblasti C, podoblasti C1 – chladná vlhká vrchovinná. Tato oblast je charakterizována průměrnými ročními teplotami do 4 – 5 °C a průměrným ročním úhrnem srážek 700 – 800 mm (BESI a.s., 2004: 9).

4.2.2 Ekonomická charakteristika

4.2.2.1 Ekonomické prostředí

Z hlediska množství a rozložení ekonomických subjektů působících v mikroregionu Netolicko lze toto území rozdělit na dvě oblasti:

- Město Netolice – největší obcí mikroregionu, mající 55% obyvatel celého mikroregionu, v minulosti plnilo funkci spádové obce, nadále nabízí služby největšího rozsahu a zároveň příležitost pracovních míst.
- Okolní obce – orientovány spíše zemědělsky, nicméně se stále větším sklonem k zatravňování orné půdy a přechodem na chov dobytka s volným ustájením.

Ekonomicky aktivních obyvatel je v mikroregionu 49,6%, z nich více než polovina vyjíždí z bydliště za prací, do Netolic, Prachatic a krajského města České Budějovice (BESI a.s., 2004: 33).

Podnikání na Netolicku je v převážné míře zaměřeno na oblast služeb – pohostinství, nabídka drobných stavebních prací, prodej potravinářského zboží a rekreační využití v letní sezóně.

V současné době je podnikatelská struktura různorodá, ale prakticky bez dominantního představitele. Nejvíce podnikatelských subjektů se nachází přímo v Netolicích (tabulka 3 viz přílohy), v ostatních obcích jsou zastoupeni zejména drobní soukromí podnikatelé.

Z vesnic mají nejvíce ekonomických subjektů Vitějovice (158), Hracholusky (154) a Malovice (150). Naopak nejméně ekonomických subjektů mají obce Lužice (13) a Olšovice (10).

Na Netolicku převažuje hlavně zemědělská výroba, specificky ovocnářství a chov koní. Větší zemědělské podniky se nacházejí v Němčicích, Hracholuskách a Rábíně. Tento druh podnikání plně vychází z charakteristiky regionu a má zde poměrně dobrou tradici a v minulosti představoval jednu z největších nabídek pracovních míst (BESI a.s., 2004: 39).

Průmysl je soustředěn hlavně v městě Netolice. Z větších firem zde působí například **Larm, a.s.**, produkující optoelektronické měřicí přístroje, servopohony, desky plošných spojů atd.; **KOH-I-NOOR Grafit, s.r.o.**, úpravna a zpracovna rud, v části jejího areálu je možný další rozvoj podnikatelské zóny; **STS Prachatic**, kovovýroba zemědělských a lesnických strojů; **Mlýny Beata a pekárna Kuliš & Jerie** (www.netolice.cz, 2010-02-14).

Největším problémem je bezesporu absence kvalifikovaných lidí, kteří by svými zkušenostmi mohli podnikatelskou činnost rozvíjet. Tím se tak region stane nezajímavým a to nejen pro případné budoucí investory, ale i pro mladé lidi.

4.2.2.2 Nezaměstnanost

Ukazatel míry nezaměstnanosti je pro celý mikroregion poměrně vyrovnaný, ale jednotlivé obce mají dosti kolísavé hodnoty míry nezaměstnanosti, tato situace je v nejmenších vesnicích způsobena také malým počtem ekonomicky aktivního obyvatelstva, takže i malý počet nezaměstnaných znamená velký procentuální výkyv (BESI a.s., 2004: 37).

Průměrná nezaměstnanost mikroregionu Netolicko byla spočítána ve výši 7,71% (tabulka 4 viz přílohy). V roce 2005 byla nezaměstnanost mikroregionu ve výši 4,5 – 5,5%. To znamená, že oproti roku 2005 došlo k nárůstu nezaměstnanosti cca o 2,71%. Tato

skutečnost je zapříčiněna zejména probíhající hospodářskou krizí, která i v tomto území způsobuje uzavírání podniků a tím následně dochází ke ztrátě pracovních míst.

4.2.3 Charakteristika životního prostředí

V mikroregionu Netolicko není vyhlášeno žádné maloplošné ani velkoplošné chráněné území, pouze do severní části lokality zasahuje malá část krajinné památkové zóny Chelčicko-Lomecko, rozkládající se kolem známého poutního místa Lomec. V zemědělské krajině jsou ekologicky cenné liniové stromové porosty s převažujícím dubem letním, lípou malolistou a křovitým podrostem trnky, hlohu a brslenu evropského.

Důležitým krajinným prvkem jsou olšové luhy, doprovázející menší vodní toky. Pěknou ukázkou je olšový luh na horním toku Mastnice jižně od Žitné, chráněný v **přírodní památce Mastnice**, v němž roste početná populace chráněné bledule jarní a dalších významných druhů. Výjimečné jsou suťové lesy, které se nacházejí v kaňonovitém průlomu Melhutky mezi vrchy Velký a Malý Hrádeček mezi Třebanicemi a Hrbovem. V **přírodní památce Hrádeček** rostou suťové bažankové jaseniny a měsíčnicové javořiny s dymnivkou dutou, měsíčnicí vytrvalou, bažankou vytrvalou, samorostlíkem klasnatým aj.

V krajině Netolicka je rovněž registrováno několik desítek krajinářsky a historicky významných stromů, které jsou chráněny a označovány jako tzv. stromy památné. Většina jich je soustředěna ve dvou krajinářsky významných alejích. Jedná se o lokalitu podél severovýchodní strany dostihového závodiště u zámku Kratochvíle (stromořadí 83 dubů a 20 jasanů) a podél severní strany silnice z Netolic do Velkého Boru (31 platanů javorolistých).

K rostoucím památným stromům v tomto regionu řadíme: dub letní na jižní hrázi rybníka u Kratochvíle (obvod 475 cm, stáří 250 let), dub letní u silnice Netolice – Prachatice 1 km západně od Kratochvíle (obvod 503 cm, stáří 250 let), dub letní na východní straně hráze Velkého Hrbovského rybníka (obvod 545 cm, stáří 300 let) a nádherná stará hrušeň na západním okraji Olšovic (obvod 365 cm, stáří 400 let) (www.netolice.cz, 2010-02-14).

4.2.3.1 Netolická obora

„Spící rožmberská princezna v jihočeské krajině“

Bývalá rožmberská obora je historicky, krajinářsky a památkově jedinečný fenomén v jihočeské krajině. Rozkládala se v prostoru na západ od okraje města Netolice, na dnešních správních územích obcí Netolice, Lhenice, Hracholusky a Malovice.

V oboře je přes 30 rybníků, rybníčků a umělá stoka Krčínka. Obyvatelům ze zrušených vesnic (44 usedlostí) byly poskytnuty náhradní pozemky vně hranic obory. Díky tomu se dodnes zachoval pás samot po jejím obvodu.

V současnosti tvoří obora unikátní krajinný celek, který se skládá z mozaiky lesů, luk, alejí a rybníků s množstvím významných archeologických a historických památek. Těmi jsou vedle několika původně renesančních statků, jako je Petrův Dvůr, Grejnarov a Schwarzenberk, několik pravěkých mohylových pohřebišť, halštatské hradiště Velký Hrádeček a keltské kultovního ohrazení u osady Hradiště i zaniklé středověké vsi.

Jedinečný celek obory je i dnes místem uchráněným před vlivy zemědělské velkovýroby, výstavby a dalšími rušivými civilizačními zásahy. Díky tomu se zde zachovalo prakticky neporušené životní prostředí, které reprezentuje ukázkou zachovalé historické krajiny v její původní renesanční podobě (www.netolice.cz, 2010-02-14).

4.3 Současný stav cestovního ruchu ve zvolené oblasti

Zastřešujícím orgánem pro řízení a organizaci cestovního ruchu v této oblasti se stala Místní akční skupina Blanský les – Netolicko, obecně prospěšná společnost, která je neziskovou organizací a jejím hlavním posláním je rozvoj regionu. Kancelář Destinačního managementu zajišťuje zejména provoz informačního systému a dále nabízí tyto služby cestovního ruchu:

- vydávání tištěných propagačních materiálů regionu,
- účast na veletrzích a výstavách,
- průzkumy trhu, analýza vývoje poptávky, tvorba a aktualizace marketingové strategie,
- organizace marketingových aktivit a tvorba nových produktů,
- pořádání seminářů s novinkami z cestovního ruchu,
- získávání finančních prostředků z veřejných zdrojů v oblasti cestovního ruchu,

- navázání a zprostředkování kontaktů se zahraničními partnery (www.blanet.cz, 2010-03-01).

4.3.1 Místní akční skupina Blanský les - Netolicko, o.p.s.

Mikroregion Netolicko je od roku 2004 spoluzakladatelem a též členem MAS Blanský les – Netolicko, o.p.s. společně s řadou organizací, firem, podnikatelů a s **mikroregiony Podkletí a Blanský les – podhůří**. Impulsem pro její vznik byla potřeba vzniku aktivního partnerství měst a obcí, neziskových organizací, podnikatelských subjektů a občanů v otázkách všestranného rozvoje tohoto regionu a zvláště realizace Programu rozvoje venkova – metody LEADER.

MAS působí v turisticky atraktivním regionu, přímo v srdci Jižních Čech. Obrazně řečeno, rozkládá se od Blat do Blanského lesa a od Vltavy k Blanici. Tvoří ji tři jihočeské svazky obcí, a to Blanský les – podhůří (okres České Budějovice - celkem 20 obcí), Netolicko (okres Prachatice - celkem 9 obcí) a Podkletí (okres Český Krumlov - 6 obcí). Celková rozloha území MAS je 420 km², přibližně polovinu tvoří Chráněná krajinná oblast Blanský les. Členy MAS jsou kromě již zmíněných tří svazků obcí ještě podnikatelské subjekty, nestátní neziskové organizace a hospodářská komora. Nyní má členská základna MAS 21 členů.

V roce 2005 a 2006 se podařilo MAS Blanský les - Netolicko o.p.s. obstát v silné konkurenci dalších MAS z celé ČR. Získala a rozdělila z programu LEADER ČR na svém území finanční prostředky na řadu kvalitních a přínosných projektů. Celkem bylo podpořeno jedenáct projektů za více než 7,5 milionu Kč z následujících oblastí - agroturistika, cestovní ruch, zemědělské podnikání a občanská vybavenost v obcích.

V polovině roku 2006 byla dokončena pilotní rozvojová strategie. Na naplňování jejich cílů prostřednictvím realizace Strategického plánu Leader (SPL) v letech 2008 – 2013 byly získány finanční prostředky z Programu rozvoje venkova, Osy IV. Leader. Dokončena byla i strategie cestovního ruchu včetně zavedení produktů cestovního ruchu a vytvoření jednotné image regionu MAS. Díky tomu začal být provozován i Informační systém cestovního ruchu regionu na www.blanet.cz, kterým návštěvníky provádí maskot, strašidýlko z netolických lesů **čertík-hříbeček Peklík** (obrázek 5 viz přílohy).

Posláním a cílem MAS Blanský les – Netolicko, o.p.s. je podpora rozvojových projektů zejména z těchto oblastí: péče o kulturní a hospodářský rozvoj území, spoluúčasť na projektech evropské spolupráce, péče o životní prostředí a rozvoj ochrany životního

prostředí, meziregionální a mezinárodní spolupráce, podpora malého a středního podnikání, podpora vzniku a provozu regionálních podnikatelských sítí, péče o rozvoj cestovního ruchu, památek a vyhledávání finančních zdrojů pro jejich financování.

Reklamní slogan tohoto regionu a název rozvojové strategie zní: „**Blanský les - Netolicko, čertovsky hezké místo**“ (www.mas-netolice.cz, 2010-03-01).

Pro rok 2010 připravila MAS Blanský les Netolicko společně s dalšími partnerskými MAS projekt „Rehabilitace drobných sakrálních staveb v jihočeském pohraničí“, jehož cílem je zmapovat památky v regionu, navrhnout způsob jejich obnovy a prostřednictvím tematických webových stránek a letáků udělat těmto drobným, avšak v historii regionu významným, stavbám reklamu.

V oblasti cestovního ruchu bylo v roce 2009 vydáno pexeso s obrázky turistických cílů a také s obrázky s turistickým logem – Peklíka, které bude na začátku roku 2010 postupně distribuováno do obcí a infocenter na území mikroregionu Netolicko. Zhotovení pexesa bylo financováno z dotace Jihočeského kraje, díky níž se opět zvýšila propagace mikroregionu.

V současné době je hlavní činností Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko, o.p.s. realizace Strategického plánu Leader „MAS Blanský les – Netolicko, čertovsky hezké místo“. V rámci této strategie vyhlásila MAS celkem již 3 výzvy k předkládání projektů. První výzva byla zveřejněna v roce 2008 (červenec, srpen). V této výzvě byly podpořeny projekty v oblasti zemědělské výroby a občanské vybavenosti v obcích.

Druhá výzva byla vyhlášena v roce 2009 (březen, duben). Zde byly podpořeny projekty v oblasti dopravní infrastruktury, technické vybavenosti obcí (rozhlas, veřejné osvětlení), ale též projekty v oblasti regenerace objektů kulturního dědictví v regionu a v neposlední řadě dotaci získal projekt na vzdělávání v oblasti archeologie.

Nejmladší třetí výzva byla započata v měsíci září roku 2009 a tentokrát byla zaměřena pouze na podnikatelský sektor. Podané žádosti v rámci této výzvy se týkaly diverzifikace činností nezemědělské povahy (pro zemědělské podniky), cestovního ruchu a především v největším počtu šlo o projekty v oblasti tradičních řemesel (stavebnictví, zámečnictví, truhlářství) (www.mas-netolice.cz, 2010-03-01).

4.3.2 Cestovní ruch na Netolicku

Netolicko patří mezi regiony prakticky s nulovými průmyslovými zásahy do krajiny, proto je z hlediska cestovního ruchu velice atraktivní. Z tohoto důvodu existují pro tento

mikroregion možnosti zejména v oblasti zaměřené právě na cestovní ruch (pohostinství, ubytovací služby, infoservis, turistika, památky, sport). Díky dobrému zázemí a výše zmiňovaným podmínkám se v budoucnosti očekává především rozvoj agroturistiky a hipoturistiky.

V mikroregionu bohužel chybí ubytovací kapacity, v některých obcích se např. nenachází žádné ubytování pro turisty. Důležitým krokem v dalším rozvoji této destinace bude tedy zaměření podpory na vybudování restaurací a penzionů. Jedná se například o dokončení rekonstrukce a zprovoznění hotelu Beseda na náměstí v Netolicích, o podporu možnosti využití atraktivního areálu Petrova Dvora pro rekreaci, dále renesančního zemědělského statku Grejnarov (jízdnárna Nika) a zemědělského statku Rábín pro cestovní ruch, agroturistiku apod.

Připravenost a vybavenost jednotlivých obcí je zatím nedostačující. Ve většině obcí se nachází pouze sezónní hostince, ovšem ve třech vesnicích se stravovací zařízení pro návštěvníky nenalézají vůbec a jen ve čtyřech obcích jsou nákupní činnosti uspokojeny v podobě místního obchodu.

Pouze ve městě Netolice je vybudováno poměrně uspokojující zázemí pro turisty (ubytovací, stravovací možnosti, kulturní vyžití apod.). V Netolicích je rovněž **informační centrum**, jehož provoz byl započat v roce 2002.

Toto infocentrum poskytuje informace o turistické a další sportovní nabídce, památkách, programech pro volný čas, jízdních řádech, možnostech ubytování a stravování. Zajišťuje prodej map, průvodců, pohlednic a upomínkových předmětů. Návštěvníci mají k dispozici počítač s napojením na internet a síť informačních středisek.

I přesto všechno, ale zatím chybí dostatečná propagace a prezentace mikroregionu Netolicko.

Netolicko má celkem přehledné a obsáhlé webové stránky dostupné na www.blanet.cz, které jsou určeny přímo turistům. Postupně dochází také k tvorbě propagačních materiálů o Netolicku, jejichž součástí je vždy reklamní slogan regionu a též logo „peklíka“.

Dalším důležitým krokem, který zvyšuje povědomí o Netolicku, bylo zajištění informačních cedulí. To proběhlo v červenci roku 2008, kdy byly ve všech obcích mikroregionu Netolicko nainstalovány informační panely (celkem 17 kusů). Obsahují podrobnou mapu okolí každé obce, její historii a upozornění na největší turistické zajímavosti, včetně kontaktu na obecní úřad.

Centrem kultury, zejména v letních měsících je **státní zámek Kratochvíle**. V roce 2003 se zde uskutečnilo až 120 kulturních a divadelních akcí, kterých se zúčastnilo více než

40 000 návštěvníků, což svědčí o oblibě této kulturní památky. Velmi důležité bude propojení města se zámekem turistickým chodníkem (BESI a.s., 2004: 26 - 27).

Vybavenost obcí v oblasti kulturně společenských zařízení je neuspokojující, jak dokládá tabulka 5 viz přílohy. V malých vesnicích fungují jen veřejné knihovny. Rozsáhlejší nabídku těchto zařízení mají větší obce a s největší vybaveností v tomto směru disponuje město Netolice.

Také vybavení obcí pro sportovní činnosti má velmi značné nedostatky, jak udává tabulka 6 viz přílohy. Pouze město Netolice může poskytnout nejvíce zařízení sloužící pro sportovní aktivity, v ostatních vesnicích se nachází jen fotbalová a dětská hřiště ve větší či menší kvalitě. Kvalitnější hřiště nabízejí obce Hracholusky, Malovice, Němčice a Vitějovice.

V obci Malovice byl v říjnu 2009 zahájen zkušební provoz na novém víceúčelovém a bezbariérovém hřišti, na kterém si návštěvníci mohou zahrát volejbal, basketbal, kopanou, nohejbal a též tenis. Dá se říci, že toto hřiště je nejlepší z důvodu toho, že jako jediné disponuje vlastními tenisovými kurty.

Materiálně-technická základna pro výkonnostní sportovní odvětví (plavání, lední hokej aj.), která nelze provozovat pouze v čistě přírodních podmínkách, je v této destinaci nulová.

V letní turistické sezóně lze využít ubytování v chatkách a ve stanech v **autocampu Rybník Podroužek**. I zde je však nutné provést modernizaci stávajícího zařízení na obvyklé standardy (vybavenost chatek atd.), rozšířit nabídku služeb, zatraktivnit prostředí a dále propojit město s touto rekreační oblastí a provést rekonstrukci v podobě zvýšení ubytovací kapacity (BESI a.s., 2004: 28).

4.3.2.1 Cyklistické a pěší trasy

Turistické trasy na Netolicku (pěší i cyklistické), provádějí návštěvníky zejména po významných kulturních památkách tohoto regionu.

V roce 1998 zde vznikly dvě nejvýznamnější naučné stezky:

- Historická krajina Netolicka – naučná pěší stezka (obrázek 3 viz přílohy).
- Historická krajina Netolicka – naučná cyklotrasa (obrázek 4 viz přílohy).

Ve většině obcí Netolicka vede právě tato naučná cyklotrasa a také ostatní přehledně značené cyklostezky. Městem Netolice prochází pět turistických tras, z nichž jedna je již výše zmíněná naučná pěší stezka. Průběh jednotlivých tras společně s počtem jejich kilometrů udává tabulka 7 viz přílohy.

Návštěvníci regionu mohou rovněž využívat cyklobusu. Netolice jsou zastávkou na trase cyklobusu České Budějovice – Prachatice. Mimo jiné se každoročně koná prázdninová společná vyjížďka s odborným doprovodem „Kolem kolem Netolic“, které se účastní cca 40 – 50 osob (BESI a.s., 2004: 29).

4.3.2.2 Charakteristika návštěvníka na Netolicku

V autorově bakalářské práci byl sestaven profil návštěvníka na Netolicku. Profil byl stanoven po vyhodnocení dotazníkového šetření, které bylo uskutečněno v roce 2008. Tyto získané skutečnosti byly využity pro následné vytvoření nových produktů.

Profil návštěvníka z tuzemska

Jedná se o ženu ve věku do 25 let s dosaženým vzděláním maturita (VOŠ). Do zkoumaného regionu přijíždí z Jihočeského kraje, z menšího města do 5 000 obyvatel.

Délka pobytu v destinaci je do jednoho dne, bez přenocování. V případě prodloužení pobytu se nejčastěji ubytovává u příbuzných a známých.

Tento region navštívila již více jak třikrát. Její doprovod je manžel nebo partner. Účel cesty zvolila jako poznávací. Mezi nejlákavější atraktivity řadí poznávání (hrady, zámky, muzea), pěší turistiku a cykloturistiku.

Stravuje se v restauraci. Uvažuje o opakované návštěvě. Nejvíce postrádá v regionu kulturní vyžití. O destinaci se dozvěděla od příbuzných a známých, z internetových zdrojů a z turistických informačních center. Náklady na denní pobyt činí 300 – 500 Kč.

Profil návštěvníka zahraničního turisty

Jedná se o muže ve věku do 49 let s dosaženým vzděláním maturita (VOŠ). Do zkoumaného regionu přijíždí převážně z Nizozemí z většího města nad 30 000 obyvatel.

Délka jeho pobytu je delší než sedm přenocování. Nejčastěji se ubytovává v kempu. Tuto destinaci navštívil jednou až třikrát. Doprovází ho rodina s dětmi. Účelem cesty je pro něj rekreace. Do nejlákavější atraktivit řadí poznávání (hrady, zámky, muzea), vodní sporty – koupání a cykloturistiku.

Stravování realizuje v restauraci. Uvažuje o opakované návštěvě. O regionu se dozvěděl z internetových zdrojů, od příbuzných a známých a z médií. Výdaje na jeden den pobytu se pohybují v rozmezí 300 až 500 Kč.

4.3.2.3 Největší nedostatky mikroregionu

Na základě dotazníkového šetření, které bylo provedeno v roce 2008, bylo zjištěno, že návštěvníci nejvíce postrádají kulturní vyžití, lepší dopravní infrastrukturu, kvalitnější stezky pro pěší turistiku, více památek zejména v jednotlivých obcích, vyžití pro mládež a lepší informovanost o zkoumaném regionu.

4.4 Analýza cestovního ruchu v mikroregionu Netolicko

Analýza cestovního ruchu v destinaci se skládá ze dvou částí: z primární nabídky cestovního ruchu a ze sekundární nabídky cestovního ruchu. Primární nabídka cestovního ruchu zahrnuje přírodní, kulturně-historický a kulturně-společenský potenciál, který již byl zhodnocen v podkapitole 4.1 Mikroregion Netolicko.

Do sekundární nabídky řadíme základní (ubytovací, stravovací, dopravní služby) a doplňkové služby. Právě analýza služeb cestovního ruchu je obsahem této podkapitoly.

4.4.1 Ubytovací služby

4.4.1.1 Město Netolice

1. Hotel

Návštěvníci se zde mohou ubytovat pouze v jednom hotelu (Informace o hotelu – tabulka 8 viz přílohy). Součástí hotelu je restaurace, pivnice, salónek, bar, dětské hřiště, venkovní terasa, půjčovna kol a parkoviště, které je určeno pouze pro hotelové hosty.

Všechny pokoje mají koupelnu s WC, televizor se satelitním systémem, UPC Direkt, bezplatný přístup na internet. Součástí je apartmá mající ve svém vybavení minibar a rádio. Ceny se liší jak v sezóně, tak v mimosezóně. Objednávku ubytování lze provést přes online rezervaci a hosté mají možnost platby platebními kartami.

2. Penziony

Celkem se v tomto městě nachází 5 penzionů (Seznam penzionů – tabulka 9 viz přílohy). Dva penziony mají letní provoz a zbylé tři jsou otevřeny celoročně.

Všechny penziony jsou vybaveny sprchou a WC na pokojích (Vybavení pokojů – tabulka 10 viz přílohy).

Ke třem penzionům patří parkoviště. Ve dvou penzionech je stravování možné v restauraci (Vybavení penzionů – tabulka 11 přílohy).

3. Autokemp

Autocamp Podroužek je otevřen pouze od jara do podzimu. V kempu se nacházejí čtyři druhy chat a jedna ubytovna (Ubytovací zařízení v autokempu – tabulka 12 viz přílohy). Ceny ubytování se odlišují v sezóně a mimosezóně. Celková lůžková kapacita je 300.

Chaty jsou odlišně vybaveny. Ve třech typech chat návštěvníci mohou nalézt vytápění a WC s umyvadlem. Společným znakem všech chat je vybavená kuchyňka.

Do vybavení ubytovny patří společná kuchyňka se dvěma varnými deskami a dřez, nové sociální zařízení se sprchami a ústřední vytápění.

Prostor pro stany je 250 osob, přípojky pro karavany jsou poblíž vnitřní okružní komunikace. Celkem je zde k dispozici 20 elektrických přípojek.

Sociální zázemí kempu mohou využívat všichni návštěvníci. K dispozici jsou dostatečné kapacity WC, umývárny a sprch. Sprchy s teplou vodou jsou na mincové automaty (základní cena 5 Kč za 3 minuty). Otevřené jsou 24 hodin denně a po rekonstrukci se staly bezbariérovými.

Možnost stravování mají návštěvníci v restauraci, která je přímo v areálu kempu a otevřená je každý den. Snídaně, obědy a večeře si mohou hosté předem objednat.

4. Chata

Chata na Pekle (Informace o chatě – tabulka 13 viz přílohy) se nachází v rekreační zóně u rybníka Podroužek, v blízkosti chaty se nabízí možnost rybaření, koupání, vyjížděk na koních a turistických výletů.

5. Ubytovna

Návštěvníci mají možnost ubytovat se v jedné ubytovně (Informace o ubytovně – tabulka 14 viz přílohy), která je otevřena celoročně. Do jejího vybavení patří: koupelna se sprchou, WC, kuchyňka, společenská místnost, sportoviště, parkoviště a sauna. Vhodná je zejména pro sportovní soustředění s více účastníky.

4.4.1.2 Okolní obce

1. Penzion

V jednotlivých obcích se nachází pouze jeden rodinný penzion se zahradou (Informace o penzionu – tabulka 15 viz přílohy), v blízkosti lesa a s možností snídaně či polopenze. Má výhodnou polohu, protože je umístěn u hlavní silnice Netolice – Prachatice.

Do vybavení penzionu patří: koupelna se sprchou, WC, kuchyně a parkoviště. Provoz penzionu je celoroční záležitostí.

2. Chalupy

Tyto tři chalupy (Seznam chalup – tabulka 16 viz přílohy) jsou umístěny v krásném prostředí jednotlivých vesnic. Jejich majitelé většinou poskytují i služby venkovského cestovního ruchu (např. vyjížďky s koňským povozem či posezení u táboráku atd.). Jejich provoz bývá spíše sezónního charakteru, což se odvíjí od možností trávení volného času. Ve všech chalupách si hosté mohou ubytovat též svého psího mazlíčka. Cena ubytování se shodně pohybuje v rozmezí 1.000 až 1.500 Kč/objekt/noc.

3. Ubytovny

Tyto dvě ubytovny (Seznam ubytoven – tabulka 17 viz přílohy) se nachází v jedné obci a slouží spíše potřebám brigádníků v letních měsících, kteří se zabývají sběrem ovoce, příznačné pro tento kraj. Z tohoto důvodu je vybavení ubytoven skromné – koupelna a WC jsou společné pro více pokojů. V případě zájmu o ubytování ze strany turistů, je jejich požadavku vyhověno, avšak návštěvníci musí předpokládat, že se nejedná o komfortní ubytování a podle toho upravit své požadavky. Jedna provozovna je otevřena pouze v letním období a druhá svůj provoz zajišťuje celoročně.

4. Privátní ubytování

Celkem lze nalézt v obcích čtyři ubytování v soukromí (Seznam privátního ubytování – tabulka 18 viz přílohy). Dva priváty jsou otevřeny celoročně a zbylé dva pouze v letní sezóně. Všechny priváty se nacházejí ve vesnicích, které mají výhodnou polohu, protože jsou situovány u hlavních silnice České Budějovice – Prachatice. Jeden privát nabízí hostům i možnost zapůjčení si jízdních kol a také službu v podobě autoservisu.

4.4.2 Stravovací služby

4.4.2.1 Město Netolice

1. Restaurace

Návštěvníci se zde mohou občerstvit v osmi restauracích (Seznam restaurací – tabulka 19 viz přílohy), z nichž jen dvě mohou nabídnout prostory pro nekuřáky. K pěti restauracím patří venkovní terasy, jejichž provoz probíhá pouze v letních měsících. Čtyři restaurace jsou provozovány samostatně, jedna restaurace je umístěna v hotelu, dvě

restaurace patří do penzionů a jedna restaurace náleží k autokempu. Ke každé restauraci patří parkoviště a u dvou restauračních zařízení se nachází velmi pěkně vybavené dětské koutky.

V zimních měsících mají restaurace omezený provoz, zejména se to týká provozu kuchyní. Dvě kuchyně jsou zavřeny a šest má kratší pracovní dobu.

Nabídka restauračních zařízení byla rozšířena v březnu 2009 o podnik „Pizzerie & café“. Tato restaurace má celoroční provoz, ale kvalita jejích služeb není příliš vysoká. Návštěvníci budou zřejmě zklamáni, v případě, že si zde objednájí pizzu. Důvod je prostý: pizzy se v tomto podniku nevyrábí, ale pouze se ohřívají předem připravené polotovary, což jistě většina hostů neocení, protože předpokládá, že v pizzerii se pizzy vyrábí přímo na místě.

V květnu roku 2009 byla otevřena nová nekuřácká restaurace nesoucí název „U Kratochvíle“. Má odlišnou provozní dobu, která se řídí podle zámku Kratochvíle: v letních měsících je otevřena denně kromě pondělí (v tento den je zámek zavřen) a v zimním období má otevřeno denně mimo první dva dny v týdnu. Její kuchyně se zaměřuje převážně na minutky a hotová jídla a přes letní sezónu se nabídka doplňuje také o prodej zmrzliny.

2. Pivnice

V Netolicích se nachází pouze jedna pivnice, která je součástí hotelové restaurace.

3. Bary

V tomto městě lze nalézt dva bary. Jeden je provozován samostatně (NONSTOP provoz) a druhý je umístěn v hotelu. Do vybavení lze zařadit výherní a nevýherní automaty, jukebox, stolní fotbálek, kulečnick a šipky.

4. Cukrárny

Obě cukrárny (Seznam cukráren – tabulka 20 viz přílohy) slouží též jako kavárny a čajovny. Cukrárna na zámku Kratochvíle je otevřena pouze v letní sezóně, cukrárna Ilchová má celoroční provoz a nabízí návštěvníkům vlastnoručně vyrobenou zmrzlinu, která se stala vyhlášenou v celém jihočeském kraji.

5. Bistro

Bistro (Informace o bistru – tabulka 21 viz přílohy) je umístěno na netolickém náměstí v historické budově bývalé radnice. V letních měsících má v provozu zahradní restauraci, z které se nabízí krásný pohled na malebné netolické náměstí.

6. Bufet

Bufet – lahůdky Bromová nabízí studené pokrmy, polotovary, cukrářské výrobky a také možnost příjemného posezení.

7. Občerstvení, kiosky

Kiosky se nacházejí na statku v Grejnarově, na kempu Podroužek a na benzinové pumpě Ekos. Občerstvení na kempu má pouze sezónní charakter a zbylé dvě jsou otevřena celoročně.

4.4.2.2 Okolní obce

1. Restaurace

V jednotlivých obcích se vyskytuje pouze jedna restaurace (Informace o restauraci – tabulka 22 viz přílohy), která nabízí hostům obědy a večeře. Leží ve výhodné pozici u hlavní silnice Netolice – Prachatic, tudíž je zaručena její návštěvnost. V roce 2008 vyhořela, ale již pár měsíců po požáru byla opět otevřena.

2. Hostince

V okolních obcích je možnost stravování zajištěna v jedenácti pohostinství (Seznam hostinců – tabulka 23 viz přílohy). Tyto hostince fungují zejména přes hlavní sezónu, a proto mají v zimním období zkrácenou provozní dobu. Šest pohostinství disponuje se sály, které slouží k pořádání místních kulturních akcí a tři hostince vlastní i venkovní posezení. Nabídka pokrmů se vyznačuje jednoduchými jídly, poháry a především studenou kuchyní.

3. Rychlé občerstvení

Tento typ zařízení je umístěn pouze v jedné obci ležící přímo na hlavní silnici vedoucí z Českých Budějovic do Prachatic, což byl hlavní důvod pro otevření tohoto občerstvení (Informace o rychlém občerstvení – tabulka 24 viz přílohy). Ostatní vesnice nemají tak příznivou polohu umístění, tudíž by u nich nemělo smysl toto občerstvení otevírat.

V roce 2008 byl zahájen provoz tohoto kiosku, který se uskutečňuje celoročně. Postupem času se stal vyhledávanou záležitostí a to zejména kvůli nabídce podomácku vyrobených klobás.

4.4.3 Dopravní služby

Dopravní služby v mikroregionu Netolicko jsou vázány především na silniční infrastrukturu. Území je protkáno sítí komunikací II. a III. třídy, jejichž stav není uspokojivý. Vzhledem k dobré geografické poloze mikroregionu mezi významnými místy jižních Čech je dopravní obslužnost většinou dobrá.

Obecně lze říci, že zejména malé vesnice mají problémy s dopravou do větších měst (úřady, lékaři, zaměstnání, školy apod.). Z tohoto důvodu je zákonitá převaha individuální osobní dopravy. Problémem u malých obcí zůstává veřejná doprava o víkendu, protože v tyto dny spoje vůbec nejezdí. Bez větších problémů je doprava zajištěna ve vesnicích, které leží u hlavních tahů (BESI a.s., 2004: 23).

Dopravní vybavenost obcí je nedostačující, jak ukazuje tabulka 25 viz přílohy. Většina malých vesnic má dopravu zajištěnou jen prostřednictvím autobusových linek místního významu. U velkých obcí se situace dopravních služeb zlepšuje a rozsah jejich spojů je početnější. Pouze město Netolice může zajistit všechny dopravní spoje: autobusové linky místního významu, autobusové dálkové linky i vlakové spojení.

Železniční doprava

Ve městě Netolice se nachází konečná stanice trati Netolice – Dívčice, v Dívčicích je umožněn přestup na trať České Budějovice – Plzeň.

Silniční doprava

Cestující mohou využívat ke své přepravě linky České Budějovice, Prachatice, Vimperk, Klatovy, Plzeň, Český Krumlov, Lhenice, Vodňany, Týn nad Vltavou, Praha, Strunkovice nad Blanicí (www.netolice.cz, 2010-03-01).

Pomocí tabulek 26 a 27 viz přílohy se ukázalo, že pro mikroregion Netolicko je nejlepším hromadným dopravním prostředkem autobus.

Služby pro motoristy na Netolicku nabízejí: 2 odtahové služby, 6 autoopraven a 2 čerpací stanice. **Taxislužba Netolice** má nonstop provoz a za její poskytnutí zákazníci zaplatí 20 Kč za 1 km. **Parkování** v Netolicích je umožněno na velkém parkovišti, které se nachází na náměstí a jeho použití je zcela zdarma.

4.4.4 Doplnkové služby

V destinaci Netolicko mohou návštěvníci využívat tyto služby: (Kompletní seznam doplňkových služeb – tabulka 28 viz přílohy) informační, zprostředkovatelské, průvodcovské, kulturně-společenské, sportovně-rekreační. Jejich převážná většina je poskytována jen v hlavním centru mikroregionu tedy ve městě Netolice.

Také zde jsou služby místní infrastruktury a to: obchodní (maloobchod), komunální, zdravotnické, policejní, záchranné, poštovní, peněžní a telekomunikační.

Služby venkovského cestovního ruchu se začínají objevovat v nabídce ubytovatelů, kteří poskytují své služby v jednotlivých vesnicích a snaží se tak svým klientům přiblížit život na venkově.

Služby maloobchodu jsou nejvíce zastoupeny v Netolicích. Nacházejí se zde různé druhy obchodů, např. obchody s potravinami, s nepotravinářským spotřebním zbožím, s ostatním průmyslovým zbožím včetně stavebnin a jiné. U stávajících maloobchodů se jedná o drobné prodejní jednotky, tzn. do 400m² prodejní plochy. V Netolicích ani v celém mikroregionu není žádný supermarket (400 – 2500 m² prodejní plochy) ani hypermarket (nad 2500 m² prodejní plochy).

V jednotlivých obcích je situace v oblasti maloobchodu značně neuspokojivá. Většina obyvatel, je právě z tohoto důvodu vázána na město Netolice, či jiná okolní města. Ve vesnicích Hracholusky, Chvalovice, Němčice a Vitějovice se nacházejí pouze obchody s potravinami a zbožím denní potřeby. Ve zbylých obcích mikroregionu, tj. Babice, Lužice, Mahouš, Malovice, Olšovice se služby maloobchodu nevyskytují vůbec a jejich neexistenci nahrazuje pouze pojízdná prodejna, která jezdí jednou týdně a též auto typu Family Frost, které nabízí určitý typ zboží.

5. TERÉNNÍ ŠETŘENÍ

V této kapitole jsou uvedeny výsledky monitoringu a řízených rozhovorů. Roční monitoring spočíval v neustálém sledování místního denního tisku „Prachatický deník“ (pondělí – sobota).

Řízené rozhovory se starosty jednotlivých obcí se uskutečnily v době od 15. února 2010 do 15. března 2010. Oslovení starostů probíhalo v dostatečném časovém předstihu, kdy byl vždy sjednán konkrétní den a čas určený ke konzultaci. Každý rozhovor byl omezen časově maximálně v délce 30 minut a většinou se uskutečňoval během úředních hodin.

Průběh výše uvedených šetření byl popsán v kapitole 3. Cíl a metodika. Získané informace z vlastního výzkumu byly využity v další části práce.

5.1 Monitoring

Po ročním sledování bylo celkem trvale zaznamenáno **165 novinových článků**, jak dokládá tabulka 29 viz přílohy. Podle předpokladu bylo objeveno nejvíce článků o městě Netolice (119) a nejméně výstřižků o vesnici Olšovice (0). Tato skutečnost vyplývá z významnosti obcí a počtu jejich obyvatel. Město Netolice disponuje největším potenciálem pro cestovní ruch a čítá nejvíce obyvatel (2 702), oproti tomu obec Olšovice má nejmenší předpoklad pro rozvoj cestovního ruchu a též počet jejich obyvatel je nejnižší (39) z celého mikroregionu.

Babice

Tabulka 30 viz přílohy dokazuje, že i v malé vesnici může docházet k postupnému zlepšování stávající situace. Tato obec již v minulosti velmi často využívala čerpání z Programu obnovy venkova, díky němuž získala potřebné prostředky na opravu jednotlivých atraktivit. V současné době se zaměřuje především na rozšiřování infrastruktury. Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu lze spatřit ve sportovně rekreačních aktivitách, které se nabízejí v souvislosti s letištěm.

Hracholusky

Z tabulky 31 viz přílohy vyplývá, že obec Hracholusky se snaží rozšiřovat svoji infrastrukturu, tak aby mohla návštěvníkům nabídnout lepší podmínky pro jejich setrvání na tomto území. Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu lze nalézt ve sportovních a kulturních činnostech.

Chvalovice

Tabulka 32 viz přílohy ukazuje na skutečnost, že vesnice Chvalovice se cestovním ruchem a jeho rozvojem zabývá velmi málo. Toto vychází zejména z nedostatku atraktivit, nevýhodného umístění obce, její nedostatečné vybavenosti a nezájmu o možnosti rozšiřování cestovního ruchu – cestovnímu ruchu zde není ze strany obyvatelů přikládán žádný význam.

Lužice

Z tabulky 33 viz přílohy lze vyčíst, že i v této obci se cestovní ruch příliš nerozvíjí. S tím souvisí problémy, které byly uvedeny výše a to především nedostatek lákadel pro turisty, nezájem o cestovní ruch, nulová vybavenost pro potřeby návštěvníků. Ovšem oproti předcházející vsi se zde nachází velký potenciál v oblasti jezdeckví, který by v budoucnu mohl aktivně působit na cestovní ruch a jeho rozvoj např. v podobě hipoturistiky.

Mahouš

Tabulka 34 viz přílohy dokládá, že i menší vesnice může zlepšovat svoje prostředí, zvyšovat vybavenost a kladně působit na rozvoj cestovního ruchu. Samozřejmě, že vše závisí na přístupu představitelů obce k daným problémům. V rámci objektivitu tohoto hodnocení, je nutné vzít v úvahu skutečnost, že Mahouš, jako jedna z mála obcí mikroregionu Netolicko, patří mezi vesnické památkové zóny, což samo o sobě je velmi zavazující pro neustálé zlepšování se. Potenciál pro další rozvoj lze spatřit v poskytovaných službách venkovského cestovního ruchu, které by bylo možno obohatit o agroturistiku.

Malovice

Z tabulky 35 viz přílohy je patrné, že tato vesnice se velmi snaží rozvíjet cestovní ruch. Vybudováním víceúčelového hřiště se návštěvnost obce rapidně zvýšila, což pozitivně působí na rozvoj cestovního ruchu. Území Malovic a jeho přilehlých vsí je protkáno cyklotrasami, které v nedávné době doplnila nová Ovocnářská cyklostezka vybudovaná Mikroregionem Chelčicko-Lhenickým, vedoucí po tradičních ovocnářských obcí. Právě v cykloturistice se skrývá obrovský potenciál pro další rozvoj tohoto území, také v ostatních sportovních aktivitách a díky blízkosti poutního místa Lomec i v náboženském cestovním ruchu.

Němčice

Tabulka 36 viz přílohy ukazuje, že i tato obec má snahu rozšiřovat svojí infrastrukturu a tím následně připravit dobré podmínky pro pobyt návštěvníků. Pro Němčice je velkou konkurenční výhodou, oproti ostatním obcím, její výhodná poloha. Ta zaručuje návštěvnost vesnice, i když to není přímým úmyslem jejich návštěvníků. Dalším jejím kladem je dostatečně vybavená materiálně technická základna, která umožňuje postupný rozvoj kulturních a sportovních činností.

Vitějovice

Z tabulky 37 viz přílohy vyplývá, že i tato vesnice se snaží neustále rozšiřovat cestovní ruch, což je zapříčiněno zejména tím, že její historické jádro patří mezi vesnickou památkovou zónou. Její plány se zaměřují především na opravu památek, zlepšování infrastruktury a rozšiřování materiálně technické základny. Velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu lze nalézt v oblasti pěší turistiky a cykloturistiky, protože zejména v okolí Zlatého potoka se nachází krásná a neporušená příroda.

Netolice

Tabulka 38 viz přílohy prokazuje počáteční předpoklad, že město jako představitel mikroregionu se podílí velkou měrou na rozvoji cestovního ruchu. Oproti předcházejícím rokům dochází ve sledovaném období k tvorbě nových produktů, které se převážně zaměřují na cestovní ruch. Velkou překážkou v dalším rozvoji je neustálý nedostatek financí, které zabraňují v uskutečňování především finančně náročných projektů.

Rekonstrukce místních komunikací se plánuje pro úseky: komunikace od netolického autokempu Podroužek až k chatové oblasti zvané Peklo, přístupová cesta na svatém Jánů vedoucí k archeoparku (naučná stezka) a silnice Na Horánku. Většinou se tyto cesty již nacházejí v havarijním stavu, tudíž jejich oprava je nezbytná. Na jejich úpravu se počítá s částkou ve výši okolo 11 milionů korun, a proto je nutné získat dotaci, aby mohlo vůbec k opravě dojít.

V příštím roce plánuje Jihočeský kraj opravu silnice II/145 v úseku Netolice – Němčice, která tvoří pátevní trasu pro příjezd do mikroregionu z krajského města a dále část silnice III/14128 Vitějovice – Žernovice. Rekonstrukce komunikace z Netolic do Němčic by měla navázat na již v roce 2008 dokončený úsek Kratochvíle – Netolice nádraží a její obnova počítá s částkou 56 milionů korun, na níž byla získána dotace z Regionálního operačního programu.

Na jaře letošního roku město Netolice plánuje provedení rozsáhlé opravy místních chodníků, zejména v ulicích Hornická, Bavorovská a 9. května, kde je situace katastrofální. Na nové chodníky uvolní městský rozpočet přibližně 1 milion korun.

V tomto roce chystá město Netolice vybudování skateparku, na jehož výsledné podobě a vybavení by se měla podílet sama mládež. Výstavba bude zahájena až poté, co bude známo rozhodnutí o přidělení dotace z programu Leader. Na realizaci projektu se počítá zhruba s 1 milionem korun. Nový skatepark se bude nacházet vedle místní mateřské školky a bude mít svůj vlastní provozní řád.

Na konci srpna 2009 byla dokončena rozsáhlá rekonstrukce dětského hřiště, které je umístěno za místním kulturním domem. Část stávajícího hřiště byla ponechána, ale převážná část byla opravena a obnovena. Hřiště má vlastní řád a také nové herní prvky: průlezký či houpačky pro malé děti, lanovou pyramidu (jedinou v okolí), soupravu na lezení a řadu dalších. Finanční prostředky na jeho výstavbu byly získány ve výši sedm set tisíc korun a město přispělo vlastním podílem, jenž činil tři sta tisíc.

V roce 2010 plánují Netoličtí podat žádost o dotační prostředky ve výši 7 milionů korun na stavbu nové cyklostezky, která by měla propojit město se zámek Kratochvíle. Část cyklostezky povede přes bývalou komunikaci do Netolic, kde se nyní nachází jen louka, dále přes potok a kolem rybníka. Cyklotrasa by měla sloužit víceúčelově, tzn., že bude k dispozici nejen cyklistům, ale i bruslařům či pěším turistům. Velké investiční projekty, jako je tento, by měly být v oblasti financí zajištěny z ROP NUTS II. Jihozápad.

Dalším velmi finančně náročným projektem, který pro letošní rok připravují netoličtí radní, je rekonstrukce stávající budovy netolické radnice na multifunkční kulturní centrum. V současné době se v řešených prostorách nachází divadelní zázemí spolku Tyl Netolice, které však již nevyhovuje současným požadavkům. Objekt bude nadále sloužit jako stálá divadelní scéna, ale bude také využíván i jako kulturní zařízení, zejména pak pro konání plesů, příp. pro pořádání dalších společenských akcí, např. koncertů či promítání filmů. Též vyvstává možnost konání různých schůzí nebo pořádání konferencí. Nově je v objektu navržena divadelní kavárna, která bude umístěna v horním patře budovy. V témže patře bude situován i divadelní klub, který může být v případě potřeby oddělen od dalších prostor divadla a může fungovat jako salónek nebo zkušebna herců. Na multifunkční zařízení bude potřeba částka, která se vyšplhá až na 68 milionů korun. Netoličtí počítají s finanční pomocí z Regionálního operačního programu, bez níž by se sami do takto náročného projektu nemohli pustit.

V březnu roku 2009 obdrželo město Netolice bezúplatným převodem renesanční zemědělský statek Petrův Dvůr, který však vzápětí, po uplynutí třech měsíců, prodalo. Prodej byl uskutečněn především z důvodu velkých investic, které by Netoličtí museli do tohoto objektu vložit. Město však s tak vysokými položkami nedisponuje, a proto i pro samotný statek byl přínosnější jeho následný prodej. Získané finance ve výši 1 milion korun, budou použity na provedení plánovaných projektů. Novým majitelem se stal Martin Kuta, který již v roce 2000 odkoupil jednu třetinu objektu. Nyní je většinovým vlastníkem a do budoucna plánuje kompletní přestavbu. Objekt by měl fungovat jako hotelové, restaurační, příp. sportovní a relaxační zařízení a také jako společenské, kulturní, vzdělávací a zábavné centrum. Dále uvažuje o znovuotevření pivovaru, který zde fungoval řadu let a byl by vytvořen a užíván jako prohlídkový areál. Rovněž by se v těchto prostorách mohly pořádat různé akce např. vinné nebo pivní slavnosti, jarmarky, hasičská nebo kynologická cvičení apod. Pro realizaci tohoto záměru se odhaduje finanční částka ve výši 100 milionů korun. V případě, že by se podařilo alespoň z části tento projekt uskutečnit, bylo by to pro město Netolice velmi přínosné v oblasti rozvoje cestovního ruchu.

Na konci července 2009 se v Netolicích uskutečnil již třetí běh Letní archeologické školy, která se věnovala výzkumu Archeoparku na svatém Jáně. Díky němu byl poprvé v České republice učiněn pokus porovnat genetický profil pohřbených středověkých lidí s genetickou charakteristikou starousedlíků. Další část bádání byla věnována nálezům středověkých zvířat a seznámením se s metodami výzkumu zvířecích kostí. Na základě tohoto výzkumu budou Netoličtí dále jednat a připravovat projekt o dalším postupu na Jáně. Městu Netolice se podařilo získat na organizaci a technické zajištění letní školy dotaci ve výši sto sedmdesát tisíc korun.

Od 1. října 2009 do konce února 2010 probíhala v městském muzeu velká rekonstrukce, při níž byla opravena především střecha, která se již nacházela v havarijním stavu, čímž hrozilo poškození depozitáře muzea, protože do ní zatékalo. Dále byla opravena fasáda a též byly zhotoveny skříně, panely a regály pro umístění reklamních předmětů. Celková částka rekonstrukce dosáhla hodnoty přes 1 milion korun. Na opravu střechy se podařilo získat dotaci z Jihočeského kraje a také byla spolufinancována z městského rozpočtu.

V srpnu 2009 byla provedena oprava střechy na místní sportovní hale, která byla také v katastrofálním stavu, protože do ní již zatékalo. Rychlá oprava se vyšplhala na částku šedesát tisíc korun a její úhrada byla v plné výši kryta z městského rozpočtu.

V tomto roce by měla být dokončena oprava fasády kostela nanebevzetí Panny Marie, na níž byla v loňském roce získána dotace ve výši pět set osmdesát tisíc korun. Dále se plánuje kompletní oprava fasády fary a zrestaurování sochy sv. Jana Nepomuckého, na něž radní požádají o finanční pomoc z prostředků poskytovaných na regeneraci městské památkové zóny.

V roce 2010 se dále počítá s opravou měšťanského pivovaru, především jeho střechy, na níž byla v minulém roce obdržena dotace ve výši sto dvacet tisíc korun. Celkové náklady potřebné na tuto opravu činí dvě stě čtyřicet tisíc korun. Netoličtí se také chtějí pustit do rekonstrukce kaple na Šibenici, kde náklady na opravu a obnovu pokryje grant Jihočeského kraje z Obnovy drobné sakrální architektury v krajině, který se podařilo v loňském roce získat.

Stále opakujícím se problémem je místní kulturní dům a to především z důvodu jeho umístění přímo v zástavbě na sídlišti. Od března roku 2007 až do června 2008 byl trvale uzavřen. Od července téhož roku byl po menší rekonstrukci znovu otevřen avšak pouze do konce června roku 2009. V současné době je opět uzavřen a jeho znovuotevření bylo naplánováno na jaro 2010. Kulturní dům patří do vlastnictví města Netolice, které jeho prostory pronajímá případným zájemcům za symbolickou jednu korunu. Na jeho opravách a údržbě se město nepodílí žádným finančním příspěvím a od nájemníků očekává, že toto budou mít na starosti oni. Avšak v mnohých případech je scénář stejný: nájemník využívá prostory, ale opravy nezajistí, tudíž dochází k neustálému chátrání kulturního zařízení. Nyní by se měla situace zlepšit, protože nový provozovatel již úspěšně řídil společenské akce ve více než čtyřech městech. Plánuje rozsáhlou rekonstrukci hlavně protihlukových opatření, aby nedocházelo ke stížnostem místních obyvatel. Také bude rekonstruovat toalety a sezení pro hosty, které se nacházejí v havarijním stavu. Uskutečňované akce by měly být zaměřeny hlavně na mladé návštěvníky – zábavy a maturitní plesy, prostory by také měly sloužit i pro jiné využití např. pro místní divadelní ochotníky.

V červenci 2009 byla na rybníku Mnich obnovena replika původní historické kálečky. Nejvíce ji přivítají netoličtí patrioti, protože kálečka vždy patřila ke koloritu města, dále koupající se mládež, nebo naopak v zimě bruslaři na přezouvání. Také se na zdejší hrázi v měsíci červnu 2009 objevila další turistická zajímavost, a to dřevěný přístřešek s dřevěnými rourami, což je zrestaurovaná část historického výpustního potrubí z rybníka. Obě zmíněné obnovené památky doplňují naučnou stezku Historická krajina Netolicka a později budou též vybaveny informačním panelem.

Na konci roku 2011 by měl stát v lokalitě Benýdkov konečně supermarket. O stavbě supermarketu se v Netolicích hovoří již několik let, ale zatím se nic neuskutečnilo. Toto nákupní zařízení postrádají jak místní obyvatelé, tak i turisté. Jeho výstavbou by se měly podstatně zlepšit nákupní činnosti v této oblasti. V budoucnu by v této oblasti měly přibýt ještě další objekty a tím by zde vzniklo velké obchodní centrum.

V květnu roku 2009 se podařilo Svazku obcí Netolicko získat finanční prostředky ve výši přes devadesát pět tisíc korun na nákup mobiliáře a poradenskou činnost. Tato dotace pochází z Programu obnovy venkova a zahrnuje pořízení nových laviček, odpadkových košů, ale také informačních panelů a turistických zastřešených sedacích souprav.

V srpnu 2009 byl divákům poprvé představen unikátní umělecký projekt nesoucí název „Krajina na znamení“, jehož autorem bylo divadlo Continuo. Dějištěm tohoto představení byla příroda mezi Netolicemi a Malovicemi se svou místní lokálkou. Část děje se odehrávala přímo ve vlaku a na zastávkách.

5.2 Řízené rozhovory

Ke zjištění a upřesnění některých informací bylo důležité provedení řízených rozhovorů se starosty jednotlivých obcí mikroregionu Netolicko. Rozhovory proběhly s deseti z celkových deseti starostů. Shrnutí výsledků těchto konzultací je obsahem této podkapitoly.

Cílem první otázky bylo zjistit **přínosy pro obce vyplývající ze zapojení Netolicka do MAS Blanský les**. Většina obcí se shodla, že zapojení Netolicka do MAS Blanský les přináší výhodu snadnějšího přístupu k dotačním titulům, což byl také hlavní důvod pro sdružení se do mikroregionu Netolicko, protože samotný subjekt (malá vesnice) má horší možnost získat finance než větší spolek. Později se však také mikroregion Netolicko stal nevyhovujícím pro čerpání dotací, a proto poté vznikla MAS Blanský les.

Tento přínos uvedly všechny dotázané obce mimo jednu (Lužice), kde starosta neshledává ve společenství MAS Blanský les žádné výhody, protože podle jeho názoru vesnice Lužice je velmi malá a není tudíž schopna vytvořit projekt, na který by se využilo čerpání dotací.

Další výhodu spatřují starostové jednotlivých obcí ve společné propagaci. Sama vesnice většinou nemá na svojí prezentaci vlastní finanční prostředky, proto představitelé

obcí velmi vítají společnou propagaci, která je uskutečňována právě ze strany MAS Blanský les.

Také byl zmíněn přínos v podobě zpracovávání agendy pro jednotlivé obce, které tímto MAS Blanský les usnadňuje vyřizování žádostí. Mikroregion Netolicko má svoji vlastní konzultační firmu BESI a.s., která informuje jednotlivé obce o nových výzvách a zdarma pro ně vypracovává projekty sloužící k získání dotací z Jihočeského kraje. Při úspěšném obdržení finančních prostředků obec zaplatí firmě přibližně 5% ze získané částky, v případě neúspěchu firma nedostane žádnou finanční odměnu.

Úkolem druhé otázky bylo **určit návštěvnost obcí v průběhu roku**. Přesná čísla návštěvnosti se bohužel nepodařilo zjistit, protože žádná z obcí si o tom nevede statistiku. Pouze starosta města Netolice uvedl počet příjezdů na jednotlivé atraktivy a to: městské muzeum – 8000 lidí, autokemp – 20 000 lidí, zámek Kratochvíle – 40 000 lidí, archeopark – cca 2000 lidí za rok. Průměrně se návštěvnost města pohybuje kolem 50 000 lidí za rok.

Převážná většina obcí se shodla na tom, že největší návštěvnost bývá zajištěna v letních měsících a naopak v průběhu zimního období bývají návštěvy obcí velmi nízké. S tímto se ztotožnili všichni představitelé jednotlivých vesnic, pouze starostka obce Babice nesouhlasila s tvrzením, že v zimních měsících je návštěvnost mizivá. Prohlásila, že v Babicích se v tomto období uskutečňují příjezdy cizinců z Francie, Německa, Rakouska, Belgie a Anglie, kteří podnikají v oboru zemědělství. Tito návštěvníci přijíždějí z toho důvodu, že se ve vesnici nachází Mléčná farma Babice, která patří pod Zemědělsko-obchodní družstvo Němčice a mají vždy zájem seznámit se s jejím provozem a poté se zaměřují na zajímavosti samotné obce.

Všechny obce shodně uvedly, že návštěvnost v letní sezóně je zajištěna prostřednictvím cykloturistiky. Podle starostky Chvalovic slouží vesnice cyklistům spíše k tranzitu, protože cílem jejich cesty zpravidla bývají Holašovice, které jsou zapsané v UNESCO. Starosta obce Vitějovice zmínil ještě navíc k cykloturistice též pěší turistiku.

Třetí dotaz byl zaměřen na **nejvýznamnější atraktivy jednotlivých obcí pro cestovní ruch** z pohledu jejich hlavních představitelů. Všichni starostové se shodli na tom, že pro cestovní ruch jsou nejvýznamnější historické památky a cyklotrasy, které se nacházejí ve všech obcích. Dále se názory některých starostů lišili, např. dvě vesnice (Lužice, Hracholusky) jsou vyhledávány zejména pro jezdeckví, jedna obec (Babice) nabízí též na místním letišti lety modelových letadel a tři vesnice (Vitějovice, Němčice, Mahouš) jsou obklopeny krásnou přírodou s malebnými rybníky.

Čtvrtý dotaz se vztahoval k **nabídce ubytování a stravování pro návštěvníky**. Tato problematika byla již detailně prozkoumána v podkapitole 4.4 Analýza cestovního ruchu v mikroregionu Netolicko. Ubytovací a stravovací zařízení nejsou zastoupeny především v malých vesnicích (Chvalovice, Lužice, Olšovice) a pouze ubytování chybí v Babicích. Ostatní obce mají vždy v nabídce alespoň jedno zařízení sloužící k uspokojení potřeb stravovacích a ubytovacích.

Starosta města Netolice spatřuje v oblasti ubytování velký nedostatek, protože zde velmi schází ubytovací kapacity. Podle jeho názoru by bylo potřeba zprovoznit hotel s větší ubytovací kapacitou, který by byl určen pro luxusnější klientelu. V současném jediném hotelu je lůžková kapacita zcela nevyhovující. Dále by bylo nutné navýšit stávající počet penzionů o nové. Co se týká stravování, starosta jeho nabídku hodnotí kladně a podle něj je zde velké množství restaurací nabízející kvalitní služby za odpovídající ceny.

V páté otázce byly **řešeny doplňkové služby pro návštěvníky obcí**. Představitelé jednotlivých vesnic potvrdili, že jejich kulturně-společenské služby se skládají především z pořádání místních tradičních akcí. Dvě nejmenší obce (Lužice, Olšovice) nabízejí pouze akci stavění májky. Větší vesnice (Hracholusky, Malovice, Němčice, Vitějovice), které mají ve svém vybavení společenský sál, uskutečňují rozsáhlejší vyžití např. myslivecký ples, hasičský bál, dětský karneval, obecní bál, sportovní ples, posvícenskou zábavu, pouť se zábavou, silvestrovskou zábavu, taneční zábavy pro mladé (kapely, diskotéky).

Nabídka sportovně-rekreačních služeb je realizována pouze ve velkých obcích (Hracholusky, Malovice, Němčice, Vitějovice), které jsou vybaveny kvalitními hřišti, na nichž se pořádají sportovní soutěže např. nohejbalový turnaj, fotbalový turnaj, tenisový turnaj, turnaj ve stolním tenise, volejbalový turnaj. Do těchto služeb by se daly zařadit i hasičské soutěže, které se konají ve všech vesnicích kromě dvou (Lužice, Olšovice). S těmito soutěžemi souvisí též oslavy výročí založení sdružení dobrovolných hasičů v jednotlivých obcích. Tyto akce bývají rozsáhlé a oslavuje se vždy dovršení 100 let a výše.

Informační služby jsou poskytovány na obecních úřadech a všechny vesnice umožňují zájemcům přístup na veřejný internet.

Nabídku doplňkových služeb v Netolicích shrnul starosta města jako dostačující. Mezi nejatraktivnější kulturně-společenské služby zařadil: Divadelní léto na Kratochvíli, Netolické jarmarky a představení divadla Continuo, která se zasloužila o proslavení města v České republice i v zahraničí. Jako nejzajímavější sportovně-rekreační služby označil: Netolické dostihy, Parforsní hon, Netolický motokros a akci Kolem kolem Netolic.

Šestý dotaz se zaměřoval na to, zda **obce plánují zlepšení infrastruktury**. Všichni starostové vesnic kromě jedné (Lužice) odpověděli na tuto otázku kladně. Společně se shodli na opravách komunikací a cest určených pro cykloturistiku. Dále se názory hlavních představitelů lišily, např. dvě vesnice (Babice, Mahouš) plánují rekonstrukci dětského hřiště, dvě obce (Malovice, Němčice) budou rozšiřovat ubytovací a stravovací kapacity, Vitějovice plánují výstavbu víceúčelového hřiště, v Němčicích bude v budoucnu probíhat stavba obchvatu, Hracholusky mají v plánu rekonstrukci a modernizaci sportovního hřiště a Malovice do svých záměrů zahrnují rozšíření vybavenosti pro sportovní aktivity, relaxaci, společenské vyžití a pro zábavu.

Starosta Netolic má pro město připraveno mnoho plánů vedoucí ke zlepšení stávající infrastruktury, které již byly detailně popsány v podkapitole 5.1 Monitoring. Otázkou ovšem zůstává, kolik se jich podaří uskutečnit, protože většina jich potřebuje k realizaci dostatek finančních prostředků.

Sedmá otázka směřovala ke zjištění, zda **dochází ke zlepšení služeb pro návštěvníky obcí**. V současné době vzhledem k nepříznivé hospodářské situaci České republiky se služby převážně drží na stejné úrovni. Obce se pouze shodly, že dochází k vylepšení služeb pro cykloturisty a to díky nainstalování informačních tabulí, zlepšení značení cyklotras, budování nových cyklostezek, nakoupení laviček a kolostavů. Dokonce ve vesnici Olšovice byl pro cyklisty postaven krytý dřevěný kolostav s možností posezení. Ve třech vesnicích (Mahouš, Malovice, Němčice) bylo také zaznamenáno zlepšení stravovacích služeb.

Osmý dotaz se zabýval otázkou **čerpání z dotačních titulů**. Všechny obce kromě jedné (Lužice) využívají možnosti získat finanční prostředky z dotací. Shodně uvádějí, že se snaží čerpat finance na všechny projekty, které uskutečňují. Dotace slouží zejména na vylepšení základní vybavenosti obcí, na zlepšení dopravní infrastruktury, na rozšíření vybavenosti pro sportovní aktivity, na rekonstrukce historických památek a na protipovodňová opatření. Starostové upřednostňují čerpání dotací na neodkladné věci, které jsou pro obce důležité a jejichž stav je havarijný. A po té až budou obce vypadat, tak jak se po nich požaduje, zaměří se následně na rozvoj cestovního ruchu. Starostka z vesnice Babice se také zmínila o výhodnosti čerpání z protipovodňových dotací, při kterých se obec nemusí podílet na financování žádnou vlastní částkou a veškeré finanční prostředky plynou jen z těchto dotací. Velmi často vesnice využívají čerpání financí z Programu obnovy venkova.

Netolický starosta shrnul získávání dotací jako nezbytné pro další rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu. Zvláště velmi finančně náročné projekty by bez přispění z dotačních titulů, nemohly být vůbec realizovány. Čerpání uskutečňují z Regionálního operačního programu NUTS II. Jihozápad, z krajských grantů, přímo přes Ministerstvo financí, z přeshraniční spolupráce (INTERECT III.) a z Dispozičního fondu.

Devátá otázka sloužila ke zjištění toho, **co obcím chybí, aby mohly lépe rozvíjet cestovní ruch.** Z rozhovorů vyplynulo, že k rozvoji cestovního ruchu obce nejvíce potřebují dostatečné množství financí. Dalším problémem, z pohledu starostů Lužic a Olšovic, je málo atraktivit, za kterými by návštěvníci byli ochotni přijíždět. Starostky obcí Babice a Chvalovice též shodně uvádějí jako důležité pro rozvoj cestovního ruchu zvýšení nabídky ubytovacích a stravovacích služeb. Představitelé obcí (Hracholusky, Mahouš a Vitějovice) si myslí, že velkým nedostatkem pro rozvoj cestovního ruchu je absence kvalifikovaných lidí, kteří by byli schopni přijít s dobrou myšlenkou proveditelnou v praxi, s jejíž pomocí by došlo k zatraktivnění nabídky pro návštěvníky. Netolický starosta k tomu všemu ještě spatřuje problém v zajištění kvalitního marketingu pro celý mikroregion.

Desátá otázka měla pomoci zjistit, **jaký postoj zaujímají obyvatelé obcí k cestovnímu ruchu.** Většina představitelů obcí na tento dotaz odpověděla, že jejich obyvatelé se staví k cestovnímu ruchu kladně. Pouze obyvatelé vesnice Olšovice nezaujímají k cestovnímu ruchu žádný postoj a obyvatelé Malovic se s ním učí teprve žít, protože na něj nejsou zvyklí. Starosta města Netolice na závěr poznamenal, že místní obyvatelé si myslí, že další rozvoj mikroregionu lze uskutečnit jen prostřednictvím cestovního ruchu.

Předposlední dotaz se týkal toho, zda **obce mají vytvořenou strategii pro rozvoj cestovního ruchu.** U všech starostů byla zaznamenána shodná odpověď a to že jednotlivé vesnice nemají vytvořenou strategii pro rozvoj cestovního ruchu. Avšak v rámci mikroregionu Netolicko byla v polovině roku 2006 dokončena pilotní rozvojová strategie, která se v současné době postupně realizuje. Detailně již byla popsána v části 4.3.1 MAS Blanský les – Netolicko o.p.s.

Pomocí poslední otázky se podařilo zjistit **největší překážky pro rozvoj cestovního ruchu v obcích.** Všichni starostové spatřují největší překážku pro rozvoj cestovního ruchu v nedostatku financí. Dalším problémem je podle představitelů třech vesnic (Babice, Hracholusky, Olšovice) nedostatek atraktivit pro návštěvníky. Chvalovická starostka vidí též překážku v neexistenci ubytovacích a stravovacích zařízení.

6. SYNTÉZA POZNATKŮ

V autorově bakalářské práci byl sestaven profil návštěvníka na Netolicku. Profil byl stanoven po vyhodnocení dotazníkového šetření, které bylo uskutečněno v roce 2008.

Destinace Netolicko je nejvíce vyhledávaná návštěvníky ve věku do 25 let a turisty ve věku do 49 let. Nejčastěji patří mezi jejich doprovod partner/ka či manžel/ka a rodina s dětmi.

Účel cesty u návštěvníků převažoval poznávací a rekreace. Nejčastěji návštěvníci přijíždí do zkoumané destinace za poznáváním hradů, zámků atd. a také za cykloturistikou.

Bylo zjištěno, že tuzemci nejčastěji přijíždějí do destinace pouze na jeden den a tudíž nevyužívají ubytovací služby. Z toho vyplývá, že počet návštěvníků, kteří se ubytovávají v penzionu či hotelu, je velmi malý.

Rozvoj cestovního ruchu v tomto mikroregionu by se měl především zaměřit na prodloužení doby návštěvy, aby mohly být využívány ubytovací kapacity.

Dále bylo prováděno terénní šetření, které se skládalo z ročního monitoringu tisku a z řízených rozhovorů se starosty jednotlivých obcí mikroregionu.

Monitoring spočíval v neustálém sledování místního denního tisku „Prachatický deník“ a probíhal v období od 15. února 2009 do 15. února 2010.

Nejvíce článků bylo objeveno o městě Netolice, což vyplývá z titulu představitele mikroregionu a jeho velikosti. Méně článků bylo zjištěno o ostatních obcích, což je zejména ovlivněno aktivitou představitelů samosprávy.

V člancích o městě Netolice byly popisovány aktivity týkající se: oprav komunikací, výstavby a rekonstrukcí sportovních zařízení, budování archeologického parku na svatém Jánů, konání kulturních akcí, oprav historických památek a budování cyklostezek.

V tiskových zprávách z jednotlivých obcí mikroregionu Netolicko převažovaly: opravy komunikací, rekonstrukce sakrálních památek, společensko-zábavní akce, sportovní a tradiční kulturní slavnosti. Podařilo se zjistit, že množství provedených akcí závisí zpravidla na velikosti obce a počtu jejích obyvatel.

Řízené rozhovory se starosty jednotlivých obcí mikroregionu Netolicko byly uskutečněny v rozmezí od 15. února 2010 do 15. března 2010 a tyto konzultace se podařilo provést ve všech deseti obcích.

Téměř všichni představitelé obcí deklarují přínos vyplývající ze zapojení Netolicka do MAS Blanský les. Výhody této spolupráce spatřují ve snadnějším přístupu k dotačním titulům, společné propagaci a též zpracovávání agendy projektů, které slouží k získání dotací z Jihočeského kraje.

Největší návštěvnost obcí bývá v letních měsících, pouze Babice jsou navštěvovány spíše v zimních měsících, neboť se jedná o turisty podnikající v oboru zemědělství, z čehož vyplývá sezónnost jejich cestování. Všechny obce shodně uvedly, že návštěvnost v letní sezóně je zajištěna prostřednictvím cykloturistiky.

Atraktivita mikroregionu spočívá zejména v nedotknutelnosti krásné přírody s malebnými rybníky. Nejvíce historických památek nabízí město Netolice, jehož středověké jádro je vyhlášeno městskou památkovou zónou.

Nabídka ubytování a stravování pro návštěvníky je nejvíce zastoupena v městě Netolice a naproti tomu v některých malých vesnicích zcela chybí. Bylo konstatováno, že počet ubytovacích kapacit je nevyhovující a je nutno rozšířit jejich nabídku o hotel pro luxusnější klientelu a také o menší rodinné penziony. V oblasti stravování je rozsah restauračních zařízení dostačující, avšak nenachází se zde žádná specializovaná restaurace, která by mohla přilákat návštěvníky do mikroregionu.

Většina obcí nabízí pouze pořádání místních tradičních akcí. Město Netolice má v oblasti doplňkových služeb nabídku dostačující, do nejznámějších akcí se řadí: Divadelní léto na Kratochvíli, Netolické jarmarky, Netolické dostihy, Parforsní hon, Netolický motokros a cyklistická akce „Kolem kolem Netolic“.

Všichni představitelé obcí plánují zlepšení infrastruktury, které spočívá v opravě komunikací a rozšíření sportovních hřišť.

Dále bylo zjištěno, že dochází k zlepšení služeb pro návštěvníky obcí především pro cykloturisty a to díky nainstalováním informačních tabulí, budování nových cyklostezek, nakoupení laviček a kolostavů.

Téměř všechny obce využívají finanční prostředky z dotačních titulů zejména na zlepšení dopravní infrastruktury, opravy historických památek, protipovodňová opatření a rozšíření vybavenosti pro sportovní aktivity.

Aby se mohl cestovní ruch lépe rozvíjet, všem obcím shodně chybí dostatečné množství financí. Netolický starosta spatřuje též problém v zajištění kvalitního marketingu pro celý mikroregion.

Obyvatelé obcí zaujímají k cestovnímu ruchu kladný postoj, neboť v něm vidí důležitý a jediný zdroj příjmů pro obyvatelstvo, protože se v tomto regionu zemědělská výroba a průmysl stále více a více omezují.

Jednotlivé obce nemají vytvořenou strategii pro rozvoj cestovního ruchu, avšak v rámci mikroregionu Netolicko byla v polovině roku 2006 dokončena pilotní rozvojová strategie, která se v současné době postupně realizuje.

6.1 Vyřešení hypotéz

1. Hypotéza „Mikroregion Netolicko je navštěvován turisty celoročně“ byla vyvrácena, převážná většina obcí se shodla na tom, že největší návštěvnost bývá v letních měsících. Z tohoto důvodu byla tvorba nových produktů zaměřena právě na letní sezónu.

2. Hypotéza „Pro obce má přínos zapojení oblasti Netolicka do MAS Blanský les z důvodu informovanosti a čerpání dotačních titulů“, byla potvrzena. Výhodu zapojení spatřují starostové jednotlivých obcí ve společné propagaci a vlastní konzultační firmě BESI a.s., která zdarma vypracovává projekty sloužící k získání dotací z Jihočeského kraje.

7. NÁVRHY A OPATŘENÍ

7.1 Možnosti rozvoje cestovního ruchu ve zvolené destinaci

Mikroregion Netolicko disponuje velkým množstvím historických a přírodních památek, neporušenou jihočeskou krajinou a též díky dobré strategické poloze má velký, ale dosud nevyužitý potenciál v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Vzhledem k nenáročnému terénu a krásné přírodě se tato oblast zaměřuje především na rozvoj cykloturistiky a pěší turistiky, čemuž odpovídá značné množství vybudovaných cyklotras.

Krajinná památková zóna „Rožmberská obora“

Pro zvýšení povědomí o této destinaci by bylo přínosné, kdyby se podařilo dosáhnout vyhlášení ochrany unikátního území „renesanční krajiny“ bývalé rožmberské obory (části katastrů obcí Netolice, Lhenice, Hracholusky, Malovice) Krajinnou památkovou zónou „Rožmberská obora“.

Následně by bylo též důležité propojit ji se stávající krajinnou památkovou zónou Chelčicko-Lomecko a díky tomu využít jejího velikého potenciálu k dovybudování sítě turistických stezek, cyklotras, dále k rekreaci a hipoturistice.

Archeopark Netolice

Potenciál pro další rozvoj cestovního ruchu lze spatřit ve stavbě Archeologického parku na vrchu sv. Ján v Netolicích. Tento projekt již probíhá šestým rokem a v podstatě jde o první jihočeskou archeologickou památku prezentovanou formou přímé rekonstrukce, doplněnou o prvky skanzenu.

Nejprve byla v roce 2004 provedena rekonstrukce západního úseku hradby nad potokem Rapačov, který byl předtím již v letech 2000 až 2003 archeologicky zkoumán. Na tomto místě bylo pomocí archeologického výzkumu objeveno mohutné souvrství hradebního systému, které prokázalo existenci opevnění už v 10. století.

V roce 2005 byla zahájena výstavba dřevěné části hradebního systému a stavba palisády, na níž bylo použito dubové dřevo. V roce 2008 byla tato výstavba dokončena a tím tedy vznikl první objekt, kterým je část opevnění a dřevěná palisáda se strážní věží, jež by měla sloužit jako rozhledna s výhledem na město a panorama Šumavy.

V dalších etapách rekonstrukce areálu by měly postupně vzniknout objekty jako: návštěvnické centrum, ukázky bydlení, řemeslnické dílny, velmožský palác a též se uvažuje o obnově kostela sv. Jana do raně středověké podoby.

Všechny práce se provádí prostřednictvím archeologicky doložených dobových technik s použitím původních technologií, materiálů i nástrojů. Dochází tedy k postupnému vzniku návštěvnický přitažlivého produktu cestovního ruchu, který bude cenný jak z hlediska věrohodné prezentace historických stavebních detailů, tak i z pohledu vědeckého, výzkumného a výchovného. S dokončením stavby archeoparku by se také mohly v jeho areálu pořádat historické jarmarky doplněné o kulturní program.

Hlavním partnerem projektu se stal bavorský archeopark Gabréta, což je keltská vesnice v Ringelai. Dalšími partnery jsou Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích a společnost ARCHEOS. Na uskutečnění tohoto projektu se podařilo získat podporu z programu EU v rámci iniciativy Společenství INTERREG IIIA, Jihočeského kraje a z programu Leader.

V současné době archeopark zaznamenává zvyšující se počty návštěvníků, což je zapříčiněno zejména z důvodu jeho neustálé propagace. Již několikrát byl prezentován v televizních pořadech a také v periodickém tisku. V roce 2006 byly zřízeny samostatné internetové stránky archeologického parku, které jsou dostupné na adrese: **www.archeopark-netolice.cz** a jejichž prostřednictvím probíhá informování o průběhu jeho stavby. V témže roce byly o archeoparku vydány propagační materiály ve třech provedení – české, německé a anglické.

Velmi důležité bylo též umístění Archeoparku Netolice na druhém místě v soutěži „Kudy z nudy“. Česká centrála cestovního ruchu CzechTourism vyhodnotila výsledky soutěže „Kudy z nudy 2009“ o největší turistickou atraktivitu v České republice. Z 290 nominací vybrala odborná porota tři nejlepší v každé podkategorii. Výsledky byly známy 17. června 2009 a aktivita města Netolice v podobě archeoparku se ve své podkategorii „Šumava“ umístila na druhé pozici. Odměnou za dobré umístění je zvýhodnění při vyhledávání na portálu **www.kudyznudy.cz**, zařazení do propagačních materiálů, na multimediální CD „Nejlepší aktivity 2009“ aj.

Další vhodnou prezentací bylo zhotovení nové dřevěné turistické známky č. **1710 Archeopark-Netolice**, která je již od 1. února 2010 v informačním centru Netolice určena k prodeji. Také se podařilo vytvořit nové **turistické razítko archeoparku** s vyhlídkovou věží. Předlohou pro jeho vytvoření bylo logo archeologického parku a od začátku října 2009 je možné jeho zakoupení v Netolickém infocentru.

Tradice na Netolicku

Netolicko by mělo rozvoj cestovního ruchu směřovat přes regionální a tradiční produkty, které by bylo důležité neustále rozšiřovat, zlepšovat a obnovovat.

V oblasti Netolicka má **chov koní** již dlouholetou tradici, a proto se na mnohých místech tohoto území vyskytují koňské stáje, jízdárny s vybaveným zázemím pro turisty. Tyto vhodné podmínky by mohly pozitivně ovlivnit rozvoj cestovního ruchu v oblasti hipoturistiky. Velmi důležité bude zaměření se na postupné budování hipoturistických stezek, které jsou zatím v tomto mikroregionu hodnoceny jako neuspokojující a to z důvodu výskytu pouze jedné.

S tímto souvisí každoroční pořádání **Netolických dostihů** na závodišti Kratochvíle, které je jediné v jižních Čechách. Právě z tohoto důvodu by se měla zlepšit jejich propagace např. tvorba letáků a jejich distribuce do infocenter na území jižních Čech či vytvoření prezentace a její odvysílání v regionální televizi. Dále by se měla rozšířit nabídka služeb pro návštěvníky a též doprovodný program např. obohacení o šerm rytířů, vyjížďky poníků apod.

Další velmi významnou tradicí se stalo pořádání **Netolických jarmarků**, na nichž je každoročně zaznamenávána stále větší návštěvnost. Pro získání většího věhlasu je nutné vylepšit propagaci, aby na tyto jarmarky zavítali i návštěvníci ze širokého okolí. Též by bylo vhodné začít na trzích nabízet místní produkty např. prodej ryb, ovoce a ovocnářských výrobků, medu a včelařských výrobků, mléka a mléčných výrobků, obilných výrobků apod. Návštěvníci by jistě uvítali, kdyby si mohli z takovéto akce odvézt lokální produkt, který by byl od konkrétního dodavatele a nebyl by chemicky ošetřován. Také pro místní výrobce by toto bylo výhodné, z důvodu ušetření nákladů na distribuci produktů a též kvůli zajištění většího objemu prodeje výrobků.

Netolice a okolí proslavil Štěpánek Netolický a po něm též Jakub Krčín z Jelčan, kteří se v minulosti významně podíleli na rozvoji **rybníkářství** v tomto regionu. Jejich působení zanechalo spoustu odkazů dalším generacím v podobě velkého množství vybudovaných rybníků. Z tohoto důvodu by bylo vhodné vytvořit novou akci, která by byla zaměřena na prezentaci rybníkářství a její organizování by zajišťoval místní rybářský spolek. Mohla by se konat u příležitosti narození Štěpánka Netolického anebo společně s výlovem rybníka Podroužek. Program by mohl obsahovat: ukázky rybářských pomůcek a jejich použití při rybolovu, přípravy a ochutnávky ryb, příp. zpracování rybích specialit, odborné vyprávění rybářů s možností ukázek jejich úlovků apod.

Lidové zvyky a tradice jsou dodržovány zejména v jednotlivých vesnicích mikroregionu Netolicko. Pro návštěvníky je přitažlivé poznávání venkovské kultury a rádi se zúčastňují místních akcí např. stavění máje, posvícenských zábav, poutí, plesů, oslav různých svátků (vítání jara, konce roku), vzpomínkových slavností, hasičských soutěží a setkání rodáků. Avšak z důvodu špatné informovanosti se těchto akcí většinou účastní jen místní obyvatelé, proto je nutné posílit spolupráci jednotlivých vesnic s městem Netolice a vždy v dostatečném časovém předstihu informovat předsedu mikroregionu o konání konkrétní akce. Díky tomu může být zajištěna lepší propagace např. umístěním na informační systém **www.blanet.cz**.

Další příležitostí v oblasti rozvoje cestovního ruchu by mohla být **místní gastronomie**. Z analýzy služeb sice vyplynulo, že kapacita stravovacích zařízení je dostatečná, avšak žádná ze stávajících restaurací nemá nabídku zaměřenou výhradně na výrobu a prodej tradičních jihočeských pokrmů. Proto by bylo vhodné, aby se v restauracích začaly při přípravě jídel používat suroviny od místních výrobců a též by bylo důležité zaměřit se na tradiční a regionální českou kuchyni s domácí přípravou např. šumavská bašta, jihočeská cmunda, jihočeský kapr, netolický chléb, jihočeská zabijačka – vepřové hody apod. V nabídce současných restauračních zařízení se nenachází žádné specializované např. steak house, mexická restaurace apod. Z tohoto důvodu by bylo pro hosty velmi lákavé, kdyby v této destinaci, v souvislosti s působením Rožmberků, byla otevřena středověká krčma, v které by byla nabízena staročeská kuchyně a obsluha by probíhala v kostýmech např. Krčma Petra Voka apod.

7.2 Opatření ke zlepšení situace

Nedostatky mikroregionu, které byly objeveny prostřednictvím dotazníkového šetření v roce 2008, se postupně daří úspěšně odstraňovat.

V oblasti **kulturního vyžití** by ve srovnání s rokem 2008 mělo dojít k podstatnému zlepšení, protože po skoro roční pauze bude kulturní dům znovu otevřen. Tato skutečnost je hodnocena kladně a to především z toho důvodu, že budou v provozu konečně prostory pro pořádání plesů, tanečních zábav a společensko-kulturních akcí. Další projekt, který by měl obohatit nabídku kulturních zařízení, je stavba multifunkčního kulturního centra, jenž je plánovaná pro rok 2010. Tímto by v mikroregionu vznikl objekt, který bude disponovat prostory pro uskutečňování konferencí, pro promítání filmů, pro pořádání koncertů apod.

Druhou největší kritiku návštěvníků obdržela **dopravní infrastruktura** mikroregionu a především byla kritizována špatná úroveň dopravních komunikací. I tento problém se však postupně mění k lepšímu, protože stále častěji dochází k opravám komunikací. Například v roce 2008 byla dokončena rekonstrukce silnice II/145 v úseku Kratochvíle – Netolice nádraží a pro rok 2011 je naplánováno pokračování opravy téže komunikace avšak v úseku z Netolic do Němčic. Dále jsou v plánech pro rok 2010 zahrnuty rekonstrukce místních komunikací. V současné době také probíhají rozsáhlé opravy místních chodníků a rovněž instalace dopravního značení.

Další problém, z pohledu návštěvníků, byl spatřen v **nedostatečně kvalitních stezkách pro pěší turistiku**. V současné době se však i tento nedostatek daří zlepšovat. Stezky jsou obnovovány, lépe značeny a neustále rozšiřovány. V červenci 2008 se dokonce podařilo ve všech obcích mikroregionu Netolicko nainstalovat informační panely, které obsahují podrobnou mapu okolí každé obce, její historii a soupis největších turistických památek. Též postupně vznikají propagační materiály, ať již v tištěné podobě či na internetu, o těchto trasách. Důležité bylo v roce 2009 získání finančních prostředků na nákup mobiliáře, díky nimž se podaří v letošním roce rozšířit vybavenost jednotlivých stezek.

Zejména v jednotlivých obcích návštěvníci spatřují problém v podobě **nedostatečného množství památek**. Toto se týká především malých vesnic – Olšovice a Lužice, u nichž by bylo řešením jejich přidružení se k sousedním obcím, protože samotné mnoho nedokáží. Ostatní vesnice se snaží alespoň pečovat o vzhled památek, avšak rozšíření jejich počtu bohužel nemohou moc ovlivnit, protože zpřístupnění nových atraktivit je z hlediska finančního zajištění velmi obtížné. Důležitá je tedy v tomto směru dostatečná propagace památek, protože návštěvníci, kteří danou obec příliš neznají, mohou některé významné objekty přehlédnout a pak mylně nabývají dojmu, že vesnice nabízí málo zajímavostí. Dobrým řešením bylo zajištění instalace informačních panelů, které odkazují návštěvníky na největší pozoruhodnosti jednotlivých obcí.

Další závažný nedostatek, který vyplynul z šetření návštěvníků, jsou **malé příležitosti pro vyžití mládeže**. Tento problém se již podařilo částečně vyřešit, protože v říjnu 2009 bylo otevřeno nové víceúčelové bezbariérové hřiště v Malovicích a též pro rok 2010 je naplánováno vybudování skateparku v Netolicích, kde se sama mládež bude podílet na jeho výsledné podobě a vybavení. Samozřejmě i ve větších vesnicích bude tento nedostatek řešen – ve Vitějovicích mají v plánu výstavbu víceúčelového hřiště a v Hracholuskách do svých záměrů zahrnuli rekonstrukci a modernizaci sportovního hřiště. Určitým obohacením stávající nabídky by bylo rozšíření vybavenosti o minigolf

a bowling, což by jistě uvítali jak návštěvníci tak i místní obyvatelé, protože v mikroregionu a ani jeho blízkém okolí nejsou tyto sportovní aktivity zastoupeny. Do areálu autokempu Podroužek by mohl být zakomponován minigolf a dráhy pro bowling by bylo vhodné umístit do rozsáhlého objektu kulturního domu nebo do sportovní haly.

Poslední problém lze spatřit v **nedostatečné informovanosti o zkoumaném regionu**. Je nutno přiznat, že oproti předcházejícím rokům, i v této oblasti dochází ke zlepšení. Díky zřízení informačního systému cestovního ruchu na internetových stránkách **www.blanet.cz** se podařilo zvýšit povědomí o této destinaci. Postupem času byl zajištěn i překlad těchto stránek (angličtina, němčina) a rovněž byl vytvořen katalog ubytování, který však v současné době není zcela úplný. Chybí zde některá ubytovací zařízení a naopak jsou tady uveřejněny ubytovací kapacity, které již dávno nejsou v provozu. S tímto souvisí nedostatečná aktualizace internetových stránek, která by měla být do budoucna zajištěna, protože převážná část návštěvníků zjišťuje potřebné informace pouze prostřednictvím internetu. Dále by bylo vhodné pokračovat v tvorbě tištěných propagačních materiálů a jejich distribuce by měla probíhat nejen v infocentru Netolice, ale též v jednotlivých obcích – na obecních úřadech a u poskytovatelů služeb cestovního ruchu. Velmi významné by bylo zvýšení spolupráce s agenturou CzechTourism a s Jihočeskou centrálou cestovního ruchu. V minulosti se podařilo České centrále cestovního ruchu zajistit označení významných památek informačními tabulemi u cest, čímž zvýšila prezentaci těchto jednotlivých objektů. Též bylo přínosné v roce 2009 dobré umístění Archeoparku Netolice v soutěži „Kudy z nudy“, kdy byl Českou centrálou cestovního ruchu odměněn lepší prezentací. Z této skutečnosti může těžit celá destinace, protože díky archeologickému parku se potencionálním návštěvníkům dostane do povědomí i město Netolice a jeho okolí. Ke zlepšení propagace mikroregionu Netolicko by mohla přispět též mediální kampaň, která by byla uveřejňována při konání tradičních akcí např. Netolických dostizích a jarmarcích.

7.3 Nové produkty

V mikroregionu Netolicko nebyl zatím vytvořen žádný balíček služeb, který by byl nabízen návštěvníkům. Proto bylo sestaveno několik verzí produktových balíčků, díky nimž by se mělo podařit prodloužit pobyt turistů a tím z destinace Netolicko, která je až doposud označována jako „Tranzitní destinace“, udělat „Regionální destinaci“.

Z terénního šetření vyllynuly společné znaky pro jednotlivé obce, kterými jsou: historické památky, přírodní atraktivita a cyklotrasy. Tyto skutečnosti byly následně stěžejní pro tvorbu balíčků.

7.3.1 Segmentace

Tento produkt je vhodný zejména pro turisty, kteří jsou aktivní a mají chuť poznávat krásy Netolicka. Potenciální zákazník je ve věku do 25 let a také jím je návštěvník v produktivním věku přijíždějící se svou rodinou či pouze s partnerem. Produktový balíček podléhá sezónnosti, protože cykloturistika probíhá od jara do podzimu a poznávací atraktivita se rovněž uskutečňuje od jara do podzimu.

V jarních měsících (duben, květen, červen a též druhá polovina září) bude poptávka po produktu zajištěna prostřednictvím školních pobytů. V létě (červenec, srpen a první polovina září) bude vyhledáván zejména individuálními turisty při průběhu jejich dovolených.

Pro segment školy se vychází z předpokládaných skutečností: školní soustředění trvají 5 dní a počet jejich účastníků je 45 (podle jednoho obsazeného autobusu). V dubnu, květnu a první polovině června budou tyto služby využívat žáci navštěvující druhý stupeň základní školy. V druhé polovině června budou balíčky poptávat studenti vysokých škol a v druhé půlce září to budou studenti středních škol, kteří přijíždějí na výcvikové kurzy. Pro tuto klientelu bude balíček cenově nejvýhodnější, protože ubytování se v tomto období řadí do mimo sezóny, stravovací služby budou též cenově sníženy a doplňkové služby v podobě průvodce a půjčení jízdních kol budou také cenově zvýhodněny.

Druhým segmentem, který bude tento cyklistický produkt využívat, jsou individuální turisté. Pro jejich případ se předpokládá že, jich bude minimálně 10, což je nejmenší možný počet pro uskutečnění cyklistického výletu s průvodcem. Dále se předpokládá, že v hlavní sezóně budou tito turisté každý den čerpat službu v podobě cyklistického průvodce. Možnost rezervace této služby bude umožněna předem např. prostřednictvím objednávky na internetu či telefonem nebo přímo v autokempu, kde bude služba též nabízena a zájemci se budou moci nahlašovat na recepci či průvodci vždy nejpozději do 22.00 hodin. Letní sezóna bude probíhat od měsíce července až do první poloviny září, z čehož vyplývá, že po tuto dobu bude ubytování dražší, stravování pro dospělé a děti bude cenově odlišné. Služby průvodce a výpůjčka jízdních kol budou závislé na velikosti skupiny: pro 10 až 25 lidí budou cenově vyšší a pro 26 až 45 lidí budou naopak cenově nižší.

7.3.1.1 Základní balíček

Do balíčku základních služeb patří ubytování a stravování. Ubytovací služby budou probíhat v autokempu Podroužek. Autokemp se nachází přibližně 1 km od města Netolice směrem na Lhenice. Kemp leží u rybníku Podroužek, kde je v létě možnost koupání. Nedaleko jsou i další velké rybníky jako Malý a Velký Hrbovský. V okolí jsou lesy, dobře značené trasy pro pěší turistiku a kvalitní cyklostezky. Poloha kempu zabezpečuje velmi klidné a čisté prostředí v předhůří Šumavy a zároveň je ideálně položen pro podnikání výletů k nedalekým městům (České Budějovice, Prachatice, Hluboká nad Vltavou, Český Krumlov), památkám a přírodním zajímavostem.

Autokemp Podroužek má celkovou kapacitu 300 lůžek a nabízí ubytování v osmilůžkových, pětilůžkových a čtyřlůžkových chatách, v pětilůžkových a čtyřlůžkových pokojích na ubytovně. Též je v kempu zajištěno dostatek míst pro stany a karavany.

Ubytování pro školní soustředění bude realizováno v ubytovně a v chatách, kde je k dispozici dostatek lůžek. Cena ubytování je 170 Kč/osobu/noc a obsahuje ubytovací poplatek městu, který je ve výši 10 Kč. Pro individuální turisty bude ubytování zajištěno rovněž na ubytovně a v chatách, avšak z důvodu sezónnosti je cena vyšší a to v hodnotě 198 Kč/osobu/noc. Také zde je již obsažen poplatek za ubytování, který je stanoven opět ve výši 10 Kč a odvádí se městu.

Stravování bude probíhat formou polopenze (snídaně, večeře) a uskutečňovat se bude v restauraci, která se nachází přímo v autokempu. Kapacitně pokrývá 70 míst a v letním období je možné i posezení v zahradní restauraci. Snídaně budou podávány bufetovou nabídkou a při jejich průběhu bude od hostů zjišťován počet jednotlivých jídel k večeři. Výběr vždy bude ze dvou pokrmů a večeře se bude skládat z hlavního chodu a dezertu. Snídaně budou realizovány od 7.00 do 9.00 hodin a večeře se budou konat od 18.00 do 19.00 hodin. Restaurace rovněž funguje jako prodejna základního sortimentu potravin a hygienického zboží. Výše polopenze pro školní soustředění bude 110 Kč/osobu/den a cena stravování pro individuální turisty bude pro dospělé 160 Kč/osobu/den a pro děti 110 Kč/osobu/den (viz tabulka 39).

Distribuce základního balíčku bude probíhat pomocí místního informačního centra a internetových stránek. Prostřednictvím infocentra Netolice bude balíček zákazníkovi odkupován a zároveň jim budou poskytovány potřebné informace. Dále bude dostupný na internetových stránkách mikroregionu a také na stránkách kempu, kde bude uveřejněn

rezervační formulář pro online objednávku. Rovněž bude možné tento balíček zakoupit na recepci přímo v autokempu.

Tabulka 39: Cena základního balíčku pro jednotlivé segmenty

	Školní pobyty	Individuální turisté
	Cena služby	
Snídaně	40 Kč	60 Kč
Večeře	70 Kč	100 Kč
Stravování celkem	110 Kč	160 Kč
Ubytování	170 Kč	198 Kč
Cena základního balíčku	280 Kč	358 Kč

Zdroj: vlastní šetření

Propagace balíčku bude zajištěna pomocí internetu. Na internetových stránkách mikroregionu a na stránkách kempu se bude tato propagace uskutečňovat. Dále bude důležité zařadit balíček do propagačních materiálů o autokempu.

Vybavení kempu

V areálu kempu se také nachází sportoviště, parkoviště, obecní koupaliště a rychlé občerstvení. Chaty jsou vybaveny: WC s umyvadlem, kuchyňkou, akumulacími kamny a terasou. Umývárny se sprchami jsou součástí sociálního zázemí kempu, jejich použití je možné 24 hodin denně a po nedávné rekonstrukci mají bezbariérový přístup.

V budově ubytovny je samostatné sociální zařízení (WC, umývárna, sprchy), které slouží pouze pro potřeby ubytovny. Dále je vybavena kuchyňkou se dvěma varnými deskami, dřezem a ústředním vytápěním. V roce 2005 byla kompletně rekonstruována, tudíž nabízí pokoje dobrého standardu.

Zprostředkovaně vedení autokempu nabízí hostům následující vyžití: jízdu na koni, sportovní aktivity (tenisové antukové kurty, antukové volejbalové kurty, travnaté fotbalové hřiště, škvárovou dráhu, velkou a malou tělocvičnu, vybavení pro stolní tenis a badminton).

7.3.1.2 Cyklistický balíček

Dopravu do kempu si budou zajišťovat sami návštěvníci, školní zájezdy budou řešeny autobusem a individuální turisté budou přijíždět po vlastní ose (silniční dopravou – osobními vozy, autobusy či vlakem). Při návštěvě kulturních a přírodních atraktivit v mikroregionu se budou turisté přepravovat především jízdními koly. Z tohoto důvodu bude nutné pro realizování navrhovaného balíčku, zřídit v autokempu půjčovnu kol.

Půjčovna s větším množstvím jízdních kol se zatím v mikroregionu nenachází, proto bude její zavedení významné a poslouží k rozšíření služeb i pro ostatní návštěvníky. V jejích prostorách bude též nabízen kvalitní cykloservis a k dispozici bude 50 trekingových kol, jejichž zapůjčení bude zahrnuto v rámci produktového balíčku.

Součástí navrhovaného balíčku pro školní zájezdy bude vždy průvodce a půjčení kol, protože se předpokládá, že sebou nepřivážejí svá jízdní kola. Cena tohoto balíčku je stanovena ve výši 100 Kč na osobu/den.

Balíček pro individuální turisty bude obsahovat průvodce a půjčení jízdního kola a jeho cena je 180 Kč na osobu/den (viz tabulka 40). Cena balíčku by se snížila, kdyby skupina zájemců čítala více než 25 lidí, poté by tyto služby stály shodně jako u školních zájezdů tedy 100 Kč na osobu/den.

Tabulka 40: Cena cyklistického balíčku pro jednotlivé segmenty

	Školní pobyty	Individuální turisté
	Cena služby	
Průvodce	40 Kč	120 Kč
Půjčení kola	60 Kč	60 Kč
Cena cyklistického balíčku	100 Kč	180 Kč

Zdroj: vlastní šetření

Nabídka cyklistického balíčku bude realizována prostřednictvím místního informačního centra, internetových stránek, zaměstnanců v autokempu a průvodce, který bude osobně kontaktovat školy. Na infocentru Netolice bude zákazníkům umožněn nákup balíčku a též jeho zájemcům budou podávány veškeré údaje vztahující se k němu. Balíček bude dostupný i na internetových stránkách www.blanet.cz a na stránkách kempu, kde si ho bude možné zakoupit. Jeho zakoupení bude umožněno také přímo v autokempu.

Promotion balíčku se bude uskutečňovat především pomocí internetových stránek mikroregionu, stránek kempu, portálů o cestování, cyklotrasách a cykloturistice. Rovněž

bude propagován v tisku, při cyklistické akci „Kolem kolem Netolic“ a v regionálních infocentrech. Významné bude jeho zařazení do propagačních materiálů autokempu a zejména vytvoření vlastních propagačních materiálů. Důležitá bude také spolupráce s Jihočeskou centrálou cestovního ruchu.

Dále byly v této práci vytvořeny trasy (viz tabulka 41), z kterých si vždy skupina návštěvníků vybírá a následně průvodci nahlásí cyklotrasu, kterou chtějí daný den procestovat. Celkově je v nabídce připraveno sedm tras, které dosahují délky 30 – 45 km a většinou vedou nenáročným terénem po zpevněných komunikacích, a proto jsou vhodné i pro děti.

Tabulka 41: Seznam cyklotras a jejich základní charakteristika

Trasy				Vstupy	
Číslo	Náročnost	Délka	Placené atraktivity	Plné	Snížené
1.	nenáročná	41 km	Zámek Kratochvíle, Netolické muzeum	120 Kč	65 Kč
2.	náročná	43 km	Zámek Kratochvíle, Hrad Helfenburk	135 Kč	75 Kč
3.	středně náročná	40 km	ZOO Ohrada, Lovecký zámek Ohrada, Zámek Hluboká nad Vltavou	270 Kč	150 Kč
4.	středně náročná	41 km	Zámek Kratochvíle	90 Kč	50 Kč
5.	nenáročná	30 km	Žádné	0 Kč	0 Kč
6.	náročná	44 km	Prachatické muzeum, Galerie Otto Herberta Hajeka	45 Kč	20 Kč
7.	nenáročná	35 km	Žádné	0 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní šetření

Na jednotlivých cyklotrasách jsou určeny zastavení (Přehled zastavení na všech cyklotrasách – tabulka 42 viz přílohy), u nichž se nachází přírodní a historické zajímavosti. Průvodce vždy bude při těchto zastávkách podávat odborný a ucelený výklad. Na pěti trasách musí návštěvníci počítat s poplatky (viz tabulka 43), které budou určeny na vstupy do historických památek (zámky, muzea, hrad, galerie, zoo). V případě nezájmu některých turistů o návštěvu placené památky, počkají tito účastníci, až bude ukončena prohlídka

a poté se bude pokračovat dále po určené trase. Mezitím jim bude poskytnut odborný výklad vlastním průvodcem o dané atraktivitě.

Turisté jsou motivováni k výběru tras, na kterých lze navštívit zpoplatněné památky mikroregionu – Zámek Kratochvíle a Muzeum JUDr. Otakara Kudrny. Stimulování probíhá prostřednictvím cenového zvýhodnění na těchto památkách, které je shodné pro dospělé i děti. Při prohlídce zámku Kratochvíle je snížení vstupu o 10 Kč a při návštěvě netolického muzea se vstupné zmenšuje o 5 Kč.

Tabulka 43: Přehled všech vstupů na cyklotrasách

Atraktivity		Plné vstupné	Snížené vstupné
Muzea	Netolické muzeum	30 Kč	15 Kč
	Prachatické muzeum	25 Kč	10 Kč
Zámky	Kratochvíle	90 Kč	50 Kč
	Hluboká nad Vltavou	130 Kč	70 Kč
	Lovecký zámek Ohrada	60 Kč	30 Kč
Hrad	Helfenburk	45 Kč	25 Kč
Galerie	Otto Herberta Hajeka	20 Kč	10 Kč
ZOO	Hluboká nad Vltavou	80 Kč	50 Kč
Celkem		480 Kč	260 Kč

Zdroj: vlastní šetření

7.3.1.2.1 Pracovní zajištění

Realizování cyklistického balíčku bude zajišťovat jeden specializovaný průvodce, který je vyškolen, trénován a vzdělán pro poznávací oblast a pro cykloturistiku v mikroregionu Netolicko. Kloubí se v něm více druhů specializovaných průvodců – sportovní instruktor, odborný průvodce i animátor. Tento kvalifikovaný pracovník disponuje dobrou fyzickou kondicí, detailně zná jednotlivé přírodní a kulturní atraktivity celého mikroregionu, je odborníkem v oblasti cyklistiky, plynně hovoří jedním cizím jazykem (anglicky), ovládá cykloservis, zná základy první pomoci a zdravotního minima. Zároveň je komunikativní, nekonfliktní, tvůrčí, schopen naslouchat lidem a vůdčí osobností.

V průběhu roku bude náplň jeho práce rozdílná a to především kvůli sezónnosti produktu. V období od října do března bude tvořit a inovovat balíčky, provádět údržbu jízdních kol a cyklotras, vyhledávat a vymýšlet nové projekty zaměřené na rozšíření cyklostezek, upravovat a aktualizovat internetové stránky mikroregionu Netolicko, získávat zájemce cyklistického balíčku tzn. co nejpřesněji nasmlouvat a zajišťovat

potenciální klientelu, vytvářet propagační materiály a zajišťovat prezentaci produktu i celého mikroregionu.

Naopak v rozmezí od začátku dubna do konce září bude produkt realizován, tzn., že průvodce bude zajišťovat jeho průběh a doprovázet zákazníky po jednotlivých cyklotrasách, na kterých je situováno mnoho zajímavostí, u nichž jim bude podávat odborný výklad. V případě potřeby bude vymýšlet i doprovodný program.

Tento pracovník je zaměstnán na hlavní pracovní poměr v informačním centru Netolice, kde bude též v zimních měsících působit a vypomáhat s chodem městského muzea a infocentra. V průběhu tohoto období bude jeho mzda nižší cca 15.000 Kč měsíčně a její navýšení si bude moci zajistit prostřednictvím získaných zájemců cyklistického balíčku, za které bude odměňován finančními prémie.

V případě, že sezóna bude úspěšná a pro měsíce červenec a srpen se podaří každý den prodat cyklistický balíček minimálně deseti klientům, bude nutné pro toto období zajistit brigádnickou výpomoc, která bude stejně kvalifikovaná jako výše zmíněný průvodce. Náklady na potencionálního pracovníka nejsou započítány v ekonomické bilanci, protože nelze zatím předem odhadnout, jak úspěšně se cyklistický balíček bude kupovat. Během první sezóny by se tato úspěšnost měla projevit a podle toho se bude uvažovat o dalším pracovním zajištění. Předpokládá se, že náklady na jednoho brigádníka by se po dobu dvou měsíců vyšplhaly na 40.000 Kč.

7.3.1.2.2 Ekonomická bilance

Tato bilance se skládá z nákladů na zajištění cyklistického balíčku a návratnosti těchto nákladů. Celkové náklady byly stanoveny na první sezónu a skládají se z měsíčních provozních nákladů a jednorázových investičních nákladů (Přehled vynaložených nákladů na cyklistický balíček – tabulka 44 viz přílohy).

Do provozních nákladů byly zahrnuty: náklady zajišťující chod půjčovny jízdních kol (energie, vodné) a náklady na jednoho zaměstnance (mzda, sociální a zdravotní pojištění). Celkem bylo spočítáno, že provozní náklady budou ve výši 40.000 Kč měsíčně a protože sezóna v tomto případě trvá šest měsíců, bude nutné uhradit 240.000 Kč za jednu sezónu.

Jednorázové investiční náklady obsahují: nákup jízdních kol (50 kusů), náhradní díly na jízdní kola a vybavení půjčovny. Celková částka za pořízení těchto nezbytných potřeb je 80.000 Kč.

Po sečtení provozních a investičních nákladů vyšlo **320.000 Kč**, které se budou muset vynaložit v první sezóně, aby mohl být vůbec cyklistický balíček v praxi realizován. Předpokládá se, že tyto náklady budou rozmělněny v období třech let.

V další části byla sestavena tabulka 45, která ukazuje všechny možné situace, k nimž může při prodeji cyklistického balíčku dojít.

Tabulka 45: Přehled situací při prodeji cyklistického balíčku

Návratnost						
	Počet lidí	Délka pobytu	Počet turnusů za měsíc	Plánované období	Cena cyklistického balíčku	Celková částka
	[lidí]	[dní]	[kusů]	[měsíce]	[Kč]	[Kč]
Školy	45	5	4	3,5	100	315.000
Individuální turisté						
Celý balíček	10	3	10	2,5	180	135.000
	45	3	10	2,5	100	337.500
Jen průvodce	10	3	10	2,5	130	97.500
	45	3	10	2,5	50	168.750
Půjčení kol	10	1	30	2,5	90	67.500
	50	1	30	2,5	90	337.500

Zdroj: vlastní šetření

Pro měsíce (duben, květen, červen a druhá polovina září) bude poptávka po cyklistickém balíčku zajištěna prostřednictvím škol, u nichž bude předem domluveno: počet účastníků (45 lidí), délka jejich pobytu (5 dní), počet turnusů za měsíc (4), délka období (duben až červen a půlka září – což je 3,5 měsíce) a zakoupení celého balíčku (průvodce i půjčení kol). Všechny tyto údaje byly vynásobeny společně s cenou za cyklistický balíček, která je pro tuto klientelu ve výši 100 Kč/osobu/den. Celkem tedy byla vypočítána částka ve výši **315.000 Kč** za 3,5 měsíce.

Z výše uvedeného je zřejmé, že průvodce musí pro toto období zajistit klienty právě z oblasti škol. Pokud se mu toto podaří a jeho zákazníci budou s nabízenými službami spokojeni, získá stálé účastníky, díky nimž si zajistí prodej tohoto produktu na další roky a to z toho důvodu, že ve školách dochází k neustále obměně žáků a studentů.

Pro segment individuálních turistů byly charakterizovány tři situace, které se mohou při prodeji přihodit. Ve zbývajících měsících (červenec, srpen, polovina září) bude cyklistický balíček nabízen skupinám, které čítají minimálně 10 lidí a maximálně 45 lidí. Předpokládá se, že po tuto celou dobu (2,5 měsíce) bude délka pobytu jednotlivých turistů 3 dny a počet jejich turnusů bude 10 za měsíc.

Méně příznivý odhad očekává, že se podaří naplnit skupinu zájemců pouze 10 turisty, což je minimální počet pro uskutečnění cyklistického balíčku. Cena cyklistického balíčku by v tomto případě byla 180 Kč/osobu/den a po vynásobení všech výše uvedených komponentů by byla dosažena částka ve výši **135.000 Kč** za 2,5 měsíce.

Nejpříznivější odhad udává, že zájemci vždy utvoří skupinu čítající 45 lidí. Cena cyklistického balíčku by pro tento případ byla shodná s cenou pro školní zájezdy, tedy 100 Kč/osobu/den. Ostatní komponenty by zůstali stejné jako v předchozím případě a po jejich vynásobení by vznikla částka ve výši **337.500 Kč** za 2,5 měsíce.

Druhá situace spočívá v tom, že turisté mají zájem pouze o službu průvodce a jízdní kola si přivezli sebou do mikroregionu, z čehož vyplývá, že nepožadují službu půjčení kol. Méně optimistický odhad předpokládá, že o tuto službu bude mít zájem pouze minimální počet účastníků, který je potřebný k vytvoření skupiny, tedy 10 lidí. V tomto případě je, oproti celkovému cyklistickému balíčku, cena průvodce vyšší o 10 Kč, což činí 130 Kč/osobu/den. Ostatní údaje jsou shodné jako výše uvedené a po jejich vynásobení byla získána hodnota 97.500 Kč za 2,5 měsíce.

Více optimistický odhad ukazuje, že službu v podobě průvodce bude vždy poptávat skupina 45 lidí. Cena této služby se opět, oproti celkovému cyklistickému balíčku, zvýšila o 10 Kč a zákazníci za ni zaplatí 50 Kč/osobu/den. Ostatní komponenty jsou stejné jako ty, které již byly výše uvedeny a po jejich vynásobení byla vypočtena hodnota 168.750 Kč za 2,5 měsíce.

Třetí situace by nastala, v tom případě, že by turisté neměli zájem o službu průvodce a pouze by požadovali zapůjčení jízdních kol. Méně příznivá situace předpokládá, že se každý den během 2,5 měsíců podaří půjčit jízdní kola alespoň 10 lidem. Cena za tuto službu by byla, oproti celkovému cyklistickému balíčku, navýšena o 30 Kč, což by znamenalo, že zákazníci by museli zaplatit 90 Kč/osobu/den. Po vynásobení těchto údajů by byla obdržena částka ve výši 67.500 Kč za 2,5 měsíce.

Více příznivá situace udává, že každý den během 2,5 měsíců budou vypůjčena všechna jízdní kola, která jsou k dispozici, z čehož vyplývá, že počet lidí využívající tuto službu by byl 50. Také v tomto případě by cena za výpůjčku, oproti celkovému cyklistickému

balíčku, shodně vzrostla na 90 Kč/osobu/den. Po vynásobení těchto komponentů by byla vypočtena částka ve výši 337.500 Kč za 2,5 měsíce.

Z tabulky 46 viz přílohy vyplývá, že pokud se podaří prodat cyklistický balíček pro jarní období školám a pro letní období vždy deseti individuálním turistům denně, bude za šest měsíců získáno celkem **450.000 Kč**.

Více optimistická situace počítá s tím, že se cyklistický balíček na jaře prodá školám a v létě se ho podaří prodat 45 individuálním turistům za den, z čehož vyplývá, že bude celkem obdrženo **652.500 Kč** za šest měsíců.

7.3.1.2.3 Přínos balíčků pro rozvoj mikroregionu

Zavedení balíčků (základního a cyklistického) bude příznivě podporovat rozvoj podnikání v samotném regionu. Díky nim se podaří přilákat návštěvníky do této destinace a následně zde prodloužit jejich pobyt, což bude mít přínos pro poskytovatele služeb cestovního ruchu v podobě zvýšení jejich příjmů, jak dokládá tabulka 47 viz přílohy. Též je nutné zmínit pozitivní působení na ostatní výdaje návštěvníků, do nichž lze zařadit např. nákup občerstvení, úhradu vstupů na placené atraktivy (památky, kulturně-zábavné akce aj), nákup pohlednic a upomínkových předmětů apod.

Pro školní soustředění, u nichž budou domluvené veškeré podmínky pobytu, se vychází z předchozích údajů: 45 účastníků setrvá v destinaci 5 dní v počtu 4 turnusů za měsíc a v celkovém rozmezí 3,5 měsíce. Cena základního balíčku pro tento segment je 280 Kč/osobu/den a po vynásobení těchto komponentů vznikne částka **882.000 Kč**, kterou by získal poskytovatel ubytovacích a stravovacích služeb. Neméně důležité jsou i vedlejší výdaje, které návštěvníci zanechají v mikroregionu ostatním podnikatelům. Budeme předpokládat, že tento segment vynaloží na výše zmíněné položky 150 Kč/osobu/den. To znamená, že po vynásobení předchozích komponentů je tato částka **472.500 Kč**.

U individuálních turistů byly shrnuty pouze situace, které by nastaly při zakoupení celého cyklistického balíčku. Zbývající dva případy: pouze zakoupení služby průvodce a služba v podobě půjčení jízdního kola, jsou uvedeny v tabulce 47 viz přílohy, ale dále již nejsou slovně komentovány.

První situace předpokládá: minimálně 10 turistů, kteří zůstanou v regionu 3 dni v počtu 10 turnusů za měsíc a v období 2,5 měsíce. Cena základního balíčku udává částku ve výši 358 Kč/osobu/den a po vynásobení těchto údajů vznikne částka **268.500 Kč**, kterou by obdržel Autokemp Podroužek za vykonané služby. Co se týká vedlejších výdajů,

předpokládá se, že turisté vydají na tyto potřeby 200 Kč/osobu/den. Po vynásobení předchozích komponentů touto částkou vznikne **150.000 Kč**, které získají podnikatelé od zákazníků za poskytnutí ostatní služeb v mikroregionu.

Druhá situace udává: maximálně 45 turistů, kteří tráví svůj čas v destinaci po dobu 3 dnů v 10 turnusech za měsíc a v celkovém období 2,5 měsíce. Cena základního balíčku je shodná s výše uvedenou, tedy 358 Kč/osobu/den a po jejím vynásobením s těmito komponenty vyjde částka ve výši **1.208.250 Kč**, kterou dostane subjekt poskytující ubytování a stravování. V oblasti vedlejších výdajů turistů se opět předpokládá, že spotřebují 200 Kč/osobu/den, což po vynásobení s předchozími údaji vyjde **675.000 Kč**, které rozdají mezi jednotlivé poskytovatele služeb.

Tabulka 48: Dvě možnosti peněžních příjmů ze základního balíčku a vedlejších výdajů

	Základní balíček			Vedlejší výdaje		Peněžní příjmy
	Počet lidí	Celková částka	Celkové příjmy	Celková částka	Celkové příjmy	Celkem pro region
	[lidí]	[Kč]	[Kč/období]	[Kč]	[Kč/období]	[Kč/období]
Školy	45	882.000	1.150.500	472.500	622.500	1.773.000
Individuální turisté	10	268.500		150.000		
Školy	45	882.000	2.090.250	472.500	1.147.500	3.237.750
Individuální turisté	45	1.208.250		675.000		

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 48 ukazuje, že pokud bude pro jarní období zajištěna poptávka po základním balíčku prostřednictvím škol a v letním období bude balíček nakupován denně deseti individuálními turisty, získá poskytovatel ubytovacích a stravovacích služeb 1.150.500 Kč za šest měsíců. S tímto souvisí i vedlejší výdaje účastníků, které se odhadují ve výši 622.500 Kč za šest měsíců. Po sečtení těchto dvou údajů byla vypočtena celková částka ve výši **1.773.000 Kč**, kterou turisté přinesou do regionu.

Příznivější situace uvádí, že pro jarní měsíce bude základní balíček nabízen školám a pro letní měsíce se podaří zajistit jeho prodej denně 45 individuálním turistům, z čehož vyplývá, že autokemp obdrží za vykonání svých služeb částku ve výši 2.090.250 Kč za šest měsíců. K tomuto se též vztahují zákaznické vedlejší výdaje, které se předpokládají ve výši 1.147.500 Kč za šest měsíců. Po sečtení těchto komponentů byla získána celková částka ve výši **3.237.750 Kč**, která prostřednictvím turistů přibude do mikroregionu Netolicko.

8. ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo analyzovat možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Netolicko se zaměřením na oblast cestovního ruchu. Šetření navazuje na autorovu bakalářskou práci „Analýza služeb cestovního ruchu na Prachaticku“, avšak detailně se zaměřuje na mikroregion Netolicko, který je součástí Prachaticka. V bakalářské práci byl stanoven po vyhodnocení dotazníkového šetření profil návštěvníka na Netolicku.

Dále bylo realizováno terénní šetření, které se skládalo z ročního monitoringu tisku „Prachatický deník“ a řízených rozhovorů se starosty jednotlivých obcí mikroregionu Netolicko. Z tiskových zpráv bylo zřejmé, že největší problémy této oblasti spočívají v dopravní infrastruktuře, rekonstrukci historických a sakrálních památek. Pravidelně je informováno o společensko-zábavních akcích, sportovních a tradičních kulturních slavnostech.

Řízené konzultace se starosty všech deseti obcí odhalily problémy z pohledu stálých obyvatel. Obyvatelé obcí zaujímají k cestovnímu ruchu kladný postoj, neboť v něm vidí důležitý a jediný zdroj příjmů pro trvale žijící obyvatelstvo, protože se stále více omezuje zemědělská výroba a průmysl. Dochází k zlepšování služeb pro návštěvníky a větší informovanosti o místních památkách. Největším problémem v dynamickém rozvoji cestovního ruchu jsou finanční prostředky. Toto je třeba řešit hlavně pomocí financí z dotačních titulů.

Po provedení situační analýzy byly stanoveny možnosti dalšího rozvoje cestovního ruchu ve zkoumané destinaci. Pro zvýšení povědomí o této lokalitě by bylo přínosné, kdyby se podařilo dosáhnout vyhlášení ochrany unikátního území „renesanční krajiny“ bývalé rožmberské obory (části katastrů Netolice, Lhenice, Hracholusky, Malovice) Krajinnou památkovou zónou „Rožmberská obora“. Další významný prvek pro rozvoj cestovního ruchu lze spatřit ve stavbě Archeologického parku na vrchu sv. Ján v Netolicích. Tento projekt již probíhá šestým rokem a v podstatě jde o první jihočeskou archeologickou památku prezentovanou formou přímé rekonstrukce, doplněnou o prvky skanzenu. Velmi důležité bylo umístění Archeoparku Netolice na druhém místě v soutěži „Kudy z nudy“, která proběhla v červnu 2009. Dalším přínosem pro získání větší návštěvnosti by měly být regionální a tradiční produkty na Netolicku – chov koní, netolické dostihy, netolické jarmarky, rozvoj rybníkářství, lidové zvyky a tradice.

Po analýze základních a doplňkových služeb bylo zjištěno, že v této oblasti nebyl zatím vytvořen žádný balíček služeb. Z tohoto důvodu autor diplomové práce sestavil několik

verzí produktových balíčků, díky nimž by se mělo podařit prodloužit pobyt turistů v dané destinaci.

Do balíčku základních služeb patří ubytování a stravování, které bude uskutečňováno v Autokempu Podroužek u Netolic.

Hlavním vytvořeným produktem bude cyklistický balíček. Motivací k jeho vytvoření byl zvýšený zájem o cykloturistiku a absence půjčovny jízdních kol v této oblasti. Součástí cyklistického balíčku bude zapůjčení kol, poskytnutí průvodce a nabídka sedmi cyklotras. Tento produkt bude zaměřen na školní pobyty i na individuální turisty. Prodej cyklistického balíčku bude realizován prostřednictvím místního informačního centra, internetových stránek, zaměstnanců v autokempu a průvodce, který bude osobně kontaktovat školy.

9. SUMMARY

The object of the present diploma thesis was to analyse the possibilities of advancing tourism in the Netolicko micro region with an emphasis upon the field of tourism. The investigation draws upon the Baccalaureate thesis by the same author entitled “Analysis of Tourism Services in the Prachatice Region”, yet it pays a closer attention to the Netolicko region which is part of the Prachatice Region. Then Baccalaureate thesis established a Netolicko region visitor profile upon assessment of a questionnaire portfolio.

Moreover, a field survey was implemented, consisting of annual monitoring of press, The Prachatice daily newspaper, “Prachatický deník” and controlled interviews with mayors of individual municipalities in the Netolicko region. Press releases made it clear that biggest problems facing the region involve traffic infrastructure, reconstruction of historic and religious monuments. Regular reports are available on social/entertainment events, sporting, and traditional cultural events.

Controlled consultations with mayors of all ten municipalities revealed issues in terms of the number of permanent inhabitants. The population in the municipalities displayed a positive attitude to tourism as they see in it an important and the only source of income for the permanent population as agricultural production and industry tend to decrease. Visitor services are improving and availability of information on local monuments is on the rise. The funds constitute the biggest issue in the dynamic development of tourism. That needs to be addressed via funds generated by grants.

Upon completion of a situational analysis, the possibilities of further development of tourism in the destination under consideration are considered. In order to raise awareness of the given location, it would be beneficial to achieve declaration of protection for the unique territory of “Renaissance Landscape” for the former Rožmberk preserves (parts of Netolice, Lhenice, Hracholusky and Malovice territories) as Landscape Monument Site, “Rožmberk Preserve”. Yet another major element in development of tourism may lie in the construction of the Archaeological Park on the “Sv. Ján” hill in Netolice. The project has been in progress for six years now and it principally involves the first Southern Bohemian archaeological monument preserved through direct reconstruction, added to by elements of an outdoor museum. Archeopark Netolice coming in the second place in the “Kudy z nudy” competition taking place in June 2009 was very important. More visitors presumably going to be enticed by virtue of the regional and traditional products of the

Netolicko region – horse breeding, the Netolice horse races, Netolice fairs, development of fish pond cultivation, folkways and traditions.

Following the analysis of fundamental and complementary services, it was found out that no appropriate service packages have so far been generated in the very field. For that reason, the author of the diploma thesis has put together several scenarios of product packages which might extend the stay of tourists in the given destination.

The package of basic services includes accommodation and catering to be provided in at the Podroužek u Netolic Car Camping Site.

The chief product developed involves a cycling package. The motivation leading to the creation thereof was increased interest in cycling tourism and absence of a bicycle rental site in the area. Part of the cycling package will be bicycle rental, provision of a guide and an offer of seven cycling paths. The product will focus on school stays and individual tourists. Sales of the cycling package will be taken care of via a local information centre, an internet website, car camping site staff and guide to contact the schools personally.

10. POUŽITÁ LITERATURA

1. BEDNÁŘOVÁ, D., PARMOVÁ, D. *Malé a střední podnikání*. Č. Budějovice: ZF JU, 2003. 91 s. ISBN 80-7040-625-9
2. BENEŠ, J., STEJSKAL, A., OURODA, V. *Historická krajina Netolicka*. Prachatice: ARCHEOS a Městský úřad Netolice, 1998. 160 s. ISBN 80-238-3793-1
3. FENCL, P. a kol. *Šumava bez hranic*. Prachatice: Školský úřad Prachatice, 2000. 87 s.
4. FORET, M. *Marketingová komunikace*. Praha: Computer Press, 2003. 275 s. ISBN 80-7226-811-2
5. HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. 223 s. ISBN 80-7168-948-3
6. HESKOVÁ, M., ŠTARCHOŇ, P. *Marketingová komunikace a moderní trendy v marketingu*. Praha: Oeconomica, 2009. 180 s. ISBN 978-80-245-1520-5
7. HOLEČEK, M., MARIOT, P., STRÍDA, M. *Zeměpis cestovního ruchu*. Praha: Vydavatelství České geografické společnosti, 1999. 99 s. ISBN 80-86034-39-9
8. HORÁKOVÁ, H. *Strategický marketing*. Praha: Grada Publishing, 2003. 200 s. ISBN 80-247-0447-1
9. HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003. 486 s. ISBN 80-247-0202-9
10. INDROVÁ, J. a kol. *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4
11. JANEČKOVÁ, L., VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8
12. KIRÁL'OVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003. 173 s. ISBN 80-86119-56-4
13. KOTLER, P. *Marketing management*. Praha: Grada Publishing, 2001. 719 s. ISBN 80-247-0016-6
14. KOTLER, P., ARMSTRONG, G. *Marketing*. Praha: Grada Publishing, 2004. 855 s. ISBN 80-247-0513-3
15. LIŠČÁKOVÁ, D., JANOTA, I. *Proměny města aneb Jak šel čas*. Netolice: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny, 2009. 200 s. ISBN 978-80-254-3709-4
16. MORRISON, A. M. *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. Praha: Victoria Publishing, 1995. 523 s. ISBN 80-85605-90-2

17. NAGYOVÁ, J. *Marketingová komunikace*. Praha: VŠE, 1994. 113 s. ISBN 80-7079-376-7
18. ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: IDEA SERVIS, 1999. 244 s. ISBN 80-85970-27-9
19. PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, 2006. 341 s. ISBN 80-247-1014-5
20. PARMOVÁ, D., PARMOVÁ, D. *Provoz služeb v cestovním ruchu*. Č. Budějovice: ZF JU, 2003. 84 s. ISBN 80-7040-611-9
21. PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. Praha: IDEA SERVIS, 1999. 107 s. ISBN 80-85970-29-5
22. PODHORSKÝ, M. *Jihočeský kraj – Prachaticko*. Prachatice: Freytag&berndt, 2007. 19 s. ISBN 80-7316-180-X
23. TOUŠEK, V., KUNC, J., VYSTOUPIL, J. a kol. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 978-80-7380-114-4

10.1 Internetové zdroje

1. Destinační management Český Krumlov [online]. [cit. 2010-02-08]. Dostupný na World Wide Web: <http://business.ckrumlov.info/docs/cz/b2b_dm.xml>.
2. Mikroregion Netolicko [online]. [cit. 2010-02-14]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.netolice.cz/netolicko/index.htm>>.
3. Informační systém cestovního ruchu Blanský les – Netolicko [online]. [cit. 2010-02-14]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.blanet.cz/>>.
4. MAS Blanský les – Netolicko, o.p.s. [online]. [cit. 2010-02-14]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.mas-netolice.cz/>>.
5. RISY.cz: Portál regionálních informačních servisů [online]. [cit. 2010-02-14]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.risy.cz/>>.
6. Oficiální stránky zámku Kratochvíle – Státní zámek Kratochvíle [online]. [cit. 2010-02-14]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.zamek-kratochvile.eu/>>.
7. Muzeum JUDr. Otakara Kudrny a informační centrum Netolice [online]. [cit. 2010-02-14]. Dostupný na World Wide Web: <<http://muzeum.netolice.cz/>>.
8. Autocamp Podroužek Netolice [online]. [cit. 2010-03-01]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.autocamp-podrouzek.cz/>>.

9. Hotel Rychta – Netolice [online]. [cit. 2010-03-01]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.hotelrychta.com/>>.
10. Restaurace „U Hulešů“ [online]. [cit. 2010-03-01]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.restauraceuhulesu.wz.cz/>>.
11. Hrad Helfenburk [online]. [cit. 2010-04-06]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.bavorov.cz/helfenburk.htm/>>.
12. ZOO Ohrada – Svět zvířat jako na dlani [online]. [cit. 2010-04-06]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.zoo-ohrada.cz/>>.
13. Oficiální stránky zámku Hluboká – Státní zámek Hluboká [online]. [cit. 2010-04-06]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.zamek-hluboka.eu/>>.
14. Národní zemědělské muzeum OHRADA: Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství Ohrada [online]. [cit. 2010-04-06]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.nzm.cz/ohrada/>>.
15. Prachatické muzeum [online]. [cit. 2010-04-06]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.prachatickemuzeum.cz/vstupne/>>.
16. Kulturní a informační služby města Prachatice [online]. [cit. 2010-04-06]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.kisprachatice.cz/>>.
17. Archeopark Netolice [online]. [cit. 2010-04-06]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.archeopark-netolice.cz/>>.
18. Mikroregion Chelčicko-Lhenický [online]. [cit. 2010-04-06]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.chelcicko-lhenicko.cz/>>.

10.2 Ostatní zdroje

BESI a.s. *Rozvojová strategie svazku obcí Netolicko*. Č. Budějovice: BESI a.s. 2004. 110 s.

PRACHATICKÝ deník

Diskuze se zástupci obcí mikroregionu Netolicko

11. PŘÍLOHY

Seznam příloh

- Obrázek 1: Formulář otázek pro řízené rozhovory
- Obrázek 2: Mapa mikroregionu
- Obrázek 3: Historická krajina Netolicka – naučná pěší stezka
- Obrázek 4: Historická krajina Netolicka – naučná cyklostezka
- Obrázek 5: Logo MAS Blanský les - Netolicko
- Tabulka 2: Struktura půdního fondu mikroregionu (v ha) za rok 2008
- Tabulka 3: Počet ekonomických subjektů za rok 2008
- Tabulka 4: Míra nezaměstnanosti v mikroregionu za rok 2008
- Tabulka 5: Kulturně společenská zařízení v jednotlivých obcích mikroregionu
- Tabulka 6: Vybavení pro sportovní aktivity v jednotlivých obcích mikroregionu
- Tabulka 7: Značené pěší trasy KČT
- Tabulka 8: Informace o hotelu
- Tabulka 9: Seznam penzionů
- Tabulka 10: Vybavení pokojů
- Tabulka 11: Vybavení penzionů
- Tabulka 12: Ubytovací zařízení v autokempu
- Tabulka 13: Informace o chatě
- Tabulka 14: Informace o ubytovně
- Tabulka 15: Informace o penzionu
- Tabulka 16: Seznam chalup
- Tabulka 17: Seznam ubytoven
- Tabulka 18: Seznam privátního ubytování
- Tabulka 19: Seznam restaurací
- Tabulka 20: Seznam cukráren
- Tabulka 21: Informace o bistru
- Tabulka 22: Informace o restauraci
- Tabulka 23: Seznam hostinců
- Tabulka 24: Informace o rychlém občerstvení
- Tabulka 25: Dopravní vybavenost v jednotlivých obcích mikroregionu
- Tabulka 26: Trasa České Budějovice – Netolice (od 15:00 do 17:00 hodiny)
- Tabulka 27: Trasa Praha – Netolice (od 15:00 do 17:00 hodiny)
- Tabulka 28: Kompletní seznam doplňkových služeb
- Tabulka 29: Počet novinových článků o jednotlivých obcích mikroregionu
- Tabulka 30: Seznam článků o obci Babice
- Tabulka 31: Seznam článků o obci Hracholusky
- Tabulka 32: Článek o obci Chvalovice
- Tabulka 33: Článek o obci Lužice
- Tabulka 34: Seznam článků o obci Mahouš
- Tabulka 35: Seznam článků o obci Malovice
- Tabulka 36: Seznam článků o obci Němčice
- Tabulka 37: Seznam článků o obci Vitějovice
- Tabulka 38: Seznam článků o městě Netolice
- Tabulka 42: Přehled zastavení na všech cyklotrasách
- Tabulka 44: Přehled vynaložených nákladů na cyklistický balíček
- Tabulka 46: Dvě varianty příjmů z cyklistického balíčku
- Tabulka 47: Přehled situací při prodeji základního balíčku a přehled vedlejších výdajů

Obrázek 1: Formulář otázek pro řízené rozhovory

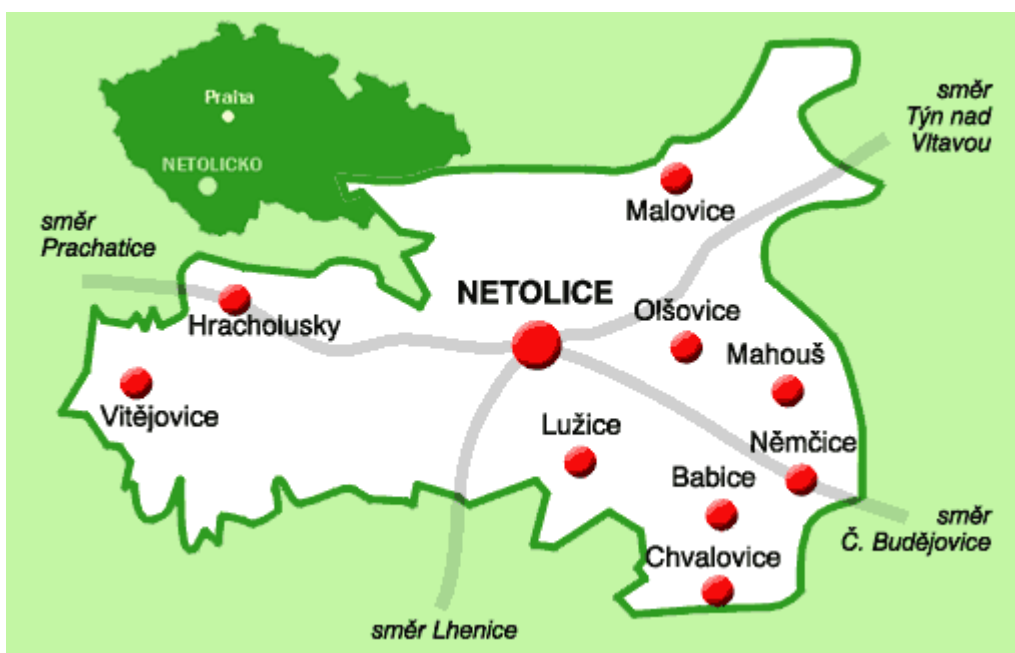
Dobrý den, jsem tazatelka provádějící průzkum u starostů jednotlivých obcí mikroregionu Netolicko v rámci své diplomové práce nazvané **Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Netolicko**. Získané informace budou použity výhradně pro vypracování diplomové práce. Účelem dotazů je monitorovat stav a změny týkající se cestovního ruchu v tomto regionu z Vašeho pohledu. Můžete mi prosím věnovat několik minut času? Ráda bych Vám položila několik otázek týkajících se Vašich odborných postřehů z působení v této oblasti.

1. Jaký přínos pro vaši obec má zapojení oblasti Netolicka do MAS Blanský les?
2. Jaká je návštěvnost vaší obce v průběhu roku?
3. Co považujete za nejvýznamnější ve vaší obci pro cestovní ruch?
4. Jak je ve vaší obci řešena otázka ubytování eventuelně stravování pro návštěvníky?
5. Jaké doplňkové služby nabízíte návštěvníkům vaší obce? (kulturně-společenské, sportovně-rekreační, informační)
6. Plánujete zlepšení infrastruktury ve vaší obci? (dopravní infrastruktura, rozsah a dostupnost ubytovacích a stravovacích kapacit, vybavenost pro sportovní aktivity, úroveň nákupních činností, společenské vyžití a zábava)
7. Dochází ke zlepšení služeb pro návštěvníky vaší obce? (ubytovací služby, stravovací služby, služby pro motoristy, služby pro cykloturisty, cenová úroveň služeb)
8. Využíváte čerpání z dotačních titulů? Jestli ano, co z nich budujete?
9. Co vaše obec potřebuje, aby mohla lépe rozvíjet cestovní ruch?
10. Jak se staví obyvatelé vaší obce k cestovnímu ruchu vůbec?
11. Máte vytvořenou strategii pro rozvoj cestovního ruchu ve vaší obci?
12. Co je největší překážkou pro rozvoj cestovního ruchu ve vaší obci?

Děkuji za spolupráci

Viola Cepáková.

Obrázek 2: Mapa mikroregionu

Obrázek 3: Historická krajina Netolicka – naučná pěší stezka

Obrázek 4: Historická krajina Netolicka – naučná cyklostezka

Zdroj: www.netolice.cz, 2010-02-14

Obrázek 5: Logo MAS Blanský les - Netolicko

Zdroj: www.blanet.cz, 2010-03-01

Tabulka 2: Struktura půdního fondu mikroregionu (v ha) za rok 2008

Název obce	Zemědělská půda							Nezemědělská půda				
	Celkem	Orná půda	Chmelnice	Vinice	Zahrady	Ovocné sady	Trvalé travní porosty	Celkem	Lesní půda	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní plochy
Babice	508	341	0	0	5	0	162	72	26	7	5	34
Hracholusky	1 262	748	0	0	18	6	490	873	686	23	16	148
Chvalovice	324	231	0	0	3	0	90	72	34	5	4	29
Lužice	222	122	0	0	2	5	93	98	65	6	2	25
Mahouš	548	473	0	0	6	2	67	48	3	9	7	29
Malovice	1 687	1 069	0	0	27	234	357	827	569	114	24	120
Němčice	359	209	0	0	5	0	145	57	23	6	5	23
Olšovice	279	184	0	0	4	1	90	77	51	3	3	20
Vitějovice	577	311	0	0	14	2	250	605	508	8	9	80
Netolice	1338	800	0	0	51	23	464	1 297	870	163	37	227
Netolicko	7 104	4 488	0	0	135	273	2 208	4 026	2 835	344	112	735

Zdroj: www.risy.cz, 2010-02-14

Tabulka 3: Počet ekonomických subjektů za rok 2008

Název obce	Celkem	zemědělství, lesnictví a rybolov	průmysl	stavebnictví	doprava a spoje	obchod a opravy	ostatní služby	veřejná správa	školsství a zdravotnictví	ostatní veřejné služby
Babice	23	5	4	2	1	5	2	2	0	2
Hracholusky	154	63	14	28	4	27	6	4	3	5
Chvalovice	25	4	2	6	3	4	2	1	1	2
Lužice	13	0	2	2	1	0	5	1	0	2
Mahouš	39	13	4	3	2	9	2	2	1	3
Malovice	150	43	22	17	7	27	14	5	2	13
Němčice	53	7	7	13	2	14	2	2	0	6
Olšovice	10	3	2	3	0	1	0	1	0	0
Vitějovice	158	58	17	19	4	30	16	2	4	8
Netolice	582	55	98	96	20	165	57	2	21	68
Mikroregion	1 207	251	172	189	44	282	106	22	32	109

Zdroj: www.risy.cz, 2010-02-14

Tabulka 4: Míra nezaměstnanosti v mikroregionu za rok 2008

Název obce	Počet obyvatel	Míra nezaměstnanosti
Babice	91	19,35 %
Hracholusky	479	7,96 %
Chvalovice	166	3,45 %
Lužice	40	10,53 %
Mahouš	150	4,49 %
Malovice	638	6,47 %
Němčice	184	1,15 %
Olšovice	39	13,33 %
Vitějovice	483	5,00 %
Netolice	2 702	5,37 %
Mikroregion	4 972	prům. nezam. 7,71 %

Zdroj: www.risy.cz, 2010-02-14

Tabulka 5: Kulturně společenská zařízení v jednotlivých obcích mikroregionu

Kulturně společenská zařízení	Babice	Hracholusky	Chvalovice	Lužice	Mahouš	Malovice	Němčice	Olšovice	Vitějovice	Netolice
Veřejná knihovna	1	1	1		1	2	1		1	1
Stálá kina										
Divadlo										1
Přírodní amfiteátry										
Muzeum (vč. památníků)										2
Galerie, výstavní sítě										
Kulturní zařízení ostatní		1				4	1		1	2
Středisko pro volný čas mládeže										1
Sakrální stavba							1		1	2
Hřbitov							1		1	1

Zdroj: www.risy.cz, 2010-03-01

Tabulka 6: Vybavení pro sportovní aktivity v jednotlivých obcích mikroregionu

Sportovní zařízení	Babice	Hracholusky	Chvalovice	Lužice	Mahouš	Malovice	Němčice	Olšovice	Vitějovice	Netolice
Koupaliště a bazény										1
Kryté bazény										
Hřiště	1	1	1		1	2	1		1	2
Tělocvičny										1
Stadiony otevřené										1
Stadiony kryté										
Zimní stadiony										
Ostatní zaříz. pro tělových.						1				1

Zdroj: www.risy.cz, 2010-03-01

Tabulka 7: Značené pěší trasy KČT

Barva značky	Průběh trasy
Červená	Netolice - náměstí
	U Pekla - rozcestí (2 km)
	Hrbov (4,5 km)
	Lhenice - náměstí (9,5 km)
	Chroboly (19,5 km)
	Libín - rozhledna (24 km)
Modrá	Vodňany - náměstí
	Libějovice - zámek (5,5 km)
	Lomec - kostel (7,5 km)
	Kratochvíle - zámek (12,5 km)
	Netolice - náměstí (15 km)
	Lužice (18,5 km)
	Kuklov - býv. Klášter (36,5 km)
	Kleť - rozhledna (52 km)
Žlutá	Kratochvíle - zámek
	Podroužek - autokemp (4 km)
	Netolice - náměstí (6 km)
	Olšovice (11,5 km)
	Sedlec (16 km)
	Dívčice - nádraží ČD (20 km)
Zelená I.	U Pekla - rozcestí
	Schwarzenberk - statek (2 km)
	Žitná (4 km)
	Nadýmače - rybníky (7 km)
	Hrbov (okruh 9 km)
Zelená II.	Historická krajina Netolicka – naučná pěší stezka (okruh 3 km)

Zdroj: www.netolice.cz, 2010-03-01

Tabulka 8: Informace o hotelu

Název	Kapacita	Apartmá	Přistýlka	Cena za jednolůžkový pokoj v sezóně	Cena za jednolůžkový pokoj v mimosezóně
Hotel Rychta***	57 lůžek	2	4	500 Kč	420 Kč

Tabulka 9: Seznam penzionů

Název	Kapacita	Apartmá	Přistýlka	Cena
Restaurace a penzion v Podloubí	21 lůžek	0	4	350 Kč/osoba/noc
1. Bike penzion Cirkl	10 lůžek	0	0	295 Kč/osoba/noc
Penzion Zíka	9 lůžek	0	3	200 – 300 Kč/osoba/noc
Restaurace-penzion Domino	10 lůžek	0	2	350 Kč/osoba/noc
Penzion Netolice	16 lůžek	0	2	400 Kč/osoba/noc

Tabulka 10: Vybavení pokojů

Vybavení pokojů	Počet penzionů mající toto vybavení
sprcha, WC	5
televize	2
lednička	1

Tabulka 11: Vybavení penzionů

Vybavení penzionů	Počet penzionů mající toto vybavení
restaurace	2
posilovna	1
kuchyňka	3
půjčovna kol	1
krb	1
bazén	2
parkoviště	3

Tabulka 12: Ubytovací zařízení v autokempu

Druh ubytovacího zařízení	Kapacita	Cena
Chata typ Irena	8 lůžek	1020 – 1365 Kč/den
Chaty typ Gisela	5 lůžek	740 – 860 Kč/den
Chaty typ Šumavanka	5 lůžek	740 – 860 Kč/den
Chaty typu MDU	4 lůžka	405 – 455 Kč/den
Ubytovna	30 lůžek	170 – 198 Kč/den
Stany	100 kusů	45 – 80 Kč/den
Karavan	20 kusů	65 – 85 Kč/den

Tabulka 13: Informace o chatě

Název	Kapacita	Přístýlka	Vybavení
Chata na Pekle	8 lůžek	2	koupelna se sprchou, WC, společenská místnost s krbem, TV, kuchyňka, venkovní bazén, sportoviště

Tabulka 14: Informace o ubytovně

Název	Kapacita	Cena
Sportovní hala Netolice	42 lůžek	100 – 145 Kč osoba/noc

Tabulka 15: Informace o penzionu

Název	Obec	Kapacita	Apartmá	Přístýlka	Cena
Penzion „Dvůr“	Hracholusky (Obora)	14 lůžek	0	0	400 - 500 Kč/osoba/noc

Tabulka 16: Seznam chalup

Název	Obec	Kapacita	Vybavení
Chalupa Němčice u Netolic	Mahouš	5 lůžek	koupelna se sprchou, WC, TV, SAT, kuchyňka, parkoviště, bazén
Chalupa Holečkov	Malovice (Holečkov)	5 lůžek	koupelna s vanou, WC, TV, kuchyňka, hlídané parkoviště
Chalupa Hradiště u Netolic	Malovice (Hradiště)	6 lůžek	koupelna se sprchou a vanou, WC, TV, SAT, kuchyňka, hlídané parkoviště, bazén

Tabulka 17: Seznam ubytoven

Název	Obec	Kapacita	Vybavení
Ubytovna obecního úřadu	Malovice	44 lůžek	koupelna s sprchou, WC, kuchyňka, společenská místnost
ZEAS agro Rábín	Malovice	20 lůžek	koupelna s sprchou, WC, kuchyňka, jídelna

Zdroje: vlastní šetření

Tabulka 18: Seznam privátního ubytování

Název	Obec	Kapacita	Vybavení
Apartment Benák	Němčice	7 lůžek	koupelna se sprchou, WC, televizor, satelit, kuchyňka, parkoviště, venkovní posezení
František Hondlík	Němčice	10 lůžek	2 koupelny, kuchyň, obývací pokoj s televizí, bazén, gril, udírna
Marie Zíková	Vitějovice	6 lůžek	koupelna se sprchou, WC, televizor, parkoviště
Jan Janutka	Vitějovice	5 lůžek	koupelna se sprchou, WC, televizor, kuchyňka, parkoviště

Tabulka 19: Seznam restaurací

Název	Umístění	Vnitřní kapacita	Venkovní kapacita
Restaurace a penzion V Podloubí	penzion	50 míst	24 míst
Restaurace „U Hulešů“	samostaná	100 míst	0 míst
Restaurace Rychta	hotel	45 míst	35 míst
Restaurace Podroužek	autokemp	50 míst	20 míst
Restaurace a penzion Domino	penzion	30 míst	0 míst
Restaurace v zatáčce	samostaná	70 míst	40 míst
Restaurace „U Kratochvíle“	samostaná	45 míst	50 míst
Pizzerie & café	samostaná	30 míst	0 míst

Tabulka 20: Seznam cukráren

Název	Vnitřní kapacita	Venkovní kapacita
Cukrárna – Ilichová	10 míst	6 míst
Cukrárna Sloní bašta, zámek Kratochvíle	20 míst	20 míst

Tabulka 21: Informace o bistru

Název	Vnitřní kapacita	Venkovní kapacita
Bistro „U Draka“	20 míst	20 míst

Tabulka 22: Informace o restauraci

Název	Obec	Vnitřní kapacita	Venkovní kapacita
Hospůdka „U Kleinů“	Vitějovice	30 míst	10 míst

Zdroje: vlastní šetření

Tabulka 23: Seznam hostinců

Název	Obec	Vnitřní kapacita	Venkovní kapacita	Sál na kulturní vyžití
Hospoda „U Kohoutů“	Babice	30 míst	15 míst	ne
Hospoda „U Holubů“	Hracholusky (Vrbice)	50 míst	0 míst	ano
Hospoda „Ve škole“	Hracholusky (Žitná)	20 míst	0 míst	ano
Hospoda KD Hracholusky	Hracholusky	30 míst	0 míst	ano
Mahoušská hospoda	Mahouš	60 míst	10 míst	ne
Hospoda KD Malovičky	Malovice (Malovičky)	20 míst	0 míst	ano
Hospoda KD Podeřiště	Malovice (Podeřiště)	40 míst	0 míst	ano
Hospoda „U Jandů“	Němčice	30 míst	20 míst	ano
Hospoda „U Šálka“	Němčice	70 míst	0 míst	ne
Hospoda „U Lapků“	Vitějovice	40 míst	0 míst	ne
Výčep „U Šandové“	Vitějovice	20 míst	0 míst	ne

Tabulka 24: Informace o rychlém občerstvení

Název	Obec	Vnitřní kapacita	Venkovní kapacita
Rychlé občerstvení „U Kostela“	Němčice	0 míst	10 míst

Zdroje: vlastní šetření

Tabulka 25: Dopravní vybavenost v jednotlivých obcích mikroregionu

Obec	autobusová linka místního významu	autobusová dálková linka	vlakový spoj
Babice	ano		
Hracholusky	ano		
Chvalovice	ano		
Lužice	ano		
Mahouš	ano		
Malovice	ano		ano
Němčice	ano	ano	
Olšovice	ano		
Vitějovice	ano	ano	
Netolice	ano	ano	ano

Zdroj: www.risy.cz, 2010-03-01

Tabulka 26: Trasa České Budějovice – Netolice (od 15.00 do 17.00 hodiny)

Druh dopravního prostředku	Počet kilometrů	Doba jízdy	Počet spojů ve sledované hodině	Cena jízdného
vlak	33	53 min.	1	36 Kč – 47 Kč
autobus	28	41 min.	5	32 Kč

Tabulka 27: Trasa Praha – Netolice (od 15.00 do 17.00 hodiny)

Druh dopravního prostředku	Počet kilometrů	Doba jízdy	Počet spojů ve sledované hodině	Cena jízdného
vlak	202	3 hod. 40 min.	1	189 Kč – 251 Kč
autobus	156	3 hod. 42 min.	3	148 Kč – 170 Kč

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 28: Kompletní seznam doplňkových služeb

Druh služby	Poskytovatel	Zajišťuje
Informační služby	Infocentrum Netolice	veškeré informace o mikroregionu Netolicko
Zprostředkovatelské služby	Infocentrum Netolice	zprostředkování ubytování, stravování, vstupenky, vyhlídkové lety
Průvodcovské služby	Infocentrum Netolice	zprostředkování průvodce
Kulturně-společenské služby	Státní zámek Kratochvíle	prohlídky zámku s průvodcem, pořádání kulturních akcí v zámecké zahradě
	Muzeum JUDr. Otakara Kudrny	stálou expozici, pořádání výstav obrazů a fotografií
	Spolek divadelních ochotníků „Tyl“	divadelní představení
	Divadlo Continuo	mezinárodní, pouliční divadlo, divadlo v netradičních prostorech
	Městská knihovna	knihovnické služby a možnost přístupu na internet
	Kulturní dům Netolice	v současné době je již devět měsíců mimo provoz
Sportovně-rekreační služby	Sportovní hala	velkou a malou halu, fotbalové hřiště, běžeckou dráhu, tenisové kurty, kurty na volejbal, saunu
	Rybník Poudrožek	veřejné koupaliště (provoz pouze v letní sezóně)
	Rekreační letiště Babice	rekreační paraglidingové létání a létání s modely letadel
	Letiště Strunkovice	vyhlídkové lety
	Rybník Mnich a Mollerovský	sportovní rybaření
	Motosport klub Netolice	motokrosová závody na motokrosově dráze INGILINKA
	Jízdárna Lužice, Jezdecký klub Žitná, Nika O.K. s.r.o.	jezdeckví, turistické jízdárny
Dostihová stáj Karen	pořádání dostihů	

Tabulka 29: Počet novinových článků o jednotlivých obcích mikroregionu

Obec	Počet článků
Babice	4
Hracholusky	10
Chvalovice	1
Lužice	1
Mahouš	8
Malovice	12
Němčice	5
Olšovice	0
Vitějovice	5
Netolice	119
Mikroregion	165

Tabulka 30: Seznam článků o obci Babice

Problematika článku	Počet článků
Akce „11 ročník leteckého dne modelových letadel“	1
Otevření fotovoltaické elektrárny (rozloha 7 ha)	1
Instalace veřejného osvětlení	1
Rekonstrukce obecního rybníka	1

Tabulka 31: Seznam článků o obci Hracholusky

Problematika článku	Počet článků
Oprava místních komunikací a obnova zeleně	4
Rekonstrukce místní autobusové zastávky a obecního úřadu	2
Nákup dopravního značení (šest značek a dvě zrcadla)	1
Plánovaná instalace bezdrátového rozhlasu	1
Oprava kapličky	1
Rekonstrukce hřiště a zajištění vybavení místní knihovny	1

Tabulka 32: Článek o obci Chvalovice

Problematika článku	Počet článků
Rekonstrukce obecního úřadu a koloniálu	1

Tabulka 33: Článek o obci Lužice

Problematika článku	Počet článků
Akce „Hubertova jízda“	1

Tabulka 34: Seznam článků o obci Mahouš

Problematika článku	Počet článků
Oprava komunikace, úprava zeleně, vybudování bezdrátového rozhlasu	3
Akce „Setkání příznivců starých traktorů“	3
Oprava dětského hřiště	1
Rekonstrukce obecního rybníka	1

Tabulka 35: Seznam článků o obci Malovice

Problematika článku	Počet článků
Rekonstrukce víceúčelového hřiště	5
Oprava místních komunikací, obnova zeleně	4
Akce „Sportovní a hasičský ples“	2
Divadlo Continuo	1

Tabulka 36: Seznam článků o obci Němčice

Problematika článku	Počet článků
Rekonstrukce veřejného osvětlení, oprava místních komunikací	3
Výstavba chodníků	1
Akce „Výročí 100 let založení SDH“	1

Tabulka 37: Seznam článků o obci Vitějovice

Problematika článku	Počet článků
Zpracování plánu ochrany památek	1
Oprava místního kostela	1
Instalace nového rozhlasu	1
Rekonstrukce Zlatého potoka a navrácení jeho živočichů	1
Oprava lesních cest	1

Tabulka 38: Seznam článků o městě Netolice

Problematika článku	Počet článků
Oprava místních komunikací	13
Oprava silnice II/145	3
Instalace dopravního značení	2
Oprava chodníků	5
Stavba skateparku	6
Rekonstrukce dětského hřiště	9
Výstavba cyklostezky na Kratochvíli	7

Vybudování nového multifunkčního kulturního zařízení	5
Prodej kulturní památky Petrův Dvůr	6
Výzkum archeoparku	9
Oprava muzea JUDr. Otakara Kudrny	6
Rekultivace škvárového hřiště	3
Oprava sportovní haly	2
Oprava fasády kostela a fary, zrestaurování sochy	2
Oprava měšťanského pivovaru	1
Rekonstrukce místní kapličky	1
Instalace bezdrátového rozhlasu v chatové osadě na Pekle, v okolí Kratochvíle, Grejnarova	3
Oprava lesních cest	1
Výsadba nových stromů	1
Zajištění znovuootevření kulturního domu	6
Rozšíření kamerového systému	2
Obnova kálek a dřevěného vypustního potrubí	1
Vznik nového naučného pexesa mikroregionu Netolicko	1
Výstavba supermarketu	2
Rozšíření vybavenosti autokempu Podroužek	1
Oprava hřbitovní zdi	1
Nákup mobiliáře a poradenská činnost pro obce Netolicka	2
Obnova počítačového vybavení a vytvoření nebo inovace internetové prezentace pro obce	1
Akce „Renesance renesance“ na zámku Kratochvíle	1
Akce „Advent na zámku Kratochvíle“	2
Akce „Divadelní léto na Kratochvíli“	1
Divadelní akce pro děti od ochotnického spolku Tyl Netolice	1
Divadelní představení „Krajina na znamení“	1
Zámek Kratochvíle – oblíbené dějiště svatebních obřadů	1
Akce „Oslava stého výročí Muzea JUDr. Otakara Kudrny“	1
Akce „Slavnosti na Linecké stezce“	1
Akce „Příjezd paní Zimy“	1
Akce „Výlov rybníku Podroužek“	2
Akce „Netolické dostihy“	4
Akce „Jarní kolo hry Plamen“	1

Zdroje: vlastní šetření

Tabulka 42: Přehled zastavení na všech cyklotrasách

1. trasa „Po stopách Rožmberků“	
Průběh trasy	Zajímavosti
1. Podroužek	
2. Grejnarov	renesanční statek
3. Lhenice	starobylé městečko, kostel sv. Jakuba, renesanční zámek
4. Hradce	kaplička
5. Třebanice	pravěké hradiště Velký Hrádeček
6. Žitná	bývalá Rožmberská obora
7. Petrův Dvůr	pův. renesanční statek
8. Zámek Kratochvíle	renesanční rožmberský letohrádek
9. Krtelský les	pravěká mohylová pohřebiště
10. Křižovatka pod Lomcem	
11. Lomec	barokní kostel Panny Marie
12. Malovice a Malovičky	pův. vodní hrad, roubená stodola, kaplička sv. Jana Nepomuckého
13. Rábín	rozlehlý renesanční statek
14. Hradiště	keltské kultovní ohrazení
15. Netolice	městská památková zóna, rožmberský dům – městské muzeum

2. trasa „Cesta na Helfenburk“	
Průběh trasy	Zajímavosti
1. Podroužek	
2. Zámek Kratochvíle	renesanční rožmberský letohrádek
3. Rybník Stříbrný	starodávný lesní rybník s možností koupání
4. U Zeleného kříže	křížovatka s historickým křížem
5. Lhotovský rybník	exteriér pohádky Princezna ze mlejna
6. Čichtice	pův. tvziště husitského hejtmana, řada lidových stavení, židovský hřbitov
7. Blanice	řeka ústící do Otavy, výskyt perlorodky
8. Bavorov	městečko se středověkým jádrem, kostel Nanebevzetí Panny Marie
9. Helfenburk	zřícenina gotického rožmberského hradu
10. Dub	pův. tvrz přestavěná na zámek, židovský hřbitov
11. Strunkovice nad Blanicí	starobylé městečko, sportovní letiště
12. Protivec	osada s lidovými stavení
13. Velký a Malý Bor	osady s lidovými stavení
14. Zámek Kratochvíle	renesanční rožmberský letohrádek
15. Křížovatka na Pekle	
16. Podroužek	

3. trasa „Zámecké romance“	
Průběh trasy	Zajímavosti
1. Netolice	městská památková zóna, muzeum JUDr. Otakara Kudrny
2. Olšovice	starodávná ves, chráněná návesní kaplička, dům blatského typu, chráněná hrušeň
3. Mahouš	vesnická památková zóna, kovárna, statky lidového jihočeského baroka
4. Němčice	románsko-gotický kostel sv. Mikuláše
5. Radošovice	kaple Panny Marie se zvoničkou, zemědělské usedlosti blatského typu, gotický kamenný morový sloupek
6. Dehtáře	kaple sv. Florian, možnost koupání v rybníku Dehtář
7. Žabovřesky	kaplička sv. Jana Nepomuckého, zvonička
8. Čejkovice	býv. barokní panský dvůr, roubená stodola, kaplička sv. Jana Nepomuckého
9. Ohrada	barokní lovecký zámek – muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství, nejmenší zoologická zahrada
10. Hluboká nad Vltavou	novogotický zámek s rozsáhlým anglickým parkem
11. Munice	štíty blatského typu, Munický rybník
12. Zliv	blatské město, kostelík sv. Václava, Zlivský rybník
13. Pištín	blatská obec, farní kostel sv. Vavřince, statky ve stylu selského baroka
14. Břehov	vesnická památková zóna, usedlosti ve stylu selského baroka, kaple sv. Josefa, kovárna
15. Tupesy	blatská ves, novogotická kaple, statky selského baroka, kovárna
16. Němčice	románsko-gotický kostel sv. Mikuláše
17. Zvětetice	vesnická památková rezervace, návesní kaple, barokní statek
18. Babice	návesní kaple, výklenková kaplička
19. Netolice	městská památková zóna, muzeum JUDr. Otakara Kudrny

4. trasa „Krajem ovocnářů“	
Průběh trasy	Zajímavosti
1. Poudroužek	
2. Křižovatka na Pekle	
3. Zámek Kratochvíle	renesanční rožmberský letohrádek
4. Krtely	kaple sv. Anny, kaplička U Jána
5. Křižovatka pod Lomcem	
6. Lomec	zalesněný vrch s barokním kostelem Panny Marie
7. Chelčice	Jihočeská vesnice roku 2000, pův. románský kostel sv. Martina, barokní kaple sv. Máří Magdalény
8. Vodňany	městská památková zóna, raně gotický farní kostel Narození Panny Marie, dům s renesanční atikou
9. Hvozd'any	výklenková kaplička
10. Libějovice	dvoupatrový libějovický zámek s nádvořím, Libějovický park
11. Nestánice	
12. Rábín	pozdní renesanční statek
13. Podeřiště	zaniklý hrad Poděhusy, návesní kaple
14. Hláska	uzavřená ves s návesní kapličkou a zemědělskými usedlostmi
15. Olšovice	starodávná ves, chráněná hrušeň
16. Netolice	městská památková zóna, muzeum JUDr. Otakara Kudrny

5. trasa „Putování po Blatech“	
Průběh trasy	Zajímavosti
1. Podroužek	
2. Netolice	městská památková zóna, muzeum JUDr. Otakara Kudrny
3. Podeřiště	zaniklý hrad Poděhusy, návesní kaple
4. Nová Hospoda	pův. formanská hospoda na Linecké stezce
5. Novosedly	blatská vesnice, řada původních stavení
6. Zbudov	vesnická památková rezervace, stavby selského baroka, statek Jakuba Kubaty
7. Pomník zbudovského rychtáře Jakuba Kubaty	
8. Mokřiny u Vomáček	přírodní rezervace s vlhkými loukami a rákosinami na okraji Zlivského rybníka, výskyt Kvakoše nočního
9. Zliv	blatské město, kostelík sv. Václava, Zlivský rybník
10. Bezdrev	třetí největší rybník v ČR s možností koupání
11. Pašice	blatská ves, řada statků selského baroka
12. Volešek	velký rybník s významným ptačím hnízdištěm
13. Plástovice	vesnická památková rezervace, nejzachovalejší blatská ves - stavby selského baroka, kovárna, kaple sv. Trojice
14. Sedlec	kostel sv. Jana Nepomuckého, hřbitov s vodním příkopem, několik staveb selského baroka
15. Hlavatce	blatská obec, kaplička se sochou sv. Václava
16. Olšovice	starodávná ves, chráněná návesní kaplička, dům blatského typu, chráněná hrušeň
17. Netolice	městská památková zóna, muzeum JUDr. Otakara Kudrny

6. trasa „Na solné stezce“	
Průběh trasy	Zajímavosti
1. Podroužek	
2. Křižovatka na Pekle	
3. Žitná	kovárna, novogotická kaplička, zemědělské usedlosti
4. Vrbice	návesní kaplička se zvonem
5. Vitějovice	vesnická památková zóna, barokní kostel sv. Markéty, lidové stavby s roubenými obytnými částmi
6. Osule	rozvaliny středověkého hradu
7. Žernovice	kaple sv. Jana Nepomuckého, štíty ve stylu selského baroka
8. Prachatice	městská památková rezervace, Prachatické muzeum, Galerie Otto Herberta Hajeka
9. Zdenice	kaplička, naučná stezka Pod Vyhlídkou zaměřená na přírodu
10. Nebahovy	kaplička
11. Mičovice	kaple Panny Marie, výklenková kaplička
12. Ratiborova Lhota	chráněná přírodní rezervace Pančice
13. Třebanice	pravěké hradiště Velký Hrádeček
14. Žitná	kovárna, novogotická kaplička, zemědělské usedlosti
15. Schwarzenberský dvůr	zachovalý hospodářský dvůr
16. Podroužek	

7. trasa „Krajina selského baroka“	
Průběh trasy	Zajímavosti
1. Podroužek	
2. Hrbov	návesní kaple
3. Lhenice	starobylé městečko, kostel sv. Jakuba, renesanční zámek
4. Nový Dvůr	zachovalý hospodářský dvůr
5. Horní Chrášťany	výklenková kaplička
6. Dobčice	památková zóna lidové architektury, kaple, zemědělské usedlosti ve stylu selského baroka
7. Lipanovice	památková zóna lidové architektury, zemědělské usedlosti ve stylu selského baroka, návesní kaple se zvoničkou
8. Holašovice	ves – UNESCO, nejlépe dochovaná lidová architektura, 22 selských usedlostí se zdobenými štíty, kovárna a kaple
9. Záboří	vesnická památková rezervace, usedlosti ve stylu selského baroka, návesní kaple, kapličky, kovárna
10. Dobčice	památková zóna lidové architektury, kaple, zemědělské usedlosti ve stylu selského baroka
11. Chvalovice	kaple, typické blatské štíty
12. Lužice	výklenková kaplička, návesní dřevěná zvonička
13. Grejnarov	renesanční statek

Zdroje: vlastní šetření

Tabulka 44: Přehled vynaložených nákladů na cyklistický balíček

Provozní náklady	
Náklady	Částka
Provoz půjčovny	3.000 Kč/měsíčně
Zaměstnanec	37.000 Kč/měsíčně
Celkem za měsíc	40.000 Kč/měsíčně
Celkem za šest měsíců	240.000 Kč/za sezónu
Investiční náklady	
Nákup jízdních kol	50.000 Kč
Náhradní díly	10.000 Kč
Vybavení půjčovny	20.000 Kč
Celkem	80.000 Kč
Celkové náklady	320.000 Kč

Tabulka 46: Dvě varianty příjmů z cyklistického balíčku

Cyklistický balíček			
	Počet lidí	Celková částka	Celkové příjmy
	[lidí]	[Kč]	[Kč/období]
Školy	45	315.000	450.000
Individuální turisté	10	135.000	
Školy	45	315.000	652.500
Individuální turisté	45	337.500	

Zdroje: vlastní šetření

Tabulka 47: Přehled situací při prodeji základního balíčku a přehled vedlejších výdajů

	Počet lidí	Délka pobytu	Počet turnusů za měsíc	Plánované období	Základní balíček		Vedlejší výdaje	
	[lidí]	[dní]	[kusů]	[měsíce]	Cena [Kč/den]	Příjmy [Kč/období]	Částka [Kč/den]	Příjmy [Kč/období]
Školy	45	5	4	3,5	280	882.000	150	472.500
Individuální turisté								
Celý balíček	10	3	10	2,5	358	268.500	200	150.000
	45	3	10	2,5	358	1.208.250	200	675.000
Jen průvodce	10	3	10	2,5	358	268.500	200	150.000
	45	3	10	2,5	358	1.208.250	200	675.000
Půjčení kol	10	1	30	2,5	358	268.500	200	150.000
	50	1	30	2,5	358	1.342.500	200	750.000

Zdroj: vlastní šetření

Zámek Kratochvíle - letecký pohled

Zámek Kratochvíle - vila

Lomec

Kostel sv. Mikuláše - Němčice

Bürgerův mlýn - Vitějovice

Statek č.p. 28 - Olšovice

Roubená stodola č.p. 1 - Malovice

Statek č.p. 27 - Chvalovice

Statek č.p. 31 - Hracholusky

Návesní kaple - Zvěřetice

Kovárna - Mahouš

Statek č.p. 26 - Mahouš

Letní sídlo Kratochvíle - Netolice